Mis oleks hea kodanikule?

Fondijuht Kristel Kivinurm-Priisalm ütleb intervjuus: Eesti riik peaks jätkama suunda, et laenu võetakse vaid erandjuhtudel. lk 2–3

Aasta eest pääsesid ratturid Liibanonist

Sündmusi meenutab August Tillo, üks ratturitest, esmaspäeval aga läheb trükikotta Tiit Pruuli raamat „Antiliibanon 2011". lk 5, 14

Kaotajana siiski õnnelik

Ehkki Kullamaa vald Läänemaal on üks Eesti enim elanikke kaotanud valdu, on sealne rahvas optimistlik: tuhat elanikku ongi paras, rohkem ei mahtuvatki. lk 6

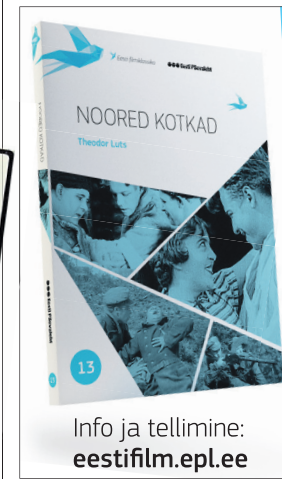

TÄNA!
„NOORED KOTKAD"
VAID 4,99€ FILM!
+1,15 € PÄEVALEHE EEST
Info ja tellimine:
eestifilm.epl.ee

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EUROT | VÄLISMAAL 2,10 EUROT | NR 162 | LAUPÄEV, 14. JUULI 2012

ajaleht.epl.ee

Toimetaja: Villu Zirnask, tel: 680 4400, e-post: arvamus@epl.ee

Eesti Päevaleht
Aastast 1905

Contra
luuletaja

Ilmategijate tule- ja veeproov

Ilmast rääkimist nimetatakse alati kuidagi põlglikult, nagu see oleks viimane, millest kõnelda. Et ilmast räägitakse ainult siis, kui on hapukurgihooaeg, seadusi ei tehta, riiki ei varastata, jalka EM on läbi ja olümpia pole veel alanud.

Spordisõpradel nii väga hapukurki polegi, kui igapäevases menüüs on hommikuti Baruto ja õhtuti Taaramäe, sekka terake jalgpalli… Aga ilmast räägitakse ikkagi. Kes tahab heina teha, kes rannas peesitada, mõnd pidu nautida. Keegi jälle, vastupidi, tahab märjaks saada, aga kraanivesi on kallis, või otsib piisavat alibit toas istumiseks ja Tour de France'i vaatamiseks või isegi raamatu lugemiseks. Ilm ei jäta kedagi külmaks, isegi talvel mitte.

Kui hoolega jälgida, osutuvad ilmauudised tõesti kõige põnevamateks. Pealtnäha lihtne sajab-ei-saja-skaala pakub nii palju. Sama päeva, nelja päeva, kümne päeva prognoos muutub pidevalt. Jõuad hommikul oma puhkuseplaanid paika panna, millal minna piknikule ja millal kodus keldrilage värvida, õhtul vaatad igaks juhuks veel ilmakaarti ja kõik on täiesti pea peal.

Sel aastal oli isegi jalgpalli EM ilmateatest igavam, tõeliselt põnevaid mänge ja ootamatuid lõppe oli kuidagi vähe ja lahjalt. Penaltiseeriateni paar korda jõuti, aga üsnagi kiretu mänguga. Tõeline jalgpallisõber ei saa annust kätte vaid ühest mänguelemendist, pakkugu see kui tahes palju dramaatikat. Kõige põnevama hetke ehk tekitaski ilmataat, kes suutis mitmekümneks minutiks seljatada Ukraina–Prantsusmaa matši ja pakkuda erisust reeglile „Matš toimub iga ilmaga". Välgu söödaks gladiaatoreid siiski üldjuhul ei saadeta.

Vihmasest suvest

Kõige mõnusam on kuivi riideid selga tõmmata, kui oled enne seda tublisti ligunenud.

Aga ilm tundub sel aastal olevat eriti raskelt ennustatav. Topi või ilmaparameetrid Bingo Loto lototroni ja las see kerib välja. Suurem *jackpot*'i võimalus kui tarkadest mõõteriistadest järeldusi tehes. Ilmaennustusvõistluses peaksid tegijad olema ka kaheksajalg Paul, mutt Mihkel, koer Lotte ja teised pealtnäha võhikud tegelinskid.

Ilmaportaale sirvides peab igaüks nagunii ise mitme ennustaja vahel kuldse kesktee leidma, sest tihtipeale näivad nad kasutavat vana head kahe sõbra taktikat: üks ütleb, et sajab, ja teine, et ei saja, ja ühel läheb ikka täppi. Siiski selgub, et sõbralikku kokkulepet ei ole, ükski ennustaja ei taha minna sellist libedat teed, et ennustab ilusat ilma, sest siis teevad inimesed tohutud pikniku- ja heinategemisplaanid ja pettuvad. Ja on kurjad, et küll see ilmajaam on ikka loll.

Olen kuulnud, et mõned arstid ei julge enam isegi ultrahelipildi järgi kõhus oleva lapse sugu ennustada, et kui nihu paned, saad peksa või antakse kohtussegi. Kuigi ma ei saa aru, kumb siis halvem on, poiss või tüdruk, kumma puhul oleks rohkem põhjust pettuda. Tean, sest olen ise sellise tünga saanud, ja pärast edukat ja ülikiiret sünnitust läks jupp aega, enne kui meelde tuli, et poisi sünnist ei olnud ju kordagi juttu. Laps on laps.

Samamoodi ka ilm on ilm. Ma pigem annaksin nõu mitte säädida enda elu liialt ilmateate järgi. Börsiuudiste järgi te ju ei otsusta, kui palju võib poes raha kulutada. Võtke ilmaportaalide lugemist kui mõnusat meelelahutust ja oma õueminekuid kavandage ikka nii, nagu tuju tuleb. Meeldiv vihmapaus võib sind tabada täiesti ootamatult ja kui selle saabudes alles hakkad ennast minekule sättima, on tunduvalt suurem võimalus vihma kätte jääda. Ja äsja setude suuretendusel „Peko" käinuna julgen korrata vana tõde: kõige mõnusam on kuivi riideid selga tõmmata, kui oled enne seda tublisti ligunenud.

RAHANDUSLEPPEST TÄHTSAMAD VÄÄRTUSED

„Parlamentaarne demokraatia ja kodanike häält kuulda võttev riigivõim on igasuguse kahtluseta olulisemad väärtused kui ükski rahanduslepe," ütles SDE esimees Sven Mikser eile erakonna volikogu istungil. „Kui ministrile tundub, et rahvas tema seletusi ei mõista, siis peaks ta kõigepealt peeglisse vaatama." **Delfi**

KÜBERKAITSE UUS JUHT

NATO küberkaitse kompetentsikeskuse senine juht kolonel Ilmar Tamm andis eile juhtimise üle kolonel Artur Suzikule, kes siiani teenis kaitseväes sidesüsteemide osakonna ülemana. **Delfi**

Foto: Eva Ligi

Kristel Kivinurm-Priisalm:

Eesti riigi võlg meeldiks mulle kui fondijuhile, mitte kui kodanikule

Intervjuu
Villu Zirnask
arvamustoimetaja

Eesti riik peaks jätkama suunda, et laenu võetakse vaid erandjuhtudel, arvab fondijuht Kristel Kivinurm-Priisalm.

●● Kuidas oled sa rahul riigikohtu värske otsusega Euroopa Stabiilsusmehhanismi küsimuses? Kas Eestile on ESM-i vaja?
Selles mõttes olen rahul, et nagu vanasõna ütleb: pärast kaklust rusikatega ei vehelda. Kui on otsustatud, et osaleme klubis ja kõik klubi liikmed on otsustanud üht asja teha, siis pole soliidne sellest otsusest taganeda. Samas vajab suveräänsuse küsimus Eestis kindlasti edasist arutamist – see, kui palju otsustusõigust me võime edasi delegeerida. Loodetavasti on nüüd ka valitsus oma õppetunni saanud ja oskab edaspidi Eesti suveräänsust puudutavate küsimustega paremini ringi käia.

●● ESM-i põhiseaduspäraseks pidajate arutluskäigus on tähtis koht arvamusel, et ESM aitab Euroopat kriisist päästa ja et päästmine ei kujune pidevalt suuremate summade mängu panemiseks, mis lõpuks ikkagi vilja ei kanna. Kui efektiivne abinõu saab ESM Euroopale olla?
Eks see ole paljuski kohvipaksu pealt ennustamine, kaua see kriis kestab ja kui kulukaks kujuneb. Kui meenutada Eestit 2008.–2009. aastal tabanud kriisi, siis lääneeurooplastel ja meil endilgi oli tol ajal väga raske ennustada, kuidas Eesti sellest välja tuleb. Nüüd tagantjärele on selge, et põhjast tulime välja muljet avaldava kiirusega. Lääne-Euroopa probleem on see, et vajalikke reforme ei suudeta ellu viia, sest inimesed ei aktsepteeri neid muutusi. Terve põlvkonna on kestnud suur heaolu ja inimesed ei mõista, kuidas selleks raha nüüd äkki enam ei jätku. Jõukuse rasvakiht on neil päris paks ja reforme teha ei tohiks seepärast olla nii keeruline, küsimus on rohkem poliitilises tahtes. Kui vajalikud sammud ükskord astutakse, siis finantsturud võtavad need arvatavasti väga positiivselt vastu ja suur pingeid tekitav probleem – riigivõlgade intressid – leeveneb. ESM-i ja EFSF-i roll peakski olema võimaldada riikidel üle elada seda hetke, kus nad on asunud muutusi tegema, aga turgudeni pole see teadmine veel jõudnud või nad ei oska veel näha lühiajaliste tagasilöökide taga kaugemat kasu.

Poliitikast

Valitakse partei, kes lubab kõige rohkem. See ei saa see olla jätkusuutlik valitsemisviis.

Rahast

Eesti kõige tervema finantsdistsipliiniga ühiskonnagrupp on praegu ilmselt pensionärid.

Pensionifondidest

Pensionifond on üks abivahend pensioneaks, seda ei tohiks jätta ainsaks päästerõngaks.

Aga poliitiline tahe on suur küsimärk. On julgustavaid näiteid: näiteks Itaalias on praeguse valitsuse ajal mitmeid vajalikke muutusi tehtud. Valimiste lähenedes kipub reformijulgus jällegi vaibuma.

Seepärast ma arvan, et Euroopa Komisjonile järjest suuremate volituste andmine on positiivne. Demokraatia on jõudnud arenenud ühiskondades – ka Eestis – sellisesse staadiumi, et valituks osutub partei, kes lubab kõige rohkem. Ilmselgelt ei saa see olla jätkusuutlik valitsemisviis. On vaja eraldada osa avaliku sektori funktsioone valimislubaduste rallist.

●● Kas lühidalt võib su seisukoha kokku võtta nõnda: üksikasjades on keeruline ennustada, kuidas Euroopa kriisist välja tuleb, aga ta tuleb?
Tahaks loota, jah. Kriisist välja tulemise viis oleks tegeli-

NELJANDIK PALGATÖÖTAJAID EI PUHKA

Statistikaameti 2010. aasta ajakasutuse uuringu andmeil ei käinud viimase 12 kuu jooksul üldse puhkusel 24 protsenti tähtajatu lepinguga töötajaid. Puhkusele jätavad sagedamini minemata madalama haridustasemega ja väiksema sissetulekuga töötajad. Kui alg- ja põhiharidusega töötajatest ei võtnud puhkust 27 protsenti, siis kõrgharidusega töötajatest vaid üheksa protsenti. **EPL**

KIIRUSEÜLETAJAD

Esimesel poolaastal pidas politsei kinni 15 000 autojuhti, kes ületasid lubatud kiirust üle 20 kilomeetri tunnis. Ka sel kuul on piirkiiruse ületajad politsei erilise tähelepanu all. **ERR**

EL-IST LAHKUMISEST

Samamoodi nagu šotlaste iseseisvushääletuses, oleks ka [Suurbritannia EL-ist] lahkumishääletuses emotsionaalne argument lahkumise poolt. Kuid küsimus, mis tuleks esitada, on see, kas järgmisel hommikul pärast seda emotsionaalset momenti ja kõigil edasistel hommikutel on lahkumisega kaasnev kasu tõesti piisavalt suur.
BILL EMMOTT (THE TIMES)

kult ju ka see, kui mõned riigid kuulutavad välja pankroti ja viivad nõnda oma võlakoorma väljakannatatavale tasemele. Aga seda viisi on siiani iga hinna eest üritatud vältida.

●●On see õigustatud?

Mulle tundub, et selle lahenduse välistamine pigem ei ole õigustatud. Kui ei suudeta kiiresti teha reforme, siis pankrot võib olla muude otsuste lõputust edasilükkamisest parem lahendus. Pärast üht-kaht rasket aastat algaks uus tsükkel. Otsustamatus riike ei aita, näiteks hoolimata Hispaania võlakirjade seitsmeprotsendisest tootlusest ei pane Avaroni fondid neisse raha.

Varem või hiljem tuleb neil riikidel vähendada kõikvõimalikud hüvitised tasemele, mis sunnib inimesi otsima endale rakendust, mis kasvatab ka SKT-d. Meenub üks lugu kohtumiselt investoritega Põhja-Soomes. Pärast ettekannet tuli mu juurde Soomes elav vene naine, kellel oli üks laps ja üks lapselaps ning nad elasid riigilt saadavatest sotsiaaltoetustest. Pärast kõiki kulutusi jäi neil iga kuu üle veel sada eurot, mida investeerida.

Pärast seda, kui riikliku ülekulutamise probleemid saavad likvideeritud, võib Euroopa majanduses jälle tulla ilus aeg. Aga see on 30 aasta perspektiiv. Kolme aasta perspektiiv võib olla väga valus, mõne aasta perspektiivis püsib Euroopas oht kaotada investorina väga palju raha.

●●Kui palju see, mis Eestis toimub, sind kui fondijuhti puudutab?

Pean tõdema, et meie fondidel ei ole praegu Eestis ühtki investeeringut. Mõni aeg tagasi veel oli. Kuid Eesti majanduses toimuvat vaatlen ma ikkagi suure huviga, jälgimisnimekirjas on meil siinseid ettevõtteid küll. Põhjus, miks meil Eestis investeeringuid pole, on osalt selles, et finantsinvestorite silmis on Eesti heade riikide nimekirjas ja ka varade hinnad on seetõttu suhteliselt kõrged, eriti kui veel arvestada nende kehva likviidsust. Ei ole praegu Eestis selliseid väärtpabereid, mida me oma strateegia raames peaksime mõttekaks osta. Teine põhjus on, et Eesti ronis kriisist välja ajal, kui Lääne-Euroopa riigid oma majandust stimuleerisid, ja nende stiimulite mõju ulatus ka siia. Peame arvestame sellega, et kui Lääne-Euroopas käivitub nüüd reformide tõttu tõsisem negatiivne spiraal, siis jätab see jälje ka Eestile.

●●ESM-i liikmeks hakkamise ja Eesti Energia aktsiakapitali suurendamise puhul on rahandusministeerium öelnud, et Eesti riik võtab selleks ilmselt laenu. Kuidas see väljavaade sulle meeldib?

Fondijuhina oleks mul muidugi väga hea meel, kui Eesti riik nende maksete tarvis võlakirju välja laseks. Meie fondidele looks see kindlasti võimalusi. Näiteks Eesti Energia võlakirjad müüdi eelmise finantskriisi aegu vähem kui 60 protsendini nominaalist ja siis me neid ka ostsime. Tasuks oli üle 50 protsendi tootlust pooleteise aastaga. Meie suudame Eesti riigi finantsvõimet paremini hinnata kui ehk paljud kaugemad investorid ja kui turul oleksid Eesti riigi võlakirjad, võiksid need hetketi pakkuda häid investeerimisvõimalusi.

Kui ma mõtlen sellele küsimusele Eesti riigi kodanikuna, siis meenub mulle, et eelmise kriisi aegu sai Eesti riik väga kiiresti kommertspankadelt laenu. Praegugi pakuvad pigem kommertspangad soodsamatel tingimustel laenu kui võlakirjaturud.

Riigivõla suhtes üldiselt on mul kodanikuna selline seisukoht, et ohutum oleks, kui Eesti seda ust ei avaks. Kui, siis ainult lühiajaliselt ja sihtotstarbeliselt või väga erakorralistel juhtudel, nagu näiteks see kriisiaegne laen pankadelt. Kui luua teistsugune pretsedent – avada laenukraan ka üldisemateks otstarveteks –, siis on pärast väga keeruline olukorda kontrolli all hoida ja põhjendada, miks ei saa laenu võtta õpetajate palkadeks või uue maantee ehitamiseks või päästeametile või milleks iganes.

Eesti väiksuse juures võivad need protsessid, mis on hätta lükanud Lõuna-Euroopa, toimuda palju kiiremini. Kriisi ajal nägime, kui kiiresti võib Eesti SKT väheneda paarikümne protsendi võrra. Kujutame ette, mis saab, kui meil oleks riigivõlga 40 protsenti SKT-st ja siis SKT järsku 20 protsendi võrra väheneks. Võla suhe SKT-sse oleks siis juba 50 protsenti ja investorid võiksid hakata mõtlema, et selle riigi rahandus võibolla ei olegi nii usaldusväärne. Riigivõla refinantseerimine läheks kallimaks ja vägagi ruttu võiks olla käes samasugune olukord nagu praegu Hispaanial.

●●Mis ootab ees pensionifondidesse pandud raha? Finantskriis on inimeste ootustele muserdavalt mõjunud.

Pensionifond on üks abivahend pensionieaks, seda ei tohiks jätta ainsaks päästerõngaks. Kindlasti võiks kohustusliku pensionifondi kõrval koguda täiendavat raha ning teha ka alternatiivseid investeeringuid – oma kodusse ja eelkõige lastesse. Pensionifond olgu üks sammas, aga mitte ainus ja peamine.

Protsent, mis inimestel palgast pensionifondi läheb, ei ole ka nii suur, et pikalt arutada, kas sellel on mõtet või mitte. Kui tulevad head ajad, siis saab sellest suurem tugi; kui ei tule, siis väiksem.

Ühiskonnas on suur hulk inimesi, kellel ei ole säästmisvõimet. Ma ei pea silmas inimesi, kelle sissetulekud on väiksed – väikse sissetulekuga inimeste hulgas on väga palju neid, kes oskavad oma rahaasjadega väga hästi ringi käia ja Eesti kõige tervema finantsdistsipliiniga ühiskonnagrupp on praegu ilmselt pensionärid. Neile, kes kalduvad kogu sissetuleku kiiresti ära kulutama ja kergel käel laenugi juurde võtma, on kohustuslikku sambasse kogunev väike sääst kindel pluss.

KES TA ON?

Kristel Kivinurm-Priisalm

Sündinud 10.10.1976

Töö

LÕPETANUD
Concordia rahvusvahelise ülikooli ja õppinud Peterburi majandus- ja finantsülikoolis.

1997–2007
töötas Trigon Capitalis ettevõtete rahanduse osakonna analüütiku, aktsiaturgude osakonna juhi ja lõpuks varahaldusosakonna juhina.

2007. AASTAL
asutas kolleegidega varahaldusfirma Avaron. Praegu on ta Avaroni juhtivpartner ja fondijuht.

●● On ka Tagatisfondi nõukogu liige ja Teenusmajanduse Koja juhatuse liige.

Jürgen Ligi: jutud, et riigikogul pole ESM-i otsustes rolli, on väljamõeldis

ESM

Valitsus annab riigikogule võimaluse ESM-i otsuste kohta seisukohta väljendada.

Kärt Anvelt
kart.anvelt@epl.ee

Rahandusminister Jürgen Ligi sõnul ei vasta tõele, justkui tahaks valitsus riigikogu ESM-i puhul otsustamispädevusest ilma jätta. „Need on enamasti üksmeelsed otsused, mis ESM-is tehakse, ja igal juhul on riigikogule valitsuse poolt koostatud seaduseelnõuga roll antud. Mind süüdistanud lehepealkirjad, et ma ei pea riigikogu arutaja tasemel olevaks, on väljamõeldised," kinnitas Ligi.

ESM-i ratifitseerimisseadusega taheti ESM-i otsuste kohta seisukoha andmine algul teha ülesandeks riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjonile (ELAK). Siis oleks ELAK öelnud valitsusele oma seisukoha ja sellega olnuks justkui parlamentaarne roll täidetud. Nüüdseks on valitsus meelt muutnud. Ka riigikohtu üldkogu viitas oma neljapäevases otsuses, kus ESM-i ratifitseerimisleping tunnistati põhiseadusega kooskõlas olevaks, et sellest ei piisa, kui ainult ühel komisjonil on ülevaade riigi kulutustest ja nendega kaasnevatest kohustustest – riigile kohustuste võtmine ja lepingute sõlmimine on ikkagi riigikogu ülesanne.

> **Eiki Nestor**
> riigikogu liige
>
> **Ma pean vajalikuks, et kõigi uute programmide algatamine käiks läbi suure saali.**

Otsustuspädevus vajalik

Ka riigikogu Reformierakonna fraktsiooni ja põhiseaduskomisjoni liige Väino Linde ning sotsiaaldemokraatide fraktsiooni aseesimees ja rahanduskomisjoni liige Eiki Nestor – mõlemad riigikogu veteranpoliitikud – pidasid riigikogule otsusepädevuse andmist vajalikuks.

„ELAK on ainult üks riigikogu komisjon, üks tööorgan. Kõigil riigikogu liikmetel pole siiski võimalus selle komisjoni töös osaleda," viitas Linde. Tema sõnul kaitseks parlamendile volituste andmine praegu riigikogule antud õigusi paremini ja parlament saaks sellisel juhul täita mitte ainult seadusandja rolli, vaid valitsuse ja peaministri paikapanijana oleks tal siis ka võimalik kontrollida, kuidas asju täidetakse.

Nestor tuletas meelde, et ka EFSF-i puhul oli sama vaidlus, mis peaks minema ELAK-i ja mis suure saali kaudu. „Siin pole mitte oluline küsimuse keerulisus, vaid see maht ja asja poliitiline tähtsus. Näiteks ma pean vajalikuks, et kõigi uute programmide algatamine käiks läbi suure saali, mitte läbi ELAK-i," ütles Nestor. Tema sõnul võib näiteks Hispaania puhul tekkida probleem, kes selle jaa-sõna ütleb.

Rahandusminister kinnitas, et valitsuse koostatud seaduseelnõuga on riigikogule antud ESM-i puhul roll kuues punktis. Kohtuotsuses on ka viide, et täiskogul peab olema võimalus seda rolli täita.Ühtlasi tuletas Ligi meelde, et IMF-i laenuotsuseid ei arutata täiskogus, samal ajal kui anname IMF-ile väga kergekäeliselt väga suuri summasid, kulutamaks neid kohtades, mis meid vähe mõjutavad. „Selle üle pole keegi 20 aastat õiendanud. Ja nüüd ESM-i puhul, kus me anname sisuliselt oma kodu õue stabiliseerimiseks raha, et vaat siin on siis see probleem tekkinud. Kusjuures me päästame iseennast, mitte mingisugust Aafrika riiki," nentis Ligi.

See, kas ESM-i ratifitseerimisleping peaks läbima kaks või kolm lugemist, nagu riigikohus soovitas, on Linde sõnul vaieldav ja vajab veidi rohkem mõtlemist.

Kolm lugemist

„Kodu- ja töökorra seaduse järgi oleme ära jaganud, mille saab vastu võtta kahe ja mille kolme lugemisega," märkis Linde. Ta viitas, et seaduste puhul on kolm lugemist ja osa otsuste ja ratifitseerimiste puhul on piirdutud kahe lugemisega.

Nestori sõnul tuleks ESM-i ratifitseerimislepingut lugeda seadusena, mitte otsusena ja seega peaks see läbima kolm lugemist.

Praegu on riigikogu istungite saal veel remondis. Kuhu koguneb parlament ESM-i üle nõu pidama, pole veel teada. Foto: Tanel Meos

PÄDEVUSED

Riigikogu õigus:

- otsustada riigieelarves ette nähtud ESM-ile makstavate summade üle
- keelduda ESM-i aktsiakapitali suurendamise ettepanekust
- ESM-i maksimaalse laenumahu suurendamist piirata
- otsustada ESM-i finantsabivahendite üle
- otsustada kas ja kui palju makstakse ESM-i eriolukordades
- teada erinevatest riskidest ja ohtudest

KOMMENTAAR

Kuidas riigikohtus ESM-i otsuse tegemine käis?

Eveli Kuklane
riigikohtu pressiesindaja

Kõigepealt, nagu ikka, uuritakse materjale, esitatakse küsimusi ja otsitakse materjale juurde. Siis kui materjalid on koos, võivad kõik oma arvamust avaldada ning seejärel hakatakse järk-järgult neid küsimusi läbi küsima ja nende pinnalt hääletama.

See ei ole lihtne protsess, et kas rahuldame taotluse või ei rahulda. See on juriidiline jada, mis küsimused tuleb lahendada, enne kui jõutakse resolutsioonini.

Kui need küsimused on esitatud ja vastatud, hakatakse kirjutama otsust. Siis toimuvad omakorda ühislugemised, kus veel täiendatakse, parandatakse ja korrigeeritakse sõnastusi. See on hästi loominguline protsess.

Ma ei tea, kui palju nõupidamisi tegelikult peeti. Oli selliseid, mis kestsid terve päeva, oli ka lühemaid nõupidamisi. Diskussioonid käisid ka meili teel, loomulikult arutati ka koridorides.

Ma ei ole kindel, kas lõpphääletuse aja ja vormi avalikustamine oleks nõupidamistetoa saladuse rikkumine. Pigem ütlen nii, et see otsus tehti 12. juulil.

Nõupidamistetoa saladus on üldise õiguse printsiip, mille järgi ei avalikustata, milliseid vaidlusi peeti, kes millistel positsioonidel olid ja milliseid alternatiive kaaluti – seda kohtunikud ei räägi. Kui nad soovivad kirjutada eriarvamuse, siis selline õigus on neile igatahes antud.

Aasta tagasi jõudsid seitse pantvangistuses hoitud jalgratturit õnnelikult tagasi Eestisse. Foto: AFP/Scanpix

Tillo: Liibanonis kogetu elamist ei häiri, kuid kangastub iga päev

Lähivaade

Täna möödub aasta Liibanoni läinud eestlaste 114-päevasest vangistusest pääsemisest.

Kelli Seiton
kelli.seiton@epl.ee

Kuigi vangistuses veedetud päevad kangastuvad meestele pea iga päev, on „kõik hästi", ütleb August Tillo, üks Liibanonis pangavangis hoitud seitsmest jalgratturist. „Iga päev tuleb natukene kuskilt midagi meelde, siin ei ole midagi teha. See ei ole selline asi, mis segaks või häiriks elamist, see on üks osa elust," ütleb Tillo ja ohkab raskelt. Jalgratas, millega ta Liibanonis käis, on tal kodus, ent Bekaa muda on sellelt ikka veel pesemata. „Igaks juhuks, äkki läheb vaja," põhjendab Tillo, kes sõidab ka praegu iga päev rattaga. „Ma ei oska öelda, kas me kõik sõidame, aga enamus, jah. Kalev Käosaar näiteks sõitis eile Piritalt rattaga Hiiumaale."

Täna õhtuks suunduvad Hiiumaale ka kõik ülejäänud kuus meest. „Niimoodi, et kõik seitse koos on, ega seda väga tihti (pärast vangistust – toim) ei olegi juhtunud, aga suhtleme kogu aeg," räägib Tillo. Suhted lähedastega on üks asi, mida ta pärast juhtunut veelgi väärtustama on hakanud. Tema noorem poeg sai mõned päevad tagasi just kahekuuseks.

„Näiteks hommikul käin koeraga väljas ja mõtlen, et kindlasti lähen vara tööle. Siis lähen korraks tuppa, vaatan oma väiksemat poissi ja lõpuks otsustan ikkagi, et lähen natuke hiljem. Saan aru, mis asjad on elus ikka päriselt olulised. Mitte et töö ei oleks oluline, aga lähedaste jaoks tuleb aega võtta," räägib Tillo ja lisab, et märkab tänaval nüüd palju rohkem võõraste inimeste naeratusi.

Kommentaarid tegid haiget

Üks, mis oli kogu pantvangistuse ajal meeste jaoks oluline, oli Eesti meediakajastus sündmusest ja eestlaste suhtumine. „Mulle tulebki kõige rohkem meelde see, kuidas me koju jõudsime ja milline oli avalikkuse kaasaelamine ja soe tunne," räägib Tillo. Samas levis just meedias see, millega Tillol kõige raskem harjuda oli. „Hästi väike moment oli, kus ma kommentaare lugesin," ütleb ta ja teeb pausi. „Aga see läks hästi kiiresti üle." Tillo usub, et kuigi õelaid kommentaare lugedes tundub, et pahatahtlikkust on palju, on heatahtlikud inimesed ja mõistmine siiski ülekaalus.

August Tillo
õnnelik pääsenu

Saan aru, mis asjad on elus päriselt olulised. Lähedaste jaoks tuleb aega võtta.

„Kogu see lugu oli absurdne. Selle reisi mõte oli, et meie lähme Liibanoni, teeme ära, tuleme tagasi ja räägime sõpradele, et seal elavad toredad inimesed. Nüüd on sõpradele keeruline rääkida, et seal elavad inimesed on tegelikult head ja sõbralikult." Seda, kui ohtlikuks võib esialgu plaanitud seiklusreis meeste jaoks lõpuks kujuneda, adub Tillo alles nüüd. „Pantvangis viibides oli lihtsam. Võib-olla seepärast, et pidime endale sisendama, et tuleme koju. Et psühholoogiliselt seda üle elada. Kas või selleks, et mitte haigeks jääda." Kuulujutud, mida ta praegu kuuleb, näitavad talle rohkem, kui tõsine olukord aasta tagasi siiski oli. Nüüd, aasta hiljem, on elu pöördunud vanasse rütmi. Mehed käivad tööl, elavad pereelu, plaanivad isegi uut puhkust. „Eks me ikka kunagi lähme rattamatkale, varem või hiljem," lubab ta.

Aasta tagasi

Seitse Liibanoni jalgrattamatkale läinud eestlast võeti eelmise aasta 23. märtsil pantvangi. Neid hoiti Bekaa orus vangistuses 114 päeva. Mehed vabastati 14. juulil 2011. Pantvangis hoiti Jaan Jagomäge, Kalev Käosaart, Madis Paluoja, August Tillot, Priit Raistikku, Andre Pukki ja Martin Metspalu.

Eesti riik ei saa ettevõtetelt „suhkrutrahvi" sisse nõuda

Otsus

Samal ajal kui Eesti tähelepanu koondus riigikohtu otsusele, mis haukaks riigieelarvest 30 miljoni euro kaupa ESM-i sissemakset, jäi tähelepanuta teine tähtis kohtuotsus, mis võttis riigilt sisuliselt võimaluse paarkümmend miljonit eurot sisse nõuda.

Tegemist on juba kaheksa aasta vanuse saagaga, kus Euroopa Liiduga liitumise järel pidi Eesti maksma üleliigsete laovarude trahvi (nn suhkrutrahvi) Euroopa Komisjonile umbes 600 miljoni krooni ulatuses (u 45 miljonit eurot). Eesti seisukoht oli toona, et enamik sellest trahvist loodeti kätte saada nendelt ettevõtetelt, kellel olid „liigsed" laovarud.

Menetlus jätkub

Küsimus ei olnud ainult suhkrus, vaid ka igasugustes muudes varudes ning nii jõudis lõpuks ühe vähe tuntud ettevõtte Pimix küsimus eelmisel aastal riigikohtusse. Riigikohus aga küsis omakorda hinnangut Euroopa Kohtult väikese formaalsuse (euroliidu määruse eestikeelse tõlke) kohta ning 12. juulil tehtud otsus hakkab tõenäoliselt mõjutama kõiki pooleliolevaid kohtuasju.

Nimelt otsustas Euroopa Kohus, et kuna Eesti seaduses viidatud euroliidu määrus ei olnud liitumise hetkel Eesti keelde tõlgitud, ei saa tagajärgi jätta üksikisiku (ehk siis ka ettevõtte) kanda.

Kuigi otsus tehti mitte suhkru, vaid „muu laovaru" määruse kohta, on nüüd riigikohtu otsustada, kas see kehtib kõigile.

„Riigikohtus läheb menetlus nüüd edasi," kommenteeris riigikohtu pressiesindaja Eveli Kuklane protsessi edasist kulgu. **Lauri Tankler**

RAHAST ILMA

Mis valesti läks?

AS-i Pimix esindanud vandeadvokaat Toomas Pikamäe sõnul on esiteks vaja ära oodata riigikohtu otsus, sest Euroopa Kohtult on küsitud arvamust vaid kahele konkreetsele küsimusele. Ettevõtete jaoks positiivne kohtuotsus aitaks aga ainult neid, kellel on kohtuvaidlus parasjagu käimas. Need firmad, kes kohusetundlikult trahvi ära maksid, on oma rahast ilma.

Pimix tahtis 2003. aastal Eestis külmtooteid tootma hakata ja oli varunud selleks 550 tonni võid. Kuna varasematel aastatel oli nende keskmine laovaru olnud null tonni, siis loeti kõik tonnid üleliigseks.

PRILLIMÄE AUTOLAMMUTUS
Tallinn-Viljandi mnt. 25 km vasakule
tel. 51 51 221
48 92 292
www.autolammutus.ee
info@autolammutus.ee
E-R 9-18 L,P suletud

Alfa Romeo 166; 156 1,6; 2,0 99,-00
Audi A6 2,4; 2,5TDi .....-98,-00
Audi A6 2,6 Avant .....-97
Audi A6 4,2 Quattro .....-99
Audi A8L 4,2 .....-06
Audi A8 4,2 Quattro.....-94,-95, -03
Audi 80 .....-80-95
Audi 100 2,3; 2,8 Quattro .....-92
Audi A4 1,8; 2,8; 1,9TD .....-95, -97
Audi S4 2,2 T .....-93
Audi TT 1.8T.....-99
BMW 318; 320;325 coup.....-94,-96
BMW 318 TD.....-97
BMW 316;318;325 .....-98,-01
BMW 520;525TD;535;524TD-89,-93
BMW 525xi E60.....-05
BMW 528;525 TDS .....-97,-98
BMW 535TD E61 .....-04
BMW 735 E38 .....-96
BMW 735;740D E65 .....-03,-04
BMW X5 3.0 TD.....-06
Case 5150A, (diisel), 4x4 traktor -97
Chevrolet Blazer 4,3.....-96
Chevrolet Matiz .....-10
Chevy Astro 4,3 .....-89
Chevrolet Cavalier 2,2.....-99
Chrysler Gr Voy. 3,3; 2,5TD..-93, -98
Chrysler Voyager 2,4.....-97
Chrysler Neon 2,0 .....-00
Citroen C3 1,4TD .....-07
Citroen C4 1,6 .....-07
Citroen Xsara 1,6; 1,9TD .....-98
Citroen Xantia 1,8;2,0 .....-96,-00
Citroen ZX 1,4 3 ust.....-97
Citroen Jumper 2,5TD.....-96
Dacia Sandero 1,6 .....-08
Dacia Logan 1.4 .....-06,-08
Daewoo Lanos-FSO 1,5.....-00, -01
Daewoo Musso 2,3 TD .....-99
Daewoo Tiko .....-95
Daihatsu Applause 1.6 .....-90, -97
Dodge Ram 1500 3,7 .....-05
Dodge Stratus 2,0; 2,5 .....-96
Fiat Bravo(a) 1,2; 1,4; 1,6 .....-96,-98
Fiat Doblo 1,2 .....-05
Fiat Ducato 2,0; 2,5 D.....-87
Fiat Ducato 2,8 TD .....-02
Fiat Marea 1,6 .....-97
Fiat Marea Weekend 1,6 .....-97
Fiat Panda 1,2 .....-05
Fiat Punto 1,2 .....-00
Fiat Punto 55, 65, 75 .....-94,-96
Fiat Scudo 1,9 TD.....-98
Ford Bronco 2,9.....-88
Ford Transit Connect 1,8TD .....-04
Ford Escort 1,3;1,6;1,8D .....-81-98
Ford Escort Express 1,8D .....-98
Ford Explorer 4,0.....-92
Ford Fiesta 1,25;1,4;1,8D; ....-91,-98
Ford F-150 5.4.....-06
FordFocus1,8TD.....-00,-03
Ford Focus 1,8TD .....-07
Ford Galaxie 1,9TDi .....-97
Ford Mondeo.....-93-00
Ford Mondeo Caravan .....-93-98
Ford Probe 2,5 .....-94
Ford Ranger 2.5 .....-00, -02, -05
Ford Ranger 2,5 .....-07
Ford Transit.....-89,-92,-95
Ford Ka.....-98
Honda Accord .....-84,-87,-90
Honda Accord 2,0;2,0TD.....-95,-97
Honda Accord 2,0; 2,4 .....-03, -07
Honda Accord 2.0 .....-00
Honda Civic .....-82,-85,-89-93,-97
Honda Civic 1.6 .....-01
Honda Civic .....-07
Honda CR-V 2.0....(aut. -97) -06, -07
Honda Jazz 1.3, 1.4.....-03
Honda Prelude .....-86,-99
Hyundai Accent 1,3;1,6 .....-96,-98
Hyundai Accent 1,6 .....-05
Hyundai Galloper 2.5 TD.....-96,-98
Hyundai Getz 1,4 .....-06
Hyundai H-1 2,5TD .....-98,-03
Hyundai S Coupe .....-91
Hyundai Coupe 2,0.....-97
Hyundai Sonata 2,0.....-96,-97
Hyundai Lantra.....-92,-96
Hyundai Trajet 2,7 .....-00
Infinity J30 .....-93
Isuzu Trooper 2,0;2,6;2,8 TD -86,-93
Iveco TD 35-12.....-94
Iveco Turbo Daily 59/12.....-97
Jeep Cherokee 2,5; 4,0.....-87,-94
Jeep Grand Cher. 2,7CRD ...-02,-04
Jeep Grand Cherokee 4,7 .....-00
Jeep Grand Cherokee 5,2.....-93,-97
Jeep Commander 3,0 CRD.....-08
Kia Besta 2,2D .....-96
Kia Sephia 1,5;1,8 .....-97
Kia Sportage 2,0 .....-96,-99, -08
Kia Sorento 2,5 CRDi;3,5 .....-03,-06
Kia Sorento 2,5 CRDi .....-07
Kia Pride 1,3.....-98
Kia Pregio 2.7 D .....-00
Kia Clarus 2,0.....-97,-98
Lada 112.....-02
Land Rover Discovery 3 2.7 .....-07
Land Rover Range Rover 4.6.....-01
Lexus LS 400 .....-91,-97
Lexus GS 300 .....-94,-99
Lexus RX 400 H 3,3 .....-05
Lincoln Towncar 4,6 .....-97;-00
Magirius Jupiter 178 D 15AL .....-79
Mazda 2.....-06
Mazda 323, 626 .....-82-97
Mazda 626 1,8;2,0TD .....-98,-01
Mazda 626 coupe.....-87,-90
Mazda B 2500 2.5 .....-05,-06
Mazda MX3 1,6;1,8 .....-94
MB 123,124,190,508,709,1217
MB 124 2,2; 3,0 Coupe .....-90,-93
MB 207 2,4D .....-86
MB 210 2,3;2,8;3,2;2,2D;3,0D-96-99
MB 202 1,8;2,0;2,2D;2,8 .....-94-99
MB C 200 W203 2.2 CDI .....-06
MB G 280 .....-79
MB ML 430 .....-01
MB CL 600.....-03
MB CLK 430 .....-98
MB S 500 W 140 .....-91
MB S 350 W 220 .....-03
MB S 500 W 220 .....-99,-02
MB S 600 W 140 sec.....-95
MB Sprinter 2,3D;2,9TD .....-97
MB Vito 2,3D .....-97
Mitsubishi Eclipse 2,4 .....-00
Mitsubishi Galant .....-88,-94,-96,
Mitsubishi Galant 2,0;2,0TD;2,4 GDi
.....-97-99
Mitsubishi Lancer.....-91,-95,-97
Mitsubishi L 200 2.5TD ..... -99
Mitsubishi L 200 2,5TD .....-07
Mitsubishi L 300 2,0 .....-90
Mitsubishi L 400 2,5TD .....-99
Mitsubishi Outlander 2,0T .....-06
Mitsubishi Pajero 2,5TD .....-87
Mitsubishi Pajero 2,8TD .....-96
Mitsub. Paj. 2,5TD;3,2 DID....-00,-03
Mitsubishi Pajero 3,5 V6.....-94,02
Mitsubishi Pinin 1,8 GDI .....-00
Nissan Almera 1,5 .....-01
Nissan Almera 1,5dCi.....-04
Nissan Cabstar 2,5 D .....-88
Nissan Maxima 3,0.....-89,-93
Nissan Maxima QX 2,0;3,0 .....-97
Nissan Navara 2,5 TD .....-02
Nissan Note 1.6 ..... -07
Nissan 200 SX 1,8 Turbo.....-92
Nissan 240 SX 2,4.....-90
Nissan Patrol 2,8 TD .....-99
Nissan Patrol 3.0 TDI .....-00
Nissan Patrol 3,3 .....-85
Nissan Pathfinder 3,5 .....-00
Nissan Primera 1,6;2,0;2,0D ..-90-95
Nissan Primera 1,6;1,8.....-01
Nissan Primera 2,0.....-04
Nissan Serena.....-95,-99
Nissan Sunny.....-85-95
Nissan Terrano 2,4; 3,0 .....-88,-90
Nissan Terraano 2,7TD .....-96,-00
Nissan Vanette Cargo .....-99
Nissan X-Trail 2,2 dci .....-05,-06
Opel Astra 1,2;1,4 .....-01
Opel Astra; 1,4;1,6;1,7D..... -92-97
Opel Astra 1,6 ..... -07
Opel Calibra .....-90,-91
Opel Corsa 1,2 ..... -96
Opel Combo 1,4; 1,7D.....-96
Opel Front. 2,0;2,2;2,3TD.... -94,-97
Opel Kadett 1,2-1,8.....-91
Opel Monterey 3,1TD .....-94
Opel Omega .....-87-94
Opel OmegaB 2,0 .....-95-97
Opel Senator 2,5; 3,0 aut. .....-85,-89
Opel Tigra 1,6 .....-96
Opel Vectra .....-89-98
Opel Vectra 1,9TD.....-05
Peugeot 206 1,4 .....-00, -02
Peugeot 106,205,306.....-84,-95-96
Peugeot 305,309,405,605.....82-90
Peugeot 307 1,6.....-01,-05
Peugeot 406 2,0 .....-98
Peugeot 407 SW 2,0 .....-06
Peugeot 407 2,7TD Coupe..... -06
Peugeot Expert 2,0 HDi.....-03
Peugeot Expert 2.0 HDi.....-07
Peugeot Boxer 2,5;2.8 HDi -96;-05
Peugeot Partner 1.4 .....-02;-05
Pontiac Bonneville 3,8.....-93
Range Rover 3,5 V8.....-83
Renault Clio 1,2.....-04
Renault Laguna 2,0 .....-95
Renault Laguna 2.0IDe car..... -02
Renault Kangoo 1,5dCi;1,6 4X4 .-03
Renault Thalia 1,4 ..... -06
Rover 214, 827, 825.....-85,-89,-98
Saab 9000 2,3.....-88;-92
Saab 9-3 1,8T.....-05
Seat Ibiza 1,4 .....-01
Seat Toledo 1,8 .....-92,-97
Seat Leon 1,9TD ..... -05
Ssangyong Corranda 2,2D.....-87
Ssangyong Musso 2,9.....-97
Ssangyong Rexton 2,9.....-04
Skoda Fabia 1.2 .....-07, -08
Skoda Felicia 1,3.....-97
Skoda Felicia Pick Up.....-98
Suzuki Gr. Vit. 2,0;2,5;2,0HDi -01-05
Suzuki Baleno 1,6;1,8 .....-96,-00
Suzuki Baleno 1,6 4x4.....-02
Suzuki SX 4 1.6 .....-07
Skoda Octavia 1.9 TD .....-00
Suzuki Swift 1,3.....-92,-97
Suzuki Jimny 1,3 .....-98-95
Subaru E12 .....-93
Subaru Forester .....-01
Subaru Legacy 1,8;2,2 .....-90-94
Subaru Legacy 2,0;2,5 .....-95-98
Subaru Legacy 2,5 .....-08
Subaru Leone 1.8 Turbo.....-90
Subaru Impreza 2,0.....-96/97
Toyota Avens.1,6;1,8;2,0D4d -01/02
Toyota Avensis 1.6;1,8 .....-03, -05
Toyota Aygo 1,0 .....-06
Toyota Celica 1.8.....-96, -00
Toyota Paseo 1,5.....-96
Toyota Picnic 2,0 .....-97
Toyota Previa 2,4 .....-93,-97,-01
Toyota Camry 2,2, 3,0 .....-88,-93,-95
Toyota Carina E .....-92,-95,-97
Toyota Carina II 1,6 DOHC.....-91
Toyota Corolla .....-92-97
Toyota Corolla .....-87-91
Toyota Corolla .....-98
Toyota Hiace 2,4D.....-93,-94
Toyota Hiace 2,5;2,4D;2.5D4d.....
.....-97,-00,-05
Toyota Hilux 2,4.....-86,-98
Toyota Hilux 2.5D4d .....-07,-09
Toyota Land Cr. 60/61 4,0D ..-83;-87
Toyota Land Cruiser 100 4,2D.....-98
Toyota Land Cr. 100 4,2TD ..-00,-05
Toyota Land Cruiser 80 4,2D.....-97
Toyota Land Cruiser 95 3,0D4D . -01
Toyota Land Cruiser 95 3,4 .....-97
Toyota Land Cruiser 95 3,0TD.....-97
Toyota Land Cruiser 120 3,0TD...-04
Toyota RAV 4 2,0.....-95,-96
Toyota RAV 4 2,0;2,0 D4d ....-03,-05
Toyota RAV 4 2.2D .....-07
Toyota Yaris Verso 1,4 .....-04
Toyota 4 Runner 3.0B.....-91
Valmet 702 4.2 tagavedu.....-77
VW Caddy 1.4;1,6 .....-97
VW Golf I, II ..... -80-91
VW Golf III.....-92-97
VW Golf IV 1,4;1,6..... -98,-02
VW Jetta.....-85-91
VW New Beetle 1.9TD.....-00
VW Passat .....-88-02
VW Bora 1,6 .....-99
VW Polo 1,4 .....-00
VW Transporter 1,9;2,4 ..... -94
VW Sharan 1,9TDI .....-97,-01
Volvo 240, 440, 480, 740.....-85,-89
Volvo 460 1,7.....-95
Volvo S 60 2,4;2,4D.....-01,-02
Volvo S 60 T5 2.3T .....-03
Volvo S80 T6 2,8 .....-01
Volvo S/V 40 1,8;2,0.....-97-99
Volvo S 80 2,5TDi.....-99
Volvo FL614 .....-88
Volvo 850 .....-92-97
Volvo 850 T5 .....-95
Volvo 940 2,3; 2,4TD.....-92,-97
Yamaha Diversion .....-92
VAZ 2101, 2103, 2105,
2108, 21093 .....-93, -02

Sitakoti Matsist, Kullamaa kuulsaimast mehest, võiks saada valla aukodanik

Elu võimalikkusest Eestis

3. lugu

Rein Sikk
elu märkide otsija

Rohkem meile ei mahukski ära, arvatakse enam kui veerandi elanikest kaotanud Kullamaa vallas Läänemaal.

1

3

5

2

Sitakoti Mats, kuulsaim kullamaalane läbi aegade. Ta haual kirikaias seisev rõngasrist aastast 1621 on Eesti vanim. Matsi haud aga jätkuvalt legendaarseim kohalik vaatamisväärsus.

Mats, kelle nimi kirjutati Sitta Kodt Matz, olnud talupoeg, kes korjas hobusepabulaid, et väetada nendega oma põldu. Sai rukki kasvatamisega jõukaks, ostis end pärisorjusest vabaks. Ei läinud vabana võõrsile õnne otsima, jäi kodupaika Kullamaale. Sel sajandil on Kullamaa vallas rahvaarv statistikaameti andmeil vähenenud 426 inimese ehk enam kui neljandiku võrra.

Talude tugevus

Kuulsa Amanda puhveti seinal ripub kuulutus, kus on kirjas hulk vajaolevaid töötajaid alates kokast. „Oma peeruaru jõul rügame ööpäev läbi, tuleb bussitäis soomlasi, toob raha, aga ei jõua toitu valmis, tööinimesi kohapealt võtta pole!" Vastne omanik Artur Artish on söögikoha tuleviku pärast masenduses. Ei usu, et suudab nappiva töörahvaga vallas suurt raha teenida. Hoolimata sellest, et puhveti akna tagant kihutavad mööda sajad tuhanded Saaremaa väisajad.

Puhvetist mõnesaja meetri kaugusel Reinu-Einari osaühingu kontoris tõstab omaniku abikaasa Linda lauale suure kasti paberitega. Linda Pärnpuud teatakse kohaliku imenaisena, külaseltside käivitajana, tegevustoetuste leidjana. Nüüd on kaante vahel kohaliku turu projekt vanasse kuivatisse, Saaremaale viiva tee veerde. Linda veendumus on Arturi omale vastupidine. Ta usub: kohaliku kauba ja tarvilise kempsuteenuse pakkumisest saab oluline põhjus, miks Kullamaal peatuda, eurod kohalikele jätta.

„Ühtegi autolavkat pole me kohalikku kaubandust solkima lasknud," teatab vallavanem Jüri Ott resoluutselt, selja taga kõrgumas maal USA vabadussambast. See on suurelt mõtlemise innustamiseks. Ott teab: kaupluste asendumisele kauplusautodega järgneb rahva lahkumine.

Ta lööb lauale priske virna koduloolisi raamatuid – paljud vallad võiks üllitisterohkust kadestada. Räägib Kullamaaga seotud Rudolf Tobiasest, Aare Laanemetsast, Voldemar Välist, Aivar Riisalust. Nad kõik peaks tõestama paiga kullavarude rikkust. Rääkimata kohalikust keskkoolist, kust ei tule narkomaane ja kraadesid, vaid hoopis matemaatikaolümpiaadide laureaate. Jüri Ott teab peast: „Oleme valdade arenguindeksis Eesti viiekümnendad, heaoluindeksis 56. kohal, maakasutuse osas üheteistkümnendad!"

Vallavanem ei eita noorte lahkumist, kuid kiidab talude tugevust. „Tublisid talusid poegade vahel ei poolitata. Töö, mida täna teeb sada farmerit, tegi omal ajal tuhat kolhoosnikku!"

Kohalik kuulsaim farmer, Einar Pärnpuu paneb Oti jutule tund hiljem vägeva punkti: „Meil pole vajagi, et oleks palju rahvast! Nad ei mahuks ära."

Pärnpuu firmal Reinu-Einari OÜ-l on 1000 hektarit põldu, sama palju metsa. Kui kunagi läinuks selle harimiseks kolhoositäit rahvast vaja, siis nüüd saab hakkama kümnega, kellest töömehi vaid kuus. Vallavolikogu juhtimise kõrvalt on Einar püsti pannud kohaliku autoteeninduse. „Kõik, kes midagi osakavad, on hõivatud, tühje kortereid Kullamaal pole," kõlab ülistuslaul väiksusele.

Hooldekodu kolimine

Ühe rahvaarvu vähenemise olulise põhjuse toob Einar välja küll: Koluvere hooldekodu, mis reformide käigus aina tühjeneb. Riik kolib hoolealuseid tagasi kodumaakondadesse.

„Ärakolimine on ikka hull asi küll, üks hoolealune uputas ennast selle mure pärast ära," räägivad nobedate näppudega naised Kullamaa vastses käsitöötares, kus üle saja aasta tegutses apteek.

„Ma olen käsitööhull," teatab Triin Tõnismäe, kellel on Kullamaa ilusaim jalgratas, kena roosilise korviga. Ametilt on ta hooldekodu tegevusjuhendaja. Arvab, et kui seda tööd poleks, oleks ta ammu Kullamaa tolmu jalgadelt pühkinud. Igal nädalavahetusel kisub Pärnusse, kust ta kümnendi eest Kullamaale tuli. Triin usub, et ta poeg võiks samuti suures linnas parema hariduse saada kui Kullamaal, kus midagi erilist teha pole, kui käsitöö välja arvata. Ja eks suur linn leevendaks ka Triinu üksindustunnet, sest mees käib Venemaal metsatööl, 20 päeva ära, kümme kodus. Triin unistab oma kauplusest, lilledest ja ilust tulvil maailmast, mille avamine Kullamaal end ära ei tasuks.

Keilast Kullamaale

Irene Luts, kes praegu õpib raamatupidamist, ei vahetaks aga Kullamaad ühegi koha vastu. Niigi palju rännatud. 1997. aastal jäi mees Saaremaal töötuks, koliti Keilasse. Irene töötas Mustamäe haiglas õena, aga tundis, et laste koolitamiseks pole Keila turvaline. Nii Kullamaale koliski. Ei kahetse, lahkumisplaane ei pea. Saaremaale sugulaste juurdegi lähedal minna.

„Sitakoti Matsi töökust peame ikka hoidma!", tõstab vanahärra sõrme püsti. Kostab muigelsui lisaks, et tema nimi olla Kärna Ärni. Kogu küla teadvat. Ärni jälle teab seda, et paljud on tõesti läinud. Oma poegki Tallinnas, vanglas. Töötajana, mitte trellide taga. Ärni lisab, et narr lugu jah, muudkui koolitame Kullamaa koolis teiste jaoks tarkasid ja ise oleme plindris… Kui minema pööran, lisab mees mokaotsast: „Tegelikult on mu nimi Ants!"

„Kõik, kes midagi oskavad, on hõivatud, tühje kortereid Kullamaal pole."

Kullamaa vald on kaotajate esirinnas

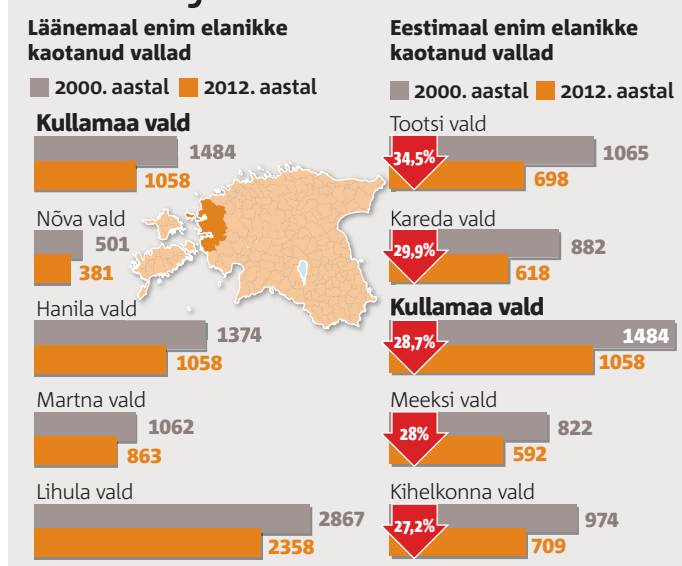

Allikas: statistikaamet, **graafika:** Maret Müür

4

-1- Linda ja Einar Pärnpuu, Kullamaa kuldne tandem põllunduse, metsanduse ja külaelu edendamisel.
-2-, -3- Sitakoti Mats, ükskõik mil kombel ta nimi kirja panna, jääb läbi aegade tuntuimaks Kullamaa elanikuks. Vallalegendi hauale osutav viit kirikaia veerel ja rõngasrist Matsi haual
-4- Käsitööst ja lillekasvatusest vaimustuv Triin Tõnismäe peab plaani Kullamaalt lahkuda.
-5- Kärna Ärni (pärisnimega Ants) soovitab Sitakoti Matsi töökust au sees pidada.

Fotod: Rein Sikk

Täna Delfis: merepäevad vallutavad Tallinna!

Uued ühissõidukirajad avatakse järgmisel nädalal

Selle suve jooksul joonistab Tallinna linn tänavatele veel mitmeid ühistranspordile eraldatud sõiduradasid.

- Järgmisel nädalal muudetakse liikluskorraldust Pärnu maanteel, kus juba olemasolev ühistranspordirada pikendatakse Tatari tänavani.
- Endla tänavale ja Estonia puiesteele märgitakse ühistranspordiraja jooned maha esimesel võimalusel. Vihmase ilma tõttu juhtub see arvatavasti järgmisel nädalal, hiljemalt augusti alguses.
- Augusti alguses eraldatakse Viru ringi kolmest sõidurajast kaks bussidele ja trammidele.
- Gonsiori tänaval muudetakse kaks sõidurada ühistranspordiradadeks siis, kui lõppevad tänaval toimuvad ehitustööd, plaani järgi 15. augustil.

Allikas: Tallinna transpordiamet, **graafika:** Maret Müür

Toimetaja: Ave Schmidt, tel: 680 4400, e-post: uudised@epl.ee

VENEMAA NIMETAS VABAÜHENDUSED VÄLISAGENTIDEKS

Venemaa riigiduuma võttis vastu valitsusväliste organisatsioonide seaduse, mis kohustab välismaalt finantseeritud poliitilise tegevusega organisatsioone registreerima end välisagendi staatusesse. Organisatsioonid allutatakse karmimale riiklikule kontrollile. Võimuerakonna Ühtne Venemaa esitatud seaduseelnõu poolt hääletas 374 riigiduuma liiget, vastu oli kolm. **Delfi**

ITAALIA KREDIIDIREITING

Reitinguagentuur Moody's alandas Itaalia krediidireitingut kahe pügala võrra tasemelt A3 tasemele Baa2 ning hoiatas, et tõenäoliselt muutub laenamine Itaalia jaoks kallimaks. **Delfi**

PRESIDENDIKANDIDAAT NÕUAB VALIMISTE TÜHISTAMIST

Mehhiko presidendivalimiste vasakpoolne kandidaat Andrés Manuel López Obrador esitas neljapäeva hilisõhtul valimisametnikele ametliku kaebuse, nõudes 1. juuli valimiste tulemuste tühistamist. Ta väidab, et tema vastaskandidaat Enrique Peña Nieto jagas hääletajatele enne valimisi meeneid, samuti olevat teda soosinud meediakanalid. **Delfi**

Mitt Romney kaalub Rice'i asepresidendiks

USA

Eksvälisminister Condoleezza Rice on üllatuslik, aga mitmeti sobiv asepresidendiks pürgija.

Kaivo Kopli
kaivo.kopli@epl.ee

Vabariiklaste presidendikandidaat Mitt Romney ei räägi veel oma asepresidendivalikust ja Condoleezza Rice on oma huvi eitanud. Kuid teadjad väidavad, et president George Bushi aegne välisminister on tõusnud peaaegu favoriidiks.

Netiväljaanne Drudge Report, mil teatakse olevat vabariiklaste leeris head allikad, käis Rice'i nime välja üleeile õhtul. „Neljapäeva hilisõhtul käivitab Romney kampaania uue rahakogumisaktsiooni „Kohtumine asepresidendiga". Seda ajal, mil Romney ise on kärpinud kandidaatide arvu käputäieni, teatavad allikad," kirjutas Drudge Report. „Ja nimekirja tipu lähedal on nüüd üllatuslik nimi – endine välisminister Condoleezza Rice."

Tegelikult on küll varemgi spekuleeritud selle üle, et Rice võiks saada asepresidendikandidaadiks, kuid ise on ta seda soovi eitanud ja öelnud, et talle meeldib praegune Stanfordi ülikooli politoloogiaprofessori amet. „Ma ei kandideerinud isegi tudengite nõukogu presidendiks ja ma ei näe end mingil moel astuvat mõnesse valitavasse ametisse," ütles Rice alles eelmisel kuul.

> **Rice sobiks tugevdama Romney kampaania välispoliitilist mõõdet.**

Vaatlejate meelest langetab Romney oma valiku kolme põhikriteeriumi põhjal. Asemikukandidaat peab olema keegi, kellega Romney isiklikult hästi läbi saab, kellel nähakse eeldusi astuda presidendiametisse ja kel on riiklik kogemus.

Eelistab naiskandidaati

Lisanduvad veel mõned võimalikud kasulikud nüansid. Ühele neist viitas Romney abikaasa Ann, kes andis eelmisel nädalal intervjuu telekanali CBS hommikusaatele. „Me oleme seda silmas pidanud. Ja mulle see valik meeldiks küll," ütles ta vastuseks küsimusele, kas tema mees kaalub naist asepresidendi kohale.

Naisena ja afroameeriklasena võiks Rice nendes sihtrühmades, kus seni on populaarne olnud Obama, hääli püüda. Rice sobiks ka tugevdama Romney kampaania välispoliitilist mõõdet, kuigi see ei ole häälte püüdmiseks peamine.

Condoleezza Rice on kuuldusi asepresidendikandidaadiks saamisest seni tõrjunud. Foto: Reuters/Scanpix

SOOSIK

Rice'il on head väljavaated

Riiklikul ja ka riikidevahelisel tasandil on Rice'il kindel kogemus, ilmset potentsiaali presidendi asemele astumiseks ja väidetavalt saab ta ka Romneyga hästi läbi, eriti pärast seda, kui osales juunis Romney rahakogumisüritusel Utah's. „Kõik lahkusid [sellelt kogunemiselt], tema nimi huultel," väitis ka Drudge Report.

Romney suust võime asepresidendikandidaadi nime kuulda ka varem kui parteikongressi eelõhtul, mis seekord toimub augusti lõpus. Romney osaleb Londoni olümpia avamisel ja käib Jeruusalemmas, kuid vaatlejate arvates ei ole sellist otsust otstarbekas välisreisil teatavaks teha. Seega saab valik selgeks kas eeloleval nädalal või augusti algul.

Teine võimalik kandidaat on senaator Kelly Ayotte. Mainitud on ka New Mexico kuberneri Susana Martinezit ja Lõuna-Carolina kuberneri Nikki Haleyt, esindajatekogu liiget Cathy McMorris Rodgersit.

EIMUR

ELEMENTMAJAD, KATUSEFERMID, TURVAKARDINAD OTSE TEHASEST!

OÜ EIMUR Pärnu mnt. 102, Tallinn

Soome dilemma: kas tuleks Hispaanialt tagatisi nõuda?

Soome

Valitsusliidu arvates on mõistlik Hispaanialt laenupaketi vastu erigarantiisid nõuda.

Heiki Suurkask
heiki.suurkask@epl.ee

Jan Vapaavuori on poliitik, kes juhib 2011. aastast Soome suurima partei, paremliberaalse Kokoomuse fraktsiooni Eduskunnas. Helsingin Sanomatele antud intervjuus andis ta mõista, et Hispaanialt laenupaketi vastu tagatisi nõuda pole mõistlik, isegi mitte Soome huvidele vastav.

Paraku tekitas ta sellega paraja furoori, isegi tema parteikaaslane Alexander Stubb pidi üle kinnitama, et valitsusliidu kurss Hispaania asjus pole muutunud. Opositsiooni surutud põlissoomlane Timo Soini jõudis juba väita, et valitsus on kriisis, aga nähtavasti ennatlikult. Nii Põlissoomlased kui ka Keskpartei leidsid, et Vapaavuori avaldus nõrgendas Soome positsiooni kõnelustel Hispaaniaga.

Esmalt oli see ka Soini mõju, kui riik hakkas Kreekalt mullu uue päästepaketi eest eritagatisi nõudma. Ja Soome need ka sai – koguväärtuses 900 miljonit eurot –, kuna Kokoomus ja sotsiaaldemokraadid kirjutasid valitsusprogrammi, et kõikide euroala stabiliseerimisfondi kaudu antud laenude eest tahab Soome kindlamaid tagatisi saada. See laieneb nüüd ka Hispaania laenupaketile.

Jan Vapaavuori mullu enne valimisi intervjuud andmas. Foto: AFP/Scanpix

Vastuoluline sõnavõtt

Vapaavuori avaldus läks aga tagatistenõudega otsesesse vastuollu. Rootsi Rahvuspartei juht, kaitseminister Carl Haglund oli Vapaavuori sõnade üle imestunud ja arvas, et valitsusprogrammi tuleb siiski täita. Sotsiaaldemokraatide aseesimees Antti Lindtman kuulutas, et Vapaavuori arvamused lähevad maksumaksjatele liiga kalliks. Kokoomuse mõjukamaid liidreid, väliskaubandus- ja eurominister Stubb täpsustas, et valitsus ikkagi läheb Hispaaniaga erikõnelustele ja valitsusprogrammis mingit muudatust ei tule.

Kaks kolmandikku soomlastest on vastu, et Soome võtaks endale rohkem kohustusi hädas olevate liikmesmaade aitamiseks, kinnitavad arvamusküsitlused. Soome tagatised on seni 6,6 miljardit eurot.

Ämblikmees saab tänavu 50!

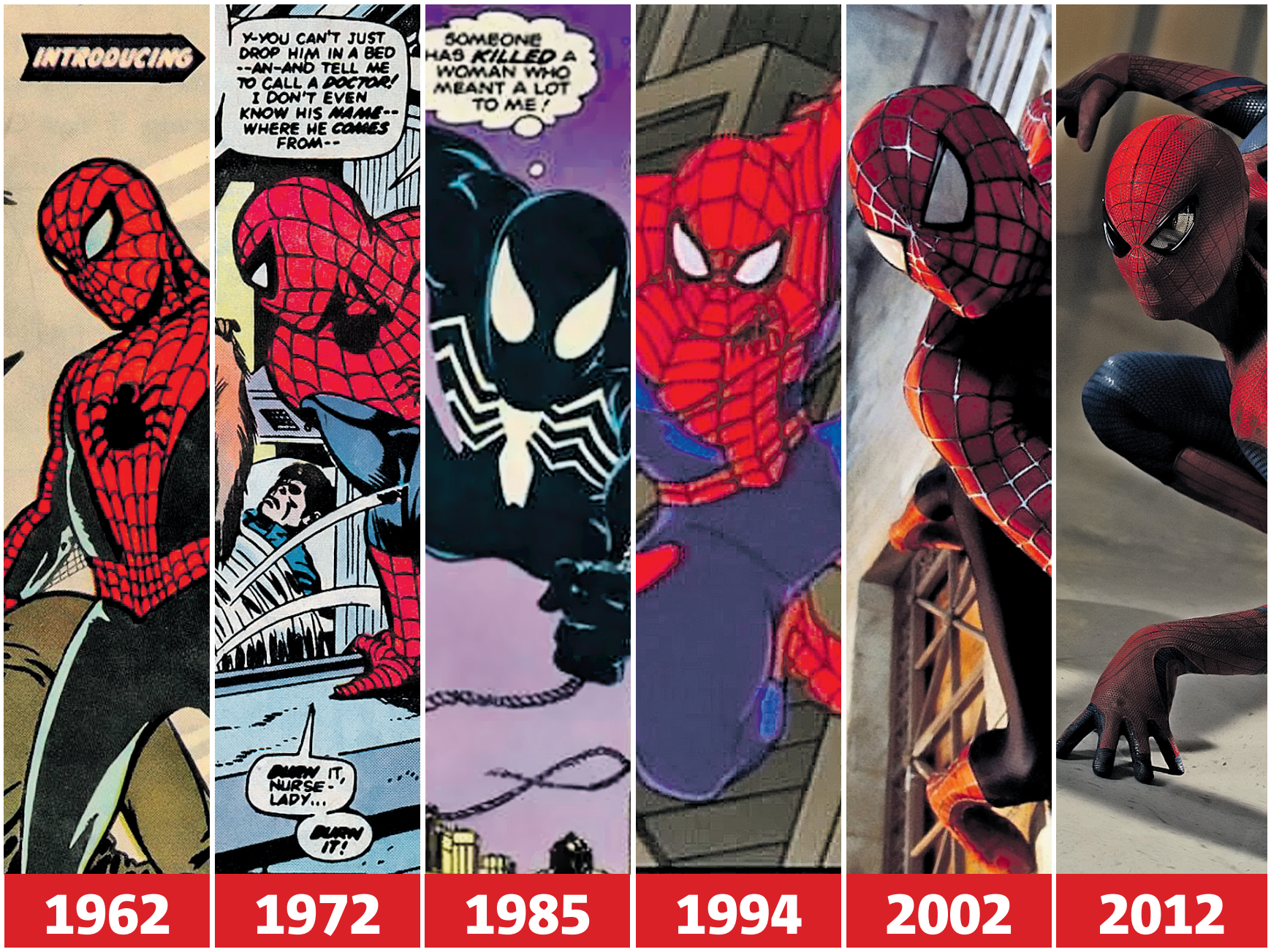

1962 | 1972 | 1985 | 1994 | 2002 | 2012

Poole sajandi jooksul on **ämblikuülikonda** kandval **superkangelasel** olnud tegemist nii mustanahaliste õiguste eest võitlevate aktivistide kui ka **satanismiga**.

Portree

Kaarel Kressa
kirjandustoimetaja

Suvel tähistab esimese ilmumise 50. aastapäeva superkangelane nimega Ämblikmees, kelle osalusel valminud viimane film „Imeline Ämblikmees" jõudis sel nädalal ka Eesti kinodesse. Sony stuudio andis puhkust kaubamärgi all kolm filmi tootnud lavastajale Sam Raimile ning näitlejatele Toby Maguire'ile ja Kirsten Dunstile, kes kippusid teismelistefilmi peategelaste mängimiseks juba liiga vanaks jääma. Uueks tegelaseks valitud Andrew Garfield on varem mänginud „Sotsiaalvõrgustikus" ja „Doktor Parnassuse imaginaariumis". Film on põhimõtteliselt 2002. aastal linastunud „Ämblikmehe" uus versioon, peamise vahega, et peategelase tüdruk on blond Gwen, mitte punapea Mary Jane. Sellest hoolimata läks teos avanädalal väga kenasti kaubaks, kogudes üle ilma 340 miljonit dollarit. Ämblikmehe tõelist konkurentsivõimet saab näha, kui on linastunud uus Batmani-film. Igal juhul jääb teismelisteulme endiselt Hollywoodi kõige menukamaks müügiartikliks. Miks see nii on, kui lääne elanikkond ometi vananeb, jäägu siin lahkamata.

Alati mingis mõttes luuser

Nagu Ämblikmehe külgetõmbe põhjuste lahkajad üldiselt leiavad, seisneb tema karakteri tugevus selles, et ta on mingis osas alati luuser. Sõltuvalt ajajoonest, mida vastav koomiks, film või muu meedia käsitleb, on Peter Parker oma ametlikus elus kas nohikust keskkooliõpilane, eraeluliste probleemide käes vaevlev tudeng või sisemistest kriisidest vaevatud ajalehefotograaf. Koomiksilugejal või filmivaatajal on sellise tüübiga kergem samastuda – ja rõõmustada, kui kõhetu poiss saab ootamatult võime kiusajaid sakutada. Seetõttu saigi kirjanik Stan Lee ja kunstnik Steve Ditko loodud kujust, kellele alguses hästi avaldamisruumigi ei tahetud anda, peagi koomiksikirjastuse Marvel populaarseim tegelane. Senised mängufilmid on tuginenud n-ö peavoolu Ämblikmehe loole, kes seikleb alates 1962. aastast ilmuvas koomiksis „Imeline Ämblikmees". Nagu koomiksites tavaks, eksisteerib ka alternatiivseid versioone, mis leiavad aset mõnes paralleelses universumis. Näiteks on olemas raamat „Ämblikmees *noir*", mille tegevus toimub 1930-ndatel. Ühes värskemas versioonis saab Parker surma ja teda asendab latiino Miles Morales.

Nagu sellise ajalooga popikooni puhul võib eeldada, ei ole USA ühiskonnas toimuv jätnud Ämblikmeest mõjutamata. „Imelise Ämblikmehe" 1968. aastal ilmunud seeriad peegeldavad näiteks tollaseid üliõpilas- ja rassirahutusi. Peter Parker kohtub mustanahaliste tudengitega, kes võitlevad sotsiaalse ülekohtu vastu. „Me ei jõua kuhugi, kui me kahvanägusid veidi ei raputa," ütleb üks neist. Parker kaldub sisimas küll mässuliste poolele, ent superkangelasena ei saa ta korrarikkujatega ühineda. Kurjategijatega võideldes saadab teda siiski alati võimukriitiline hoiak. Nii on ka uues filmis, kus Parker heidab politseile ette saamatust.

> **Ämblikmeest saadab kurjategijatega võideldes alati võimukriitiline hoiak.**

Kõikvõimsusest kaugel

Supervõimetest hoolimata ei suuda ka Ämblikmees ise sageli oma lähedasi kaitsta. Otsustavaks sündmuseks saab onu surm, kes hukkub kaudselt Peter Parkeri süül, traagiline saatus tabab koomiksimaailmas ka uue filmi naistegelast Gweni. Spidermani kui New Yorgi elanikku ei jäta puudutamata ka 2001. aasta 11. september. „Kus sa olid?" küsivad elanikud temalt põhikoomiksi 2001. aasta detsembrinumbris. „Miks sa lasid sel juhtuda?"

Ehk kõige problemaatilisem on aga Ämblikmehe suhe religiooniga. Kuna Marveli universum on tulvil müstikat, ei saa selle kangelased muidugi päris korralikud kristlased olla – eriti mitte juhul, kui sinu sõprade hulka kuulub jumal Thor. Ühes psühhedeelsemat laadi seikluses võitlevad Ämblikmehe toetuse pärast jumalad, keda hüütakse isand Korraks ja isand Kaoseks. Isegi flirt Saatanaga pole superkangelasele vastukarva. Põhinarratiivi järgi abiellub Ämblikmees punapea Mary Jane'iga, paralleelversioonis „Veel üks päev" kerib ta aga koostöös deemon Mephistoga aja tagasi, nii et abielu ei toimu. Kui varem oli USA kristlaste murelikum osa vaielnud selle üle, kas Ämblikmehe käeliigutus, millega ta võrguniite teele saadab, on satanistlik või mitte, siis koostöö Mephistoga tegi asjad selgeks.

Uus Ämblikmehe film on sellistest vastuoludest küll vaba ja pakub lihtsat teismelistemärulit. „Kui sa oled võimeline head tegema, siis oled sa selleks kohustatud," ütleb onu Ämblikmehele, korrates 1962. aastal ilmunud esimese koomiksi lõppmoraali: suure võimuga kaasneb suur vastutus.

Intervjuu
Tartu ülikooli ajaloomuuseumist sai uuenduste käigus aardekoobas. lk 10–11

Uus
Abraham's Café võtab juudi ja araabia rahvamuusika ja seob need džässiks. lk 12

Nädala päevik
Kirjanik ja ärimees Armin Kõomägi käis metsas, hooldekodus ja kempsus. lk 13

Arkaadia
Tiit Pruuli lubab avada pantvangikriisi tundmatuid tahke. lk 15

Komando
Põhjaka mõis rajas kanala ja peenramaa ning teeb Värska veega süüa. lk 16

Laupäev

Ulmeline ajalugu

Tartu ülikooli ajaloomuuseumi värskelt avatud **varakamber** toob uudishimulike pilkude ette oma väärtuslikumad **eksponaadid**. Aardekambri arhitektid Margit Aule ja Margit Argus püüdsid tabada selle **salapära**.

Intervjuu

Tanel Veenre
toimetaja

Märksõna „väärtus" ongi väljapaneku üks tuumasid. Kõige haruldasemad esemed näitusel on Eesti vanim lauakell aastast 1564, mis kuulus Tartu ülikooli raamatukogu esimesele direktorile ja kunstimuuseumi rajajale Johann Karl Simon Morgensternile; professor Juri Lotmani inspiratsiooniallikaks olnud väike Voltaire'i kipskuju; ülikooli rektori Friedrich Parrot' Ararati mäelt pärit laavatükiga sõrmus ja tema enda konstrueeritud baromeeter, millega ta määras Ararati kõrgust. Samuti on varakambris üks neljast maailmas alles olevast Puškini surimaskist ning esimest korda näidatakse ka Eduard Viiralti surimaski ja surilina.

Kuid vitriinidesse on lubatud ka peatükk tänastest väärtustest: DNA, geenitehnoloogiaprogrammid, robotmanekeen ja interaktiivne nurk väärtuste üle mõtisklemiseks.

Üsna ulmeliselt mõjuva varakambri disainisid ja ekspositsiooni kujundasid Margit Aule ja Margit Argus (KAOS Arhitektid).

●● Mis innustas? Mis andis kätte ideeotsad?

●● Aule: Lähtusime ekspositsiooni nimest – Tartu ülikooli varakamber. Kujundusega on püütud luua aardekambri meeleolu, ruumid on muudetud kuldse ripplae ja vitriinide abil salapärasteks, hubasteks ja leide täis kambriteks. Lõime ülikooli aaretele keskkonna, mis tõstaks esile nende erilisuse ja oleks sama väärikas kui eksponeeritavad esemed.

●● Millised olid selle töö juures kõige raskemad piirangud?

●● Argus: Võib öelda, et tegemist on väga õnneliku projektiga, kus konkursi võidutöö täielikult realiseerus. Selle eelduseks oli, et arhitektid ise juhtisid ka teostamist ja said kokku panna ka teostajate meeskonna. Ainsaks piiranguks, mis projekti raskeks tegid, oli aja ja raha nappus.

●● Tehnilisest poolest – mis oli suurim väljakutse?

●● Aule: Suurim väljakutse oli lae valmistamine, mille tehnilise lahenduse töötas välja selle teostaja – Kaarel Narro. Ilma temata seda kujundust tegelikult ei olekski. Meie tegime 3D mudeli, mille põhjal genereerisime pinnalaotise joonised. Kaarel lõikas CNC-masinaga laotised välja ja pani pinnaks kokku. Seejärel tuli tükid aga kohapeale viia, lakke kinnitada ja viimistleda, mis toimus juba käsitööna ja seda tegi terve meeskond.

Aule: kogu lahendus valmis rätsepaülikonnana oma ala meistrite käe all.

Argus: Eesti uuenevate muuseumide tase on väga hea, on põhjust uhke olla.

Ka rippuvad vitriinid, mille veel pool alumisest osast on klaasist, nõudsid konstruktiivset erilahendust. Võib öelda, et kogu lahendus valmis rätsepaülikonnana oma ala meistrite käe all: eksponaadid paigutasid vitriinkappidesse ehtekunstnikud Piret Hirv, Kristiina Laurits, Eve-Margus Villems ja Villu Plink.

●● Rääkides veel ruumi dominandist, laest – selle esteetika on kergelt futuristlik. Kuidas see muuseumi ideega haakub? Kuidas on seotud minevik ja tulevik?

●● Argus: Lähtume alati lisaks ekspositsiooni teemale ka olemasolevast arhitektuurist. Tartu ülikooli ajaloomuuseum asub küll väärika Toomkiriku varemetes, kuid interjöör on loodud 1980-ndatel ja selles ei ole vana kiriku hõngust palju alles. Seega lähtusime Tartu ülikooli ideest. Eesmärk oli luua väärikatele esemetele peen ja soliidne ruumiline keskkond, kus iga ese on omaette esile toodud. Esemed on küll vanad, aga Tartu ülikool ise väga kaasaegne, seega sobis pakutud lahendus muuseumi meeskonnale igati.

●● Milline võiks olla üldse praegu ideaalne muuseum? Mis teeb muuseumi kaasaegseks ja köitvaks?

●● Aule: Ekspositsiooni kujundamine nõuab teistmoodi lähenemist ja sellel on oma spetsiifika. Meile väga meeldib selle valdkonnaga tegelemine – iga kord on uus teema, millesse süveneda ja saab luua täiesti uutmoodi ruumilise elamuse. Hea tulemuse jaoks on vaja, et kõik kolm lüli oleksid tugevad: ekspositsiooni sisu, kujunduse idee ja teostus. Seega peaks heas muuseumis olema põnev sisu, meeleolu loov kujundus ja kvaliteetne ning vastupidav teostus. See kõik nõuab aga osapoolte ühist pingutust. Tänapäevaseks teeb muuseumi see, et lisaks asjade eksponeerimisele on neile loodud ka kontekst nii sisulises kui ka kujunduslikus mõttes. Külastaja saab osa loost, mis aitab eksponaadi olulisust ja tähtsust mõista. Eks muuseumikülastusest on saanud ka teatud mõttes elamus – loodetavasti harivat laadi.

●● Argus: Eesti uuenevate muuseumide tase on muidugi väga hea, kõigil eestlastel on põhjust uhke olla uue meremuuseumi üle Lennusadamas ja ajaloomuuseumi üle Suurgildi hoones. Näiteks ütles aprillis Tallinnas loengut pidanud tuntud arhitekt CJ Lim, et „I saw a most amazing piece of architecture, that I will take with me and spread" („Nägin kildu kõige võrratumast arhitektuurist, mille ma võtan endaga kaasa ja levitan seda" – toim), rääkides ajaloomuuseumi Börsikäigust ja sisehoovist. See on hea näide sellest, et muuseum ei pea olema kastis, siseruumis kinni. Talle avaldas muljet, kuidas Eesti ajalugu oli linnaruumis niimoodi eksponeeritud, et linnamelust saab justkui ekspositsiooni osa.

Tartu ülikooli ajaloomuuseumi meeskonda ja meid ühendab kompromissitus tulemuse suhtes – oleme valmis panustama väga palju selleks, et saavutada hea lõpptulemus. Võib vist nii öelda, et midagi head ei juhtu, kui see pole kellegi südameasi. ●

Hubane, soe ja õhuline sisustusstiil,
milles on tunda möödunud aegade hõngu.
Juuli lõpuni kõik mööbel -15%

Vaata lähemalt www.priveehome.com ja www.laohind.ee

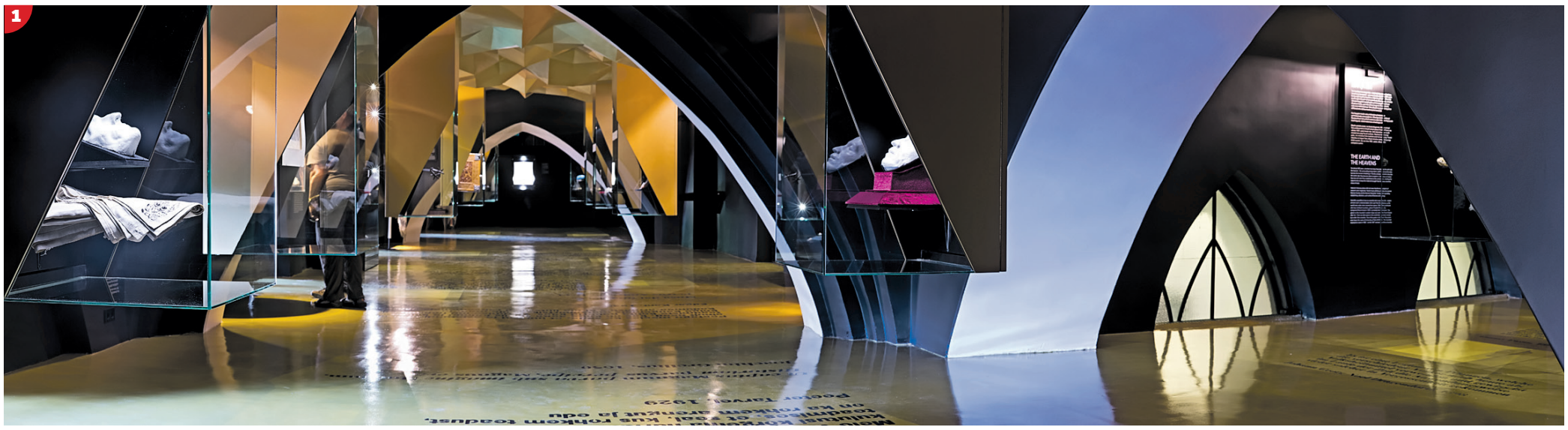

-1, 2- Varakambri põrandat kaunistavad ülikooliga seotud inimeste tsitaadid. -3- Eesti vanim lauakell valmis Jeremias Metzgeri töökojas Augsburgis aastal 1564 ja kuulub TÜ raamatukogule.16. sajandi lõpul õpiti tegema väiksemaid kellamehhanisme ning moodi läksid uhkelt kaunistatud lauakellad. Augsburgis elanud Jeremias Metzger oli oma aja kuulsamaid kellameistreid. -4- Skeptrid (1932, Tartu Ülikooli ajaloo muuseum (koopiad)) olid 17. sajandil rektori võimu sümboliteks. Lisaks asetati rektori õlule purpurpunane sametmantel (samuti eksponeeritud varakambris) ning tema võimutunnuste hulka kuulusid ka võtmed, mis sümboliseerisid võimu maiste asjade – ülikooli kassa ja kartseri – üle. Ülikooli regaalide originaale hoitakse Stockholmis.

Fotod: Ahto Sooaru, Maiken Staak

REKLAAMTEKST

ZlimLine™ Professional beauty equipment

Kes ei tahaks olla sire, sale ja heas vormis - aga tihti pole töölt koju jõudes enam jaksu end trenni sundida. ZlimLine Transioniga saab trennikorra asendada tõhusa salenemisseansiga kas või teleri ees diivanil pikutades.

ZlimLine Transion seadmeid võib Tallinnas tulla tasuta proovima.

Vastava sooviga kiri tuleks saata aadressil info@zlimline.com või helistada telefonil 502 1137.

Kena keha **kiiresti ja kerge vaevaga**

ZlimLine Transion on elektrooniline seade, mis aitab vormida lihaseid ja põletada kaloreid. Transioni toime on teaduslikult tõestatud ja selle on kasutusele võtnud ka NASA teadlased. Seni olid ZlimLine Transion kehahooldusseadmed kasutusel vaid ilusalongides, nüüd aga on võimalik soetada see ka endale koju. Nii on oluliselt hõlpsam leida aega oma keha eest hoolitsemiseks– olude sunnil ära jäänud trennikorra saab asendada koduse kehahooldusseandiga.

Eriväljaõpet pole vaja

ZlimLine poolt toodetud Transion on 21. sajandi meetod kõhnumiseks, mis sobib ideaalselt just tööde-tegemistega väga hõivatud inimestele, kellel tihtilugu on raske trenniaega oma päevakavva mahutada. Treenida saab kõiki kehapiirkondi. Valitud lihasgruppidele asetatakse kummist padjakesed, elektrooniline signaal jõuab lihasesse – samamoodi nagu treeningu ajal saadab aju musklisse närviimpulsi – ja sunnib seda kokku tõmbuma: elektrooniline seade imiteerib loomulikku närviimpulssi.

Paljud, kes pole sedasorti seadmeid varem kasutanud, pelgavad, et kui padjakesed juhtumisi pisut valesti paigutada, võib see tervisele kahju teha. Mingit ohtu siiski pole, valesti paigutatud elektroodid avaldavad lihasele lihtsalt vähem mõju – treening pole nii tõhus, kui võiks, kuid on täiesti ohutu.

ZlimLine Transion seadmega on kaasas põhjalik kasutusjuhend ja DVD – enamik kasutajaid on pidanud seda piisavaks, et aparaat kodus edukalt ja tulemuslikult tööle rakendada. Kui peaks tekkima küsimusi, saab abi alati ka tootjalt – ühendust saab võtta nii koduleheküljе vahendusel kui ka e-posti või telefoni teel.

Transion-tehnoloogia töötati arstide ja teadlaste koostöös välja juba rohkem kui 30 aasta eest, see on kasutusel haiglates, füsioteraapiakliinikutes ja taastusravis (seljavalude, reumaatiliste haiguste, nõrga lihastoonuise jpm vaevuste puhul). Seda kasutavad USA ja Kanada kergejõustikuorganisatsioonid ning sportlaste ettevalmistuses on seda soovitanud kasutada ka Olümpiakomitee arstide konsultatiivkogu.

Aparaat ei taga ainult kõhnumist ja paremat kehalist vormi, seda saab kasutada ka sportimisel tekkinud vigastustest paranemise kiirendamiseks, kuna seade alandab paistetust ning tugevdab vigastusest taaastusmise perioodil nõrku lihaseid.

Tulemusi pole vaja kaua oodata

Transion-treeningu tulemused ilmnevad kiiresti, sest trenniaega pole vaja eraldi leida – seda saab teha samaaegselt raamatulugemise, mediteerimise või telerivaatamisega.

Pärast sünnitust on see hea meetod taas vormi saada – tahaks ju iga noor ema kiiresti tagasi saada oma trimmis kõhu, mis tal oli enne lapseootele jäämist, imiku kõrvalt on aga kindlal ajal treeningsaali jõuda üsna keeruline. Elektrooniline trenniseade on kodus käepärast igal hetkel, kui vaid laps emale pisut vaba aega annab.

Treeningutega ei maksa siiski alustada liiga vara – sünnitusest võiks olla möödas vähemalt kuus nädalat. Protseduuridega tuleb kindlasti alustada väikesel võimsusel ning seda ettevaatlikult suurendada.

Enne transion-treeningu alustamist tuleb ohtralt juua (vähemalt kolm klaasi vett) ning hea oleks juua ka protseduuri ajal. Piisav kogus vett aitab organismist mürke väljutada ning muudab treeningu oluliselt tõhusamaks.

Nii nagu tavalise trenniga, ei maksa ka transioniga üle pingutada. Soovitav on kasutada aparaati vähemalt kolm korda nädalas, korraga kolmveerand tundi. Üle ühe tunni päevas on juba liiast.

Hoia tervislikke eluviise

Kõik kaalu langetamiseks ja lihaste vormimiseks mõeldud protseduurid eeldavad, et inimene ei piirdu ainult ühe meetodiga, vaid järgib ka üldiselt tervislikke eluviise. Kindlasti tuleb kasuks piisav värskes õhus liikumine, oluline roll on heade tulemuste saavutamisel aga ka tervislikul toitumisel..

Ei maksa unustada, et ülekaal ja kehv füüsiline vorm pole vaid naiste probleem – samad mured kimbutavad ka mehi. Transioni kehahooldusseadmed sobivad ühtviisi nii meestele kui ka naistele – lihtsalt probleemsed kohad on sooti erinevad. Paljud, kes oma käest läinud keha häbenedes väga spordisaali ega terviserajale ei kipu, on just transion-seadmete mõjust innustust saades taas tasapisi ka sporti hakanud tegema.

Trenniga alustades on tavaliselt põhimureks, et kui kord-kaks vahele on jäänud, kaob motivatsioon. Kellel ZlimLine Transion kehahooldusseade kodus olemas, sel seda muret pole – vahelejäänud trennikorra saab ära teha, ühitades selle koduse lõõgastusajaga. Nii aitab aparaat jõuda püsiva liikumis- ja spordiharrastuseni.

Transion-seadme mõju
- Vähendab nahaalust rasvkudet
- Kahandab ümbermõõte
- Toniseerib ja tugevdab lihaseid
- Vormib keha
- Vabastab vedelikupeetusest
- Käivitab kudede pinguldumise
- Aitab sünnitusjärgselt figuuri korrigeerida
- Kiirendab ainevahetust

NB! Vastunäidustatud raseduse, epilepsia ja südamehaiguste korral, samuti siis, kui inimene kasutab südamestimulaatorit.

Zlimline Transion seadmeid saab soetada ka Liisi Järelmaksuga.

Täpsem info kodulehel: www.zlimline.com

Abraham's Café – kohvik, kus kuulatakse rohkem kui tantsitakse

Täna merepäevadel esinev **Abraham's Café** teeb muidu tõsist keeruliste käikudega **džässi**, aga vahel **läheb** rokivärgiks kätte.

Uus

Mari Peegel
ajakirjanik

Selleks ei pea olema Valter Ojakääru mõõtu džässiteadlane, et näha, kui kitsuke on tegelikult eesti džässiskeene. Helehäälsed neiud – olemas! Palju esinevad pillimehed – olemas! Suur festival – mnjaa! Värsked ideed ja eksperimendid – hmm, mitte eriti. Ja siis äkki see bänd! Juudi *klezmer* ja araabia rahvamuusika on neil seotud nüüdisaegselt kõlavaks nüansseeritud džässiks, kus on harmooniat ja positiivsust, millest unistab iga Iisraeli ja Palestiina vaherahu eest võitleja. Selleks eredaks kalaks väikeses akvaariumis on veidi rohkem kui kaks aastat tegutsenud ansambel Abraham's Café, mille kunstiline juht ja lugudekirjutaja on 22-aastane akordionist Kaspar Uljas.

> **Madis Meister**
> kitarrist
>
> **Ettearvamatu rütmi järgi on keeruline tantsida, aga mõned on hakkama saanud.**

Pillimehed said kokku ja sõpradeks Otsa muusikakoolis koos õppides ja panid bändi kokku, et eksamiülesannet täita. Stiilini jõuti pooljuhuslikult, mingit muusikavälist sidet neil Lähis-Ida rahvastega pole. „See on nii lahe muusika, mida lihtsalt võiks mängida," ütleb Uljas pretensioonitult. „Meil on bändis sellised pillid ka nagu akordion ja klarnet, mis pole džässis nii tavapärased, aga see muusika kõlab nendel pillidel üsna loomulikult."

Abraham's Café ei pelga ka väikeseid esinemispaiku ja vähest publikut. „Oleme noor bänd ja tahame suuremate lavadele pääseda, aga praegu on võimalik ennast kuuldavaks teha väiksemates kohtades esinedes," on Uljas kannatlik. Täna õhtul on nad merepäevade džässilaval, järgmisel nädalal Lätis Positivuse festivalil. Ansambli ambitsioonid popimaailmas pole aga teab kui suured. „Ma usun küll, et meil on võimalik saada sama kuulsaks kui näiteks Ewert and The Two Dragons, aga meie publik on teistsugune, kitsam ring. Ja põhiline pole saada masse saalidesse, vaid et muusika jõuaks võimalikult paljude inimesteni, keda see tõeliselt huvitab," kinnitab Uljas ja paistab, et ta on olemuselt rohkem muusik kui artist.

Pealegi ei näe nad ennast üldse bändina, kelle saatel võiks tantsupõrandal poognaid tõmmata. „Meil on rohkem kuulamise kui tantsimise muusika. On palju eri taktimõõte, mitte üks kindel biit nagu klubis. Selle ettearvamatu rütmika järgi on tõenäoliselt üsna keeruline tantsida," räägib kitarrist Madis Meister. „Aga mõned on hakkama saanud küll. Tantsitavus sõltub muidugi ka sellest, kus parasjagu esineme. Oleme mänginud tihti Von Krahlis, kus keeratakse heli päris valjuks. Ja kui esinemine on kell kaks öösel, siis läheb tavaliselt ikka mingiks rokivärgiks kätte. Lood omandavad teise mõõtme."

Varsti jõuab dilemma – tantsida või kuulata – bändi fännide kodudesse. Septembris annab Abraham's Café oma plaadi välja. „Sain Uno Naissoo auhinna ja Eesti Raadio kinkis meile kolm päeva stuudioaega. Saime seitse lugu linti. Miksida saame tasuta muusikaakadeemia stuudios," kirjeldab Uljas bändi autonoomiat.

Keeruline lugu akordioniga

„Esimese loo, mille üle uhke võin olla, kirjutasin 15-aastaselt. Sain selle eest teise koha muusikakooli omaloomingu-võistlusel," rääkib Uljas, kes komponeerimist on õppinud vaid Otsa-koolis valikainena. Sügisel läheb ta Eesti muusikaakadeemiasse akordionit õppima. Pärast Otsa-kooli lõpetamist saatis ta kirju ka Soome ja Hispaania konservatooriumidesse, aga igalt poolt vastati, et neil pole akordioni eriala.

„Minu pilliga on see lugu, et see pole džässmuusikas väga populaarne. Olen natuke selline autsaider." Kuigi Uljas jõudis akordioni juurde juhuslikult – ema valis eriala, sest kodus oli pill lihtsalt olemas –, siis seda ta jätta ei kavatse.

Miks te aga üldse bändi teete? „Kui raha peale mõelda, siis võiksime selle asja ära lõpetada. Oleme päris vaesed, maksame bändile ise peale," naerab kitarrist Madis Meister. „Mina tunnen küll, et tahan head mussi teha ja leida sellele mingi väljundi. Nagu ongi see bänd," ütleb Uljas. Noored on ikka idealistid, ja hea on.

Kaks meest Abrahami kohvikust, kitarrist Madis Meister ning akordionist ja laululooja Kaspar Uljas
Foto: Tanel Meos

Abraham's Café

Koosseis:
Marten Altrov – klarnet
Kaspar Uljas – akordion
Madis Meister – kitarrid
Sergei Šegurov – bassid
Tõnis Kuusk – trummid
Esinemispaigad: Tallinn Music Week, Viljandi pärimusmuusika festival, Võru ja Tartu akordionimuusika päevad, džäss-improvisatsiooni festival Visioon, Soome Joensuu festival Popkatu

FRONTMAN

Kaspar Uljas
Sündinud 1990

LÕPETANUD
Georg Otsa nimelise muusikakooli 2011.

TÄNAVU VÕITIS
Naissoo noorte loomingukonkursil looga „Los Pescadores" peapreemia.

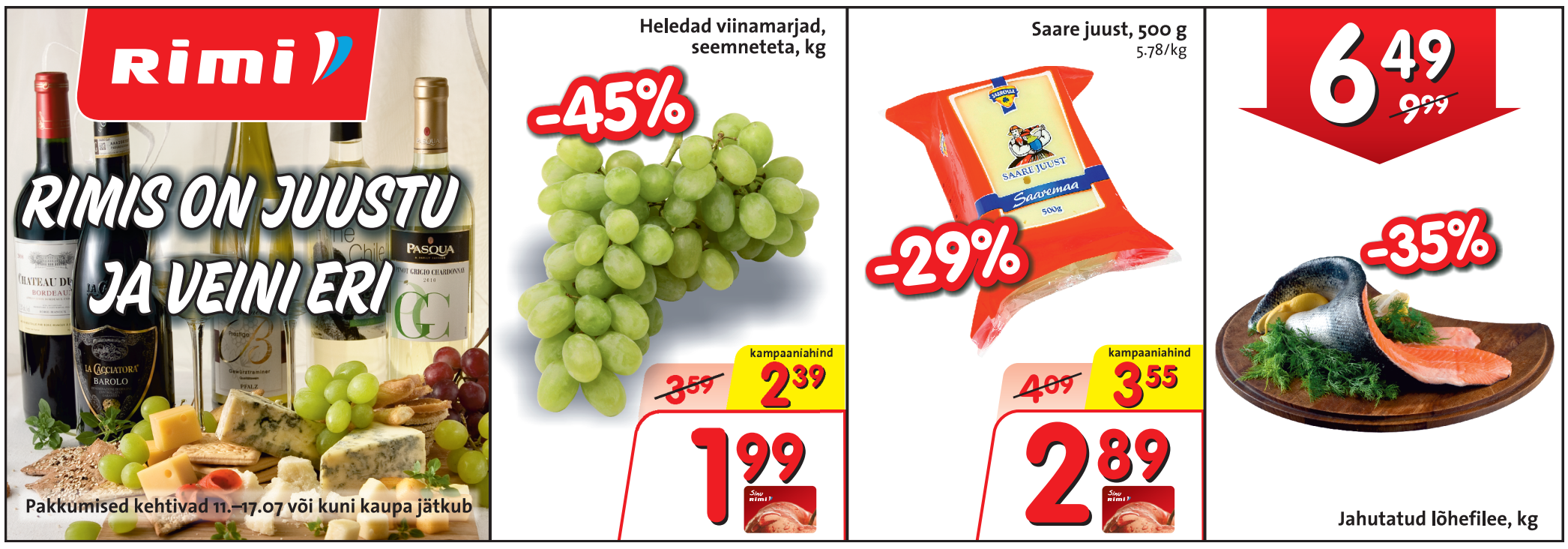

Nädala päevik

Armin Kõomägi
Kirjanik, ärimees

Ühe pika blondi juuksekarva vägi

Kui Armin Kõomägi peaks päevikut pidama, mõtleks ta pooled sündmused ise välja ning ajaks nädalapäevad segamini.

E: Parimad mõtted tulevad ikka joostes. Aga mitte bussi või trammi peale, vaid metsas. Mõnusa pooljaheda ilmaga, täpselt sellisega nagu meid siin sel suvel õnnistatud on. Jooksuraja kõrval mättal märkasin poollagunenud linnukorjust. Igasugused väikesed tegelased pidasid seal rõõmsat söömaorgiat. Suvi on tore aeg kõigi jaoks. Kutsud sõbrad kaasa (olgu või sada tuhat) ja mis muud kui grüünesse grillima ja tšillima. Ning kui lõket teha ei mõika, tuleb leppida *carpaccio*'ga. Jumal, kui ta üldse peaks eksisteerima, on kindlasti midagi bakterisarnast. Nad on enne meid, meie ajal ja pärast meid samuti. Jumal, nagu sageli öeldakse, on igaühe sees. Nüüd on see teaduslikult tõestatud: inimese organismi peavad oma paradiisiks umbes 14 000 erinevat parasiiti.

T: Pidin külastama üht hooldekodu. See oli üsna väike eraettevõtte, mis asus tihedas metsas ümberehitatud individuaalelamus.

Perenaine tutvustas lahkesti oma asutust, astudes koputamata sisse ükskõik, millisesse tuppa. Ma ei teagi, kuidas sealseid elanikke kutsuda. Klient? Nad ei näe eriti kliendi moodi välja. Patsient? Ülikõrge iga pole ju haigus mida ravida. Vanur? Kõlab kuidagi liiga tehniliselt. Lahkuja? Kõik me oleme lahkujad...

Üks proua istus elutoas üleni tekkidesse mähitud, lumivalged juuksed ilusti kammitud. Meie möödudes avas ta sekundiks silmad ja sulges need kohe taas. Ükski muu lihas temas ei liigahtanud. Oleksin tahtnud katsuda ta pulssi. Ühes teises toas lamas väga vana mees. Aukus ja suletud silmadega, peaaegu läbipaistva nahaga. Liikumatu, justkui muumia.

Õues õõtsusid tuule käes vanad puud. Nendes oli rohkem elu.

K: Ühelt päevalehelt laekus ettepanek pidada oma nädala kohta kirjalikku päevikut. Ütlesin üsna ruttu ära.

Selline enese eksponeerimine tundub kuidagi edev ja odav ning sobib pigem hoopis mõnda teist värvi meediakanalisse. Paaril korral olin küll isegi sellel rubriigil silmadega üle lasknud, kuid pea alati neutraalselt õlgu kehitades lehte pööranud. Mulle on alati ilukirjandus rohkem istunud kui päriselu. Küll mõningate eranditega. On julgeid inimesi, kes ei häbene iseennast ega ka teisi ning on valmis täiesti ausalt ennast kihthaaval paljaks koorima. Ja kui see, mis välja koorub, osutub huvitavaks, siis müts maha. Aga ma ise nende julgete sekka ennast kuulutada ei julge. Kui ma peaksingi mingil põhjusel sellist päevikut pidama, siis arvatavasti mõtleksin pooled sündmused ise välja ning ajaksin nädalapäevad segamini. Nagu ka fantaasia ja tegelikkuse.

N: Saime kokku leedu ärimeestega ühe kõrghoone üsna viimasel korrusel.

Akendest mööda sõudvad pilved peegeldusid lõunanaabrite niigi süngetel nägudel. Nende konkreetselt mõeldud jutt varjus veidi konarliku keelekasutuse taha. Kuid peab tunnistama, et jõulisust, peenelt pakendatud üleolekut ja suurema venna mentaliteeti see varjata ei suutnud. Leidsin laualt pika blondi juuksekarva, mis viis mu mõtted hoopis teise maailma. Imestasin, kuidas suudab üks peaaegu nähtamatu asi purustada ühe hetkega surmtõsise maskuliinse atmosfääri.

Kui minust oleks kunagi juuksur saanud, viiksin iga päev koju ühe sellise karva ja kleebiksin selle oma seinakalendrisse.

R: Ärkasin lakkamatu linnulaulu peale. Läksin vannituppa. Pesin hambaid. Igemest tuli veidi verd. Selle peale meenus mingi reklaam. Võtsin Dilberti koomiksikogu ja istusin potile. Hea, et meil on helikindlad seinad. Punane vein mõjub mõnikord mu seedimisele, nagu väike aatompomm. Mul on mõned sõbrad, kes kannatavad kroonilise kõhukinnisuse all. Nemad oleksid sellises lööklaines õnnelikult tantsu löönud. Käisin duši all. Pesin ennast igalt poolt. Kuivatasin. Läksin kööki. Jõin klaasi granaatõunamahla. Tervitasin teisi perekonnaliikmeid. Siis istusin arvuti taha ja saatsin faili teele. Las kehitavad õlgu. Mingigi harjutus laisal suvepäeval.

Vene Teatri uus juhtkond selgub augustikuus

Võimuvangerdus

Möödunud nädalal Vene Teatri uueks juhatuse liikmeks valitud Tõnu Lensment sai sihtasutuse nõukogult volitused sõlmida leping tuntud vene teatrilavastaja Marat Gatsaloviga, et see asuks teatri kunstiliseks juhiks.

Vene Delfi andmetel peaks Gatsalov tulema Tallinna augustis, mil võib ka lepingu sõlmimine aset leida. Kuna lepingu sõlmib Lensment, siis võib eeldada, et Gatsalov juhatuse liikme volitusi ei saa. Kuigi mõnede andmete kohaselt olevat Gatsalovil huvi saada sõnaõigus ka teatri raha liikumise asjus.

Auhindadega pärjatud ja aasta tagasi Viimsis õnnestunud lavastuse „Tühermaa" loonud Marat Gatsalov on seni olnud seotud Aleksei Kazantsevi dramaturgia ja režissuuri keskusega Moskvas, mis on omapärane laboratoorium uue dramaturgia loomisel. Niisamuti on tal provintsis töötamise kogemus, Gatsalov on olnud mõnda aega Prokopjevski linnatestri kunstiline juht.

Kultuuriministeeriumist on kuulda, et Vene Teatri juhiks siirdunud Tõnu Lensmendi asemele hakatakse lähiajal otsima konkursi korras uut teatrinõunikku.

Andres Laasik

SINU SELLE SUVE PLANEERIJA: VAATA WWW.SUVETUURID.EE

Toimetaja: Kaarel Kressa, tel: 680 4400, e-post: kaarel.kressa@epl.ee

Pruuli raamat avab pantvangiloo tausta

Sõjaväelased mullu suvel Bekaa oru kontrollpunktis

Fotod: Andres Putting

Luure

Uues teoses räägitakse Liibanoni pantvangikriisi lahendamisest, millest täitub täna täpselt aasta.

Kaarel Kressa
toimetaja

Esmaspäeval läheb trükikotta Tiit Pruuli raamat „Antiliibanon 2011", milles lubatakse anda uusi teadmisi mullu se pantvangikriisi lahendamise kohta. Tegu on järjega Madis Jürgeni kevadel ilmunud raamatule „Liibanon 2011", kus vaadeldi sündmusi pantvangide perspektiivist. „Otsustati, et selle teose lõppu tuleb väike järelsõna, milles kirjeldatakse lühidalt Eesti riigi ja tema liitlaste poolt korraldatud päästeoperatsiooni ning regiooni, kus poisse kinni hoiti," ütleb Pruuli, kes võttis sellise ülevaate kirjutamise enda peale.

Töö käigus aga selgus, et loo tausta lahtiseletamine vajab omaette raamatut. Autori sõnul tugineb teos kõnelustele allikatega Eestis, Liibanonis, Jordaanias, Türgis, Prantsusmaal ja mujal. Autor käis ise kohal Beirutis, Ammanis ja Pariisis, palju sai allikatega suheldud moodsate sidevahendite abil. „Kindlasti olid kõigil neil rääkimiseks oma motiivid, mille hulgast ei puudunud tihti ka poliitika, suhtekorraldus või edevus," tõdeb Pruuli. „Loodan, et olen nende juttudest välja sõelunud olulisima ja asjade sisu adekvaatselt edasi andnud." Lisaks antakse 400-leheküljeses teoses ülevaade regioonist ja seal toimuvast. „Eestlastel on endiselt Liibanonist ja Lähis-Idast väga hägune ülevaade," nendib Pruuli.

Uus info

Autori sõnul selguvad raamatut lugedes ka mõned seni varjule jäänud detailid. Näiteks nõustub Pruuli ütlema, et läbirääkimised terroristidega ei käinud Liibanonis ega Süürias, vaid kuskil mujal. „Ma arvan teadvat, mis riik see on," salapäratseb Pruuli. „Kes raamatut hoolega loeb, see saab aru." Läbirääkimisi koordineerisid kaks kapo juhtivat ametnikku. Lisaks tegutses selles riigis teisigi erineva tehnilise ettevalmistusega kapo ametnikke. „Erinevalt paljudest arvamustest, et operatsiooni juhtisid prantslased, olen täna täiesti kindel, et kõik olulised otsused tehti eestlaste endi poolt," märgib autor. Kõnelusteni viisid tema andmeil aga teabeameti ehk välisluure kaudu loodud kontaktid. „Teabeameti tegevus ses asjas on seni üsna selgelt varjus olnud," leiab Pruuli.

> **„Olen taas täiesti kindel, et kõik olulised otsused tehti eestlaste endi poolt," räägib autor.**

Autori sõnul tuleb teose eest tänada usalduslike jutuajamistega soostunud asjaosalisi, muu hulgas sai ta lugeda ühe pantvangi elukaaslase päevikuid. „Olen meelega jätnud sisse kõik ehedad, kohati sentimentaalsedki emotsioonid," ütleb Pruuli. Samas rõhutab ta, et tegu pole lõpuni dokumentaaljutustusega ja osa tegelaste identiteete on muudetud. „Minul ei ole riigisaladustele ligipääsu luba ja kõik asjaga seotud Eesti ametnikud, kes minuga üldse rääkima soostusid, pidid sellega arvestama," lisab Pruuli. „Ma arvan aga, et selle ülevaate väärtus pole niivõrd mingites uutes avastustes, vaid selles, et tohutu müra, mis seda juhtumit saatis, on välja filtreeritud ja püütud anda toimunust enam-vähem süsteemne ülevaade, markeerides kõik olulisemad tegevused."

Teos lõppeb pantvangide vabastamisega 14. juulil, järellugu – nagu terroristide ja vabastajate edasist saatust ning tegevust – selles raamatus lahkama ei hakata. Nagu tehti ka Madis Jürgeni teose puhul, annetatakse uue raamatu müügitulud heategevuseks.

KATKEND RAAMATUST

23. märts kell 19.30, EV kaitsepolitseiamet, Toompuiestee 3, Tallinn

Vanalinnast kaitsepolitsei kontorisse sammub sportlik mees vähem kui kümne minutiga, Georg võtab pikad sammud. Büroos on peale Tõnu ka 126, kelle valvepäev täna on, kohe saabub ka 101. Loetakse nappe uudiseridu.

„Meie esimene ülesanne on kindlaks teha, kes need inimesed on, kes kaduma on läinud," kamandab Tõnu. Kõik lõhnab selle järele, et sellest saab tema esimene päris tõsine terrorismi-kaasus. See pole enam õppus, mille korraldamise ja elluviimise juures ta kordi ja kordi on olnud. See on päris. Aga ei mingit pinget.

„Teiseks teeme selgeks ja otsime üles, kes võiksid olla meie teenistuse partnerid Liibanonis. Liibanonis, mõistate, mitte Liibüas. Need on kaks erinevat riiki nagu Estonia ja Slovenia. Pärast näitate peadirektori kabinetis seinakaardil mulle, kus need riigid asuvad."

Alluvad teavad, et Tõnu jutus on alatihti mõni riugas sees. Mõnikord on neetult raske aru saada, kus lõpeb tõsine teema ja kus algab lõõp, kus antakse edasi peenelt varjatud sõnumeid ja kus teist lihtsalt lollitatakse. Iga jumala hetk tuleb Tõnuga rääkides valvel olla. Ta otsestele alluvatele, kes tema stiiliga harjunud, tundub selline vaimne valvelolek märksa meeldivam kui seista kõrgema ohvitseri laua ees, selg sirgu, käsi kõrva ääres, ja au anda.

„Ja veel," muutub Tõnu jälle tõsisemaks, „tuletage siis meelde, kuidas need viimase aja asjad, kus meil ka osalus oli, täpselt käisid – eesti meremehe Ardo Kalle vangistamine Somaalias ja läti lendurid Sudaanis."

Kaitsepolitsei peadirektor Raivo Aeg, kes on olnud kontaktis välisministeeriumiga, helistab Miilveele: „Pagan teab, kuhu see asi veel hargneb, aga praegu määran sind majasisese töörühma juhiks. Homme vaatame täpsemalt, milliseid jõude on appi vaja ja kust üksustest neid võtta saame. Praegu pane oma mehed tööle ja mine ise Islandi väljakule, seal koguneb välisministri kriisirühm."

„Mind on välisministeeriumisse komandeeritud," annab Tõnu kolleegidele teada. „Sealt on sugulaste telefonikõnede kaudu tulnud ka esimesi võimalike röövitute nimesid." Ta kirjutab paberile mõned nimed. „Võtke siis nende inimeste taustad algosadeks lahti. Peale selle, mis nende Facebooki kontodel kirjas on, huvitab mind eelkõige see, mida nad sinna kunagi ei kirjuta," annab Tõnu enne lahkumist viimase korralduse.

„Antiliibanon 2011"

Tiit Pruuli

GO REISIRAAMAT

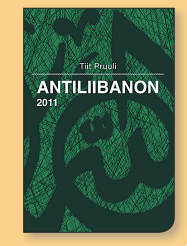

Mait Vaigu kauaoodatud luulekogu

Arvustus

Kaarel Kressa
kirjandustoimetaja

Vennaskonna, Sõpruse Puiestee ja teiste klassikute austajad ei tohi Vaigu raamatust mööda vaadata.

Eesti rokkmuusika lähiajaloos leidub rühm bände, kelle üks põhiline ühisjoon on laulusõnades väljenduv tumemeelne sentimentaalsus. Hoolimata kohati kattuvatest koosseisudest on need ansamblid liiga erinevad, et saaks rääkida mingist kindlast žanrist – kuigi „eesti depressiivrokist" või „sugestiivrokist" on räägitud küll.

Folkloori osa

Ent kui tegu oleks tõesti rühmitusega, võiks Mait Vaigu värskelt ilmunud debüütluulekogu „Kõigil on alati õigus" nimetada selle almanahhiks. Kaanel on kirjas, et kogumikus leidub luuletusi ja laulutekste aastatest 1988–2012. Raamatus avaldatud tekste on bändidest kasutanud Metro Luminal, Vennaskond, Kosmikud, The Tuberkuloited, Unenäopüüdjad ja Sõpruse Puiestee. Kuidas eristada lauluteksti ja luuletust, ei tasu siinkohal lahkama hakata. Igatahes on Vaik juba ammu enne oma raamatu ilmumist olnud autor, kelle tekstid resoneerivad rohujuuretasandil ja on saanud osaks folkloorist, mida tsiteeritakse baaris, tänaval ja kontserdisaalis. Minu esmakohtumine nendega toimus näiteks põhikooli alguses ja oli vist üsna tüüpiline. Keegi vanema klassi õpilane oli noa ja pastakaga graveerinud koolipinki kaherealise luuletuse: „Kord tuleb tuul, mis avab need väravad, / kord tuleb vihm, mis peseb verest need tänavad."

Kogumikku lugedes tuleb tunnistada, et teemavalik pole just mitmekesine. Vaigu viimase aja tekstidesse on siiski tekkinud ka sotsiaalsem külg: jälgitakse lotovõidust unistavaid vallavaeseid ja linna tulnud maalapse ekslemisi, külakaupluses kohtutakse müüjannaga. Kõige määravam on aga minnalaskmise ja allaandmise meeleolu. „On lõppenud kütus ja otsas on lootus", „Siiski ei ole meil aega, kuigi ei ole ka kiiret", „Nii valus on elada pärast neid möödunud öid" – poeet heidab voodile ja katab pea tekiga. Vaheldust pakuvad üürikesed hedonistlikud põgenemiskatsed: „Oh, moonid, moonid", „Täna, kui ma olen purjus / ma ei karda, kindlalt suudlen sind". Siis aga jälle liivajooks, seisak ja lahkumine.

Vaigule morbiidsust ette heita poleks eriti originaalne. Mõnikord peitub selles tumemeelsuses isegi annus lohutust, nii et mõnda neist tekstidest olen kuulnud loetavat ka matustel. Osa neist, eriti Kosmikute kasutatud materjal, aga on puhas äng ilma erilise kirjandusliku kujundita, nii et magusat laibalõhna saab kaante vahele kokkuvõttes veidi liiga palju. Vaigu mõjusaimad hetked saabuvad, kui loobumisest saab pooliroonilline juubeldus:

Ma tean, et kusagil nutavad
lapsed. Mu õed
on seismas tänavanurkadel,
pakkumas end,
kuid minu jaoks on peatunud
kellad ja jõed
ja algab taevasse, taevasse viimane lend.

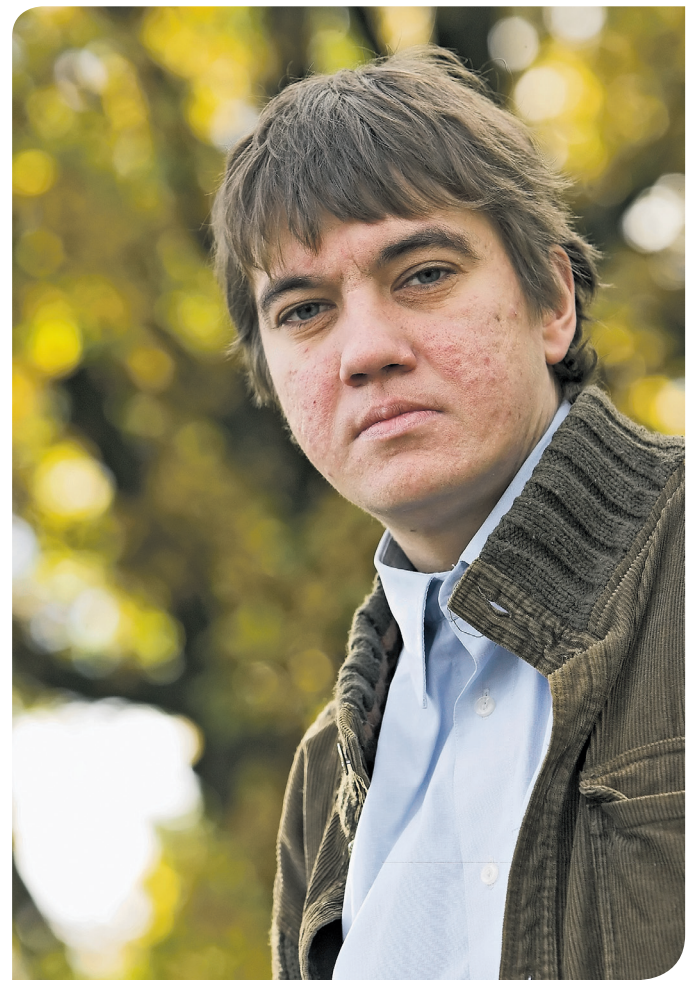

Mait Vaik Foto: Terje Lepp

„Kõigil on alati õigus"
Mait Vaik

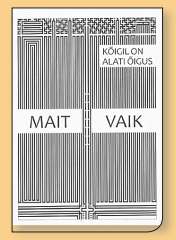

LÜHIDALT

Jaan Krossi romaan Naissaare optikust Schmidtist ilmus USA-s inglise keeles

Ameerika Ühendriikides Illinoisis ilmus tänavu Jaan Krossi romaan „Vastutuulelaev", mille on inglise keelde pannud briti tõlkija Eric Dickens. Tõlkes pealkirja „Sailing Against the Wind" kandva teose andis välja Illinoisis Evanstonis asuv kirjastus Northwestern University Press. Tõlkija sai romaani eestikeelse eksemplari 1988. aastal autorilt endalt pühendusega: „Eric Dickensile ilma pretensioonita, et ta seda tõlkima peaks." Dickens on varem tõlkinud ka Krossi „Silmade avamise päeva" ja „Paigallennu", viimati nimetatule kirjutas Briti meedias arvustuse tuntud kirjanik Doris Lessing. Kirjastus tutvustab „Vastutuulelaeva" kui mõtisklust rahvuslikust identiteedist, ajaloo ja üksikisiku suhetest ja ajaloolist romaani kui žanri iseloomustavatest joontest.

Faulkneri klassika anti välja värvitrükis

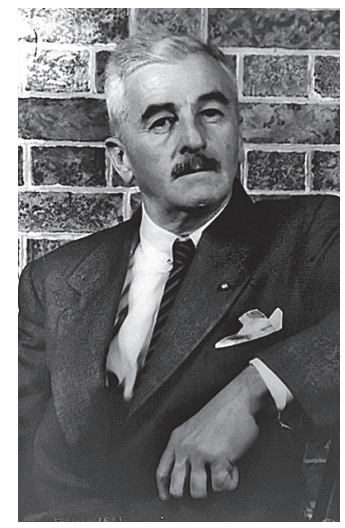

Londonis paiknev kirjastus Folio Society avaldas William Faulkneri 50. surma-aastapäeva puhul romaani „Hälin ja raev" uudisväljaande mitmevärvitrükis, täites sellega autori kunagise soovi. Kirjanik kartis nimelt, et 1929. aastal esmailmunud teose kronoloogilised hüpped on lugejaile liiga raskesti jälgitavad, ja kahetses, et tollane trükitehnika ei võimaldanud eri perioode vastavas värvitoonis šriftiga tähistada.

Selguvad Stalkeri ulmeauhinnad, romaanipreemiale kandideerib 16 autorit

Täna lõunal kuulutatakse Põlvamaal Eesti ulmeühingu koosolekul Estcon 2012 välja ulmeauhinna Stalker laureaadid, mille avalik hääletus lõppes nädala alguses. Preemiad antakse välja parimate 2011. aastal ilmunud ulmeteoste eest kuues kategoorias: tõlkeromaan, tõlkejutt, kogumik, eesti autori romaan, eesti autori lühiromaan või jutustus ja eesti autori lühijutt. Igas kategoorias antakse välja kolm preemiat. Kõige kaalukamat ehk kohaliku romaani auhinda püüab kokku 19 teost ja 16 autorit: Egert Anslan, Indrek Hargla, Airika Harrik, Mari Järve, Kaidi Kangur, Kersti Kivirüüt, Kätlin Koit, Armin Kõomägi, Kadri Kõusaar, Sulev Oll, Heidi Raba, Reeli Reinaus, Kiiri Saar, Tiit Sepa, Siim Veskimees ja Heiki Vilep. Stalkeri statuudi kohaselt väljendab auhind ulmelugejate tunnustust, aidates propageerida ulmet laiemalt ja edendada eestikeelset ulmekirjandust. Koosolekul antakse välja ka teenetepreemia, mille määrab ulmeühingu juhatus.

RAAMATUD

NAINE, NAGU TA SEAL SEISIS
Mihhail Artsõbašev
Tõlkinud Ants Paikre
133 lk, Loomingu Raamatukogu nr 21–23/2012

XX sajandi alguse vene menukirjaniku tüüpilise suvitusromaanina algavat suhtedraamat on omal ajal nimetatud nii pornograafiliseks, erootiliseks, dekadentlikuks, moralistlikuks kui ka feministlikuks. Tänapäeval on kõik need sildid omandanud teistsuguse sisu ja kõigest sellest räägitakse hoopis teistsuguste sõnadega. Naiste ja meeste suhted on aga nii elu- kui ilukirjanduse igavene teema. Vaapo Vaheri järelsõna valgustab nn bulvarikirjanduse ajalugu Venemaal ja selle vahekorda vene klassikaga.

ARMUKE
Edgar V. Saks
208 lk,
Eesti Raamat

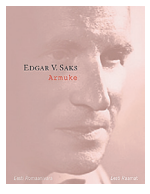

Edgar V. Saks (Tartu 1910 – Montreal 1984) pole tänapäeva lugejale just tuttav nimi. Eesti kirjandusse tuli E. V. Saks läbi 1929. aasta Looduse romaanivõistluse, kus tema romaan „Kodutu" pälvis kolmanda auhinna. Romaan „Armuke" ilmus esmatrükis 1936. aastal ja keskendub ühele armusuhtele, mis kestab läbi kolme suve. Advokaat Juhan Eimar, kes teeb pidevalt armukadedaid etteheiteid oma naisele Helenale nooruses olnud suhte pärast, ei näe aga midagi taunimisväärset enda käitumises, pidevas flirtimises ja pummeldamises. Mees imetleb iseennast ja teda kannustab tegutsema egoistlik soov valitseda naise üle. Kas Helena tõesti oma meest lõpuks läbi nägema ei hakka?

LOOMADE RAJAD JA JÄLJED
Bärbel Oftring, Arno Kolb
96 lk, Koolibri

Metsas, aias, aasadel ja põldudel – ühesõnaga igal pool elab lugematul arvul loomi. Paljud neist on pelglikud või tegutsevad ainult öösiti, nii et neid õnnestub vaid harva näha. Märkamatuks ei saa nad sellegipoolest kauaks jääda, sest nad jätavad maha jälgi, mis neid reedavad. Selle välitingimustes sobiva katteümbrisega ainulaadse loodusjuhi abil õpib laps jälgi ja jäljeradasid lugema. Nende põhjal saadakse teada mitte ainult erinevate loomade olemasolust, vaid õpitakse tundma ka nende elu ja tegevust nii öösel kui päeval.

ANGRY BIRDS. SUURE ROHELISE JOONISTAMISRAAMAT
Illustraator: Ruska Berghäll
104 lk, Hea Lugu

Kõikidele Angry Birdsi fännidele! Lindude ja põrsaste maailm ootab sind! Lõbusad pildiallkirjad pluss sinu fantaasia ning võimalusi joonistamiseks jagub lõputult. 100 fantaasiarikast lõpetamata pilti pakuvad tundide kaupa rõõmu kõikidele Angry Birdsi fännidele vanuses 3 kuni 103.

SUUR PITSIRAAMAT. SÜSTIKPITS
Eeva Talts
143 lk, Hea Lugu

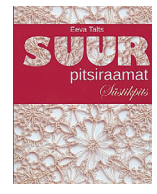

Ühe Eesti kogenuima pitsiõpetaja Eeva Taltsi kirjutatud õpik on esimene eesti keeles ilmuv süstikpitsiraamat. Raamatus õpetatakse sõlmima nii ühe kui mitme süstikuga pitsi, tutvustatakse töövõtteid ja eritehnikaid, õpetatakse sõlmima pärlitega pitsi ja kombineerima süstikpitsi teiste tehnikatega. Lisaks antakse juhised ka pitsi viimistlemiseks ja hooldamiseks.

Raamatu põhiosa moodustavad tööjuhendid, mis on kirjutatud lihtsas ja kergesti mõistetavas keeles ning varustatud skeemide ja fotodega. Raamat algab lihtsate, algajatele mõeldud tööjuhenditega ning lõpeb keeruliste, kogenud meistritele jõukohaste õpetustega. Süstikpits sobib hästi ehete valmistamiseks, rõivaste ja kodutekstiilide kaunistamiseks.

MAALEHE VIINAMARJARAAMAT
Jaan Kivistik
125 lk, Hea Lugu

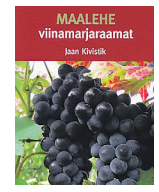

Raamatusse sorte valides ja neid kirjeldades on autor kasutanud tähelepanekuid Eesti viinamarjakasvatajatelt, kelle aiad asuvad erinevates ilmastiku- ja mullastikuoludes.

Raamatust leiab Eestis kasvatamiseks sobivate viinamarjasortide ja -liikide kirjeldusi ning detailseid juhiseid kasvatamiseks.

Kas soovid päikese ja tuule arvelt TASUTA elektrit ja sooja vett?

AM-Energy on energiasäästuga tegelev ettevõte:
- päikesekütte komplektid;
- tuule- ja päikese hübriidsüsteemid;
- diiselgeneraatorid;
- LED valgustid.

Ära maga suve maha, **võta meiega kohe ühendust.** Leiame koos Teile kõige efektiivsema viisi raha kokkuhoidmiseks.

GSM: +372 56 820 800
info@amenergy.eu
www.amenergy.eu
AM-Energy

Toimetaja: Maris Meiessaar, tel: 680 4400, e-post: kultuur@epl.ee

Saad seda, mida näed

Põhjaka **mõisas** korraldatud sõpruskohtumisel miksiti **kohalikke** aiakultuure setu **traditsioonide** ja Värska veega.

Fotod: Nadežda Osijärv

Põhjaka mõis
Järvamaal Mäo ja Mäeküla vahel
Tallinna–Tartu mnt vahetus läheduses
Avatud: E–P 12–20, paus 15–16

Köögi Komando
kõhuori

Põhjaka mõis on kolme aastaga kirjutanud end kenasti iga söögisõbra mällu. Nüüdisaegne ja maailmavaateline ettevõtmine Tallinna–Tartu maantee 100. kilomeetril tärkas kolme kokapoisi – Märdi, Joeli ja Oti – entusiasmist ning rõõm on näha, et toimub pidev areng: tänavune uudis on suur katusealune õues, kodune ökokanala ja võimas peenralapp. Kanalas patseerisid uhkelt neli esimest isendit, kuid kohe on oodata neile 45 suguõde – munade käive restoranis on korralik (ja Eesti Vabariigis on 50 kana piiriks eri ettevõtlusvormide vahel). Peenralapi jaoks on Põhjaka poisid palganud kaks aednikku, kes seda köögivilja-Versaille'd vapralt harivad. Muidugi tuleb peenralt kõikvõimalik maitseroheline, kuid oodata on ka erivärvilisi porgandeid, suvikõrvitsaid, peete ning isegi tatart ja okrad.

Nii et Põhjakale sattudes võite kindlad olla, et oluline osa taldrikul peesitavatest andidest on pärit paarikümne meetri kauguselt. Ning kui kraam ei ole oma aiamaalt, siis on ka lähedal asuvad talunikud uhkelt restorani heaks tööle pandud. Seega ei tasu Põhjakal muretseda oma ökoloogilise jalajälje suurenemise pärast, pigem vastupidi.

Värskaga küpsetatud

Seekordse söömaaja initsiaatoriks oli hoopis Värska vesi – Lõuna-Eesti au ja uhkus, mis on saanud endale nüüdisaegsed klaaspudelid. Kui seni riivas ka kõige kohalikumas söögikohas tihti silma San Pellegrino või mõni muu tuhandete kilomeetrite kauguselt toodud märjuke, siis nüüd seda muret enam pole. Väikestes rohelistes 0,33 ml pudelites on lihtsalt mineraalvesi (pärit pindmistest kihtidest, neutraalse mekiga) ja 0,5 l läbipaistvas pudelis tuleb juba kangem, 470 meetri sügavuselt pärit Värska Originaal.

Kuid mineraalvesi ei võidutsenud sel korral vaid klaasis – sellega oli valmistatud ka valdav osa roogi. Võta nüüd kinni, on see peenutsemine või suudab hea vesi tõesti ka lõpptulemust mõjutada. Peale Põhjaka trio oli appi palutud Seto Tsäimaja emand Laine Lõvi.

Isutekitajatena pakutud *bruschetta*'d kohaliku kitsejuustu ja naadipestoga (6.-) kadusid kui vesi keriselt, eriti koos Värska vee ja rabarberimahlaga tehtud lahja kokteiliga, millele lisas värskust piparmünt.

Suulliim ei ole liim

Esimese käiguna maabus lauda Tsäimaja *suulliim* koos Põhjaka poiste soojade pliinidega, mida saatsid pošeeritud muna ja siiamari. Ning krõbedate pliinidega oli ideaalselt paari pandud ka pits külma kaseviina (päritolumaa: Otepää). Olgu lisatud, et *suulliim* on põhjaeestlase jaoks eksitav termin – tegu ei ole suupärase liimiga, otsetõlkes oleks see soolane leem.

Ei saanud me läbi kukeseenekastmeta koos värskete kartulite ja värskelt Värskaga soolatud kurkidega (10.-). Võrreldes koduse seenekastmega oli Põhjaka oma palju õhulisem (ei mingit rammusat peekonit ega vägevat praesibulat) ning olulist rolli mängisid maitses hoopis till ja krõbedaks praetud küüslauk. Kõrvale pakuti naabrimees Elmu kodukalja – magusat ja leivast nestet.

Pliinidega oli ideaalselt paari pandud ka pits kaseviina (päritolumaa: Otepää).

Dessertidest tegi ilma Napoleoni kook värskete maasikatega (3,20), krõbe ja kreemine. Koogikõrvaseks „kangeks" sobis hästi kohalik astelpajunaps.

Kui Põhjakat võrrelda teise hiljuti avatud suurepärase mõisarestoraniga Kõuel, siis on see pigem aus ja kare maapoiss, kelle puhul võid alati kindel olla – saad täpselt seda, mida näed. ●

DEVIN
LOODUSLIKULT ALUSELINE MINERAALVESI

KUIDAS JUUA VEINI TERVISLIKUMALT?

Kauaoodatud aeg koos pikkade suveõhtutega on kätte jõudnud. Suvise idülli juurde kuulub tihti ka veini nautimine. Kuna suvine aeg eeldab õhemaid riideid ja paljude sooviks on sellest tulenevalt ka saledam figuur, siis veini nautimine koos rasvase juustuga on paljudele „vastunäidustatud" ja nii läheb vein „paljalt". Vein oma olemuselt on happeline jook ja võib seetõttu tühja kõhuga juues põhjustada maovaevusi, sest olukord kõhus läheb koos maomahlaga liialt happeliseks.

Lõunamaades on levinud veini joomine koos veega ja vahel odavamate veinide puhul lausa segatuna veega. Ka Eestis võiks selline harjumus tõsisemalt kanda kinnitada – väheneks veini happelisuse mõju ja ühtlasi langeks ka alkoholi konsentratsioon. Eriti olulised oleksid sellised harjumused veini joomisel ilma tõsisema sööminguta. Eriti hästi sobib selliseks puhuks hiljuti müügile ilmunud looduslikult aluseline mineraalvesi Devin, sest selle pH on 9,1 ja seega on tegu tugevalt aluselise mineraalveega. Veini joomine koos aluselise mineraalveega on oluliselt paremini tasakaalustatud – happeline vein saab neutraliseeritud aluselise veega. Sedavõrd lihtne nipp tervislikumaks veini nautimiseks!

TASAKAALU ALUS

Tänapäevased toitumisharjumused, liialdamine magusaga, kohvi ja alkoholi tarbimine, suitsetamine, stress, magamatus, vähene liikumine jms teevad organismile happeliste jääkainete tulvaga toimetuleku väga keeruliseks. Aluseline Devini mineraalvesi aitab taastada organismi pH-tasakaalu, neutraliseerida kahjulikke happelisi jääkaineid ning taastuda stressirikkast tööpäevast või üle piiri läinud peoõhtust.

Devin on esimene tugevalt aluseline (pH 9,1) looduslik mineraalvesi Eestis. Aluseliseks ei ole Devini vett muudetud mitte kunstlikult, vaid täpselt sellisena ta Bulgaaria Rodope mägede südamest välja voolabki. Maapinnale jõuab mineraalidega rikastunud vesi 700 m sügavuselt temperatuuril 44°C. Soovitame juua toasoojana.

Devin on saadaval hästi varustatud kauplustes: Stockmann, Kauper, Viimsi Market, Mahemarket „Parim pood", Öko Talukaup, Loitsukeller, Prisma peremarket, Tallinna ja Tartu kaubamaja, Solarise toiduosakond, Comarketid.

Loe lähemalt aadressil www.devin.ee

REKLAAMTEKST

KANTER LONDONIS VÕIDUKAS

Teemantliiga etapil Londonis sai kettaheitja Gerd Kanter eile üheksa konkurendi ees esikoha. Kanter sai võidu toonud heite kirja oma teisel katsel, kui heitis 64.85. Leedulane Virgilijus Alekna jäi 63.71-ga teiseks. Kolmanda koha sai nooruke Briti kettaheitja Lawrence Okoye (63.33). **EPL**

KOSSUNOORTELE KAOTUS

Eesti alla 20-aastaste korvpallikoondis kaotas Sloveenias peetaval EM-finaalturniiril Kreekale täna 69 : 91, Andres Sõber jäi hoolealuste esitusega sellegipoolest rahule. **Delfi**

ZOPP EDASI EI PÄÄSENUD

Bastadis toimuval tenniseturniiril kaotas Jürgen Zopp veerandfinaalis Tšehhi tennisistile Jan Hajekile (ATP 104) 3 : 6, 6 : 4, 3 : 6. Kohtumine kestis tund ja 47 minutit. **EPL**

TERRY SÜÜDI EI JÄÄNUD

Londoni Westminsteri kohus vabastas Inglismaa jalgpallikoondise ja Londoni Chelsea kaitsja John Terry möödunud oktoobris üles kerkinud rassismisüüdistustest. **Delfi**

Cofidises sõidab järgmisel aastal taas kaks eestlast?

Jalgrattasport

Kui Jõeäär siirdub Cofidisse, on võimalik, et ka Rein Taaramäe pikendab oma lepingut.

Ivar Jurtšenko, PRANTSUSMAA
ivar.jurtsenko@delfi.ee

Gert Jõeäär võib minna Cofidisse Rein Taaramäele appi. Foto: Delfi

Tour de France'i sündmusi kohapeale kajastama jõudnud Delfi ja Eesti Päevalehe ühised jõud kaevasid telgitagustest välja uudise, mis peaks Eesti jalgrattaspordi huvilistele igati meeltmööda olema. Nimelt on Gert Jõeäär kinnitamata andmetel sõlminud Cofidisega kaheaastase lepingu, mis jõustub järgmise aasta 1. jaanuaril. Võimalik, et Jõeääre liitumine Prantsusmaa profitiimiga tähendab ka Rein Taaramäe jäämist senise tööandja manu. Mõne eestlase juurdetulek võis olla Taaramäe seatud lisatingimus, et ta Cofidises üldse jätkaks. Praegu on Taaramäe Cofidise ridadesse jäämine siiski pelgalt spekulatsioon.

24-aastane Gert Jõeäär sõlmis hiljuti agendilepingu soomlase Joona Laukkaga, kes on kohal ka Tour de France'il ja tiirleb aktiivselt Cofidise tiimi ümber. Tänavune Eesti grupisõidu meistrivõistluste hõbedamees Jõeäär paar päeva tagasi lepingu sõlmimist veel ei kinnitanud, kuid lisas, et Prantsusmaa profitiimid tunnevad tema vastu huvi. Jõeäär on tänavu Prantsusmaal võidutsenud kuuel korral, saades kirja ka ühe UCI võidu.

Talenti on

Tuuril tabas Cofidise meeskonda reedesel 12. etapil aga järjekordne tagasilöök. Kui neljapäevase Alpide kõrgmägede etapiga langes üldarvestuse kõrgest mängust välja Rein Taaramäe, siis päev hiljem prantsatas valusalt asfaldile tiimi veteran, paljukordne Vuelta mägedekuningas David Moncoutie. See tõi kaasa katkestamise. Finišis andis Moncoutie ühele Prantsuse telekanalile otseintervjuu ja nägi sealjuures üsna vaevatud välja. Terve vasak külg oli sidemetes ja veritses.

Eestlaste ainus lootus tuuril, kahel etapil parima noorratturi valges särgis sõitnud Taaramäe oli 226 km pikkuse 12. etapi järel vana rahu ise. „Sain veel kord kinnitust, et talenti on ja lootus midagi ilusat korda saata püsib. Kahel raskemal tõusul liikusin hästi ja talusin üldarvestuse parimate tempot lõpuni. Vorm on heitlik, sest ettevalmistus oli vigastuse tõttu lünklik ja see jätab oma jälje," rääkis ta.

Laupäevasel 13. etapil suuri mägesid teele ei jää ja võimalik, et päev kujuneb sprinterite pärusmaaks.

PRANTSUSE VELOTUUR

12. ETAPP
1. David Millar, Suurbritannia (GARMIN-SHARP), **2.** Jean-Christophe Peraud, Prantsusmaa (AG2R) mõl. 5:42.46, **3.** Egoi Martinez, Hispaania (EUSKALTEL-EUSKADI), ..., **135.** Rein Taaramäe (COFIDIS) +11.59

ÜLDSEIS
1. Bradley Wiggins 54.34.33, **2.** Christopher Froome, mõl. Suurbritannia (MÕL. SKY) +2.05, **3.** Vincenzo Nibali (LIQUIGAS) +2.23, ..., **32.** Taaramäe +34.52

PARIMA NOORE ARVESTUS
1. Tejay van Garderen, USA (BMC) 54:41.30, **2.** Thibaut Pinot, Prantsusmaa (FDJ) +1.54, **3.** Taaramäe +27.55

13 PÄEVA LONDONI OLÜMPIAMÄNGUDENI

USA poliitikud nõuavad Hiinas õmmeldud olümpiariiete põletamist

Riided

Tegelikult vormisid hiinlased Ralph Laureni disaini rõivasteks ka nelja aasta eest.

Kristi Kirsberg
kristi.kirsberg@epl.ee

USA koondise olümpiariietus

Paar päeva tagasi avalikustas luksusrõivaste disainer Ralph Lauren esimesed joonised USA olümpiakoondise riietest, mida sportlased kannavad mängude avatseremoonial.

Kollektsioon on inspireeritud meremehe sini-valgest värvikombinatsioonist, lisatud on punased aksessuaarid. Jakid on sinised, püksid ja seelikud valged, lisaks on meestele mõeldud lipsud ja naistele siidsallid ning mütsid. Meeste täiskomplekt maksab 1945 ja naistel 1473 dollarit.

Kui alguses pilgati kõige rohkem kollektsiooni elitaarsust, sealhulgas Laureni soovi odavat populaarsust lõigata, siis eile kerkis märksa tõsisem probleem. Nimelt selgus, et iga viimane kui ese õmmeldakse valmis Hiinas.

Omadelt raha ära

„Minu arvates peaks võtma ühe suure koti, riided sinna sisse toppima ja ära põletama ning kogu protsessiga otsast peale hakkama," ütles senati demokraatide liider Harry Reid ABC Newsile.

Reid on vaid üks neist, kes eile oma nördimust väljendas. Inimesed ei saa aru, miks ei oleks võinud olümpiarõivaste tootmise tulu jääda oma riigi töösturitele. Poliitikud kasutavad aga tekkinud segadust kenasti ära. „Meil on kergetööstuses 60 000 inimest, kellel ei ole tööd, ja olümpiakomitee annab suure tellimuse Hiina. Selle peale pole muud öelda, kui et see on suur lollus," lisas teinegi demokraat Steve Israel.

Kõige kurioossem on aga loo juures see, et selline kooslus – Laureni disain ja Hiina tootjad – ei tee koostööd sugugi esmakordselt. Nemad valmistasid ka Pekingi olümpiariided, mida saatis samasugune protestikisa kui praegu, kuid see suudeti nelja aastaga unustada.

Hispaania on parem, aga haavatav

Arvamus

Norbert Hurt
FC Flora duubli peatreener

Pühapäeval seisab ees Eestis peetava U-19 EM-finaalturniiri finaalmatš Hispaania ja Kreeka vahel. Otsustades viimase mängu põhjal, mis Kreeka pidas Inglismaaga ja kus neil oli ikkagi raskusi palli hoidmise ja mängus domineerimisega, usun ma, et Hispaania vastu läheb neil veelgi raskemaks. Hispaania mängib enamjaolt palliga, armastab sööta ja liigub julgelt rünnakule. Seega ma arvan, et hispaanlased võidavad selle finaali.

Turniiri algusfaasis nägime, et Hispaania mängis kohati kärsitult, kuid mängmängult on nende esitus läinud ikkagi ainult paremaks. Mäng Prantsusmaaga näitas küll ka seda, et mäng kastis ei ole nende kõige parem külg, nad lasid endale palju väravaid lüüa – seega ei saa kindlasti väita, et kreeklastel poleks üldse mingit võimalust. Hispaania probleem oli ka selles, et pärast enda löödud väravaid andsid nad initsiatiivi mõneks ajaks käest ja siis tulid ka prantslaste väravad.

Kreeka mängib Hispaaniaga võrreldes tunduvalt kaitsvamalt, kahe kaitsva keskpoolikuga. Rünnakul mängivad nad suhteliselt turvaliselt, ei lähe kohe suurte jõududega peale. Sedasi mängisid nad Inglismaaga ning kui nad Hispaania vastu valivad sama taktika, siis ma ei usu, et nad suudaksid mängus domineerida.

Kreeka šanss oleks mänguliselt panustada kiirrünnakutele ja standardolukordadele ning nendele momentidele, kui on võimalik palli kiirelt kasti viia. Mäng Prantsusmaaga näitas, et siis on Hispaania haavatav.

Kirja pannud Aet Süvari

Kas tule süütab Thompson või Redgrave?

Olümpiatuli

Eile kinnitas jalgpalliikoon David Beckham, et kuna teda ei valitud Suurbritannia jalgpallikoondisse, ei ole tema kindlasti ka see, kes süütab olümpiatule.

On jäänud kaks kandidaati, kelle nimega spekuleeritakse kõige rohkem: 1980. ja 1984. aastal kümnevõistluses olümpiakulla võitnud Daley Thompson ja viiekordne sõudmise olümpiavõitja Sir Steve Redgrave. „Minu seisukoht on alati olnud, et olümpiatule peab süütama inimene, kes on ise olümpial võistelnud ja meie riigile piisavalt palju rõõmu valmistanud," ütles Beckham BBC-le.

Kuigi koondise peatreener eelistas rahvusmeeskonnas näha Micah Richardsit, Craig Bellamyd ja Ryan Giggsi, kinnitas Beckham, et nüüd on tema peamine ülesanne täita olümpiasaadiku rolli. **EPL**

DELFI
Rahva hääl

Beebikastid ka Eestisse? Ämmaemandad näevad nende vajadust

Liibanoni pantvangisaaga saab uute detailidega vürtsitatud raamatu

Delfi jälgib Prantsusmaal Rein Taaramäe meeletuid ponnistusi

Regati veteranil on staaži 45 aastat

Purjetamine

Viktor Feofanov mäletab ka esimesi Muhu väina regatte, kus oli vaid mõnikümmend osalejat.

Ester Vaitmaa
ester.vaitmaa@delfi.ee

„Vanasti algas regatt Riiast ning sõitjaid oli kümmekond. Liiguti koos rahulikult. Nüüd on kõik kiiremaks läinud, eks aeg teeb oma töö," kirjeldas üle kümne korra Muhu väina regatil Eesti meistritiitli saanud Viktor Feofanov. Foto: Ester Vaitmaa

Südapäeval kukuvad tekile esimesed vihmapiisad, peagi müristab äike. Kogenud purjetajaid see ei heiduta, pikset on ennegi nähtud. Selga pannakse lihtsalt soojem jope.

Viktor Feofanovit teab iga inimene Muhu väina regatil. ORC III grupis sõitev Feofanov on praeguse paadiga Georg sõitnud juba 12 aastat. Kuid see on vaid osa tema regatistaažist.

Kui me temaga Haapsalu sadamas Georgi pardale jalutame – ja Haapsalus on neid kaisid ja sadamaid kolm tükki, mille vahele eksida –, on aega välja arvutada, mitu korda on Viktor regatist osa võtnud. Enda sõnul polegi ta arvet pidanud, aastad ja sõidud mööduvad kiiresti.

Võit on tähtis

„Vahepeal käisin Vene sõjaväes, see võttis kolm aastat ära, sõitmisi alustasin 1960-ndatel," arutleb Viktor ja loeb kokku, et on osalenud 45 regatil. Kokku on peetud 55 regatti, nii et enamikul on ta kohal olnud.

„Mäletan, et esimesed regatid said alguse Riiast, osalejaid oli siis vaid mõnikümmend."

Küsimusele, kas Viktor on rohkem seda tüüpi sõitja, kes tuleb lihtsalt melu nautima, või on ta ikka võidu peal väljas, tuleb selge vastus: Viktorit huvitavad tulemused. „Oleme kõik endised tippsõitjad, tänaseks küll pensionäride meeskond," vastab ta rõõmsalt ja viskab meeskonnaliikmega vanuse üle nalja.

Feofanov: oleme endised tippsõitjad, tänaseks küll pensionäride meeskond.

Trenni teeb Georgi meeskond regulaarselt siiamaani, igal kolmapäeva võetakse ette üks sõit ja osaletakse paljudel regattidel, vahetult enne Muhu väina regatti käidi ka Watergate'il sõitmas.

Tõsi, nüüd peab Georgi võidukas kapten loobumisplaani, tervis annab tunda ja sõitma Viktor tõenäoliselt enam ei tule. Aga mis see on, mis toob regatile tagasi? Viktor mõtleb veidi. „Meri. Mis see muu on kui ikka meri."

Lootused MM-iks

Oleme Muhu väina regati eelviimase etapil, Haapsalust Tallinna, ja sõidame Eesti ühe uusima jahtlaeva Albatrossi pardal.

Pikk purjekaterivi on eemal merel, maailmameister Mati Sepa juhitav Albatross hoiab rohkem kaldasse.

Hommikupoolikul näisid asjad viltu minevat. „No ma ei saa aru, mis on valesti. Miks me ei liigu? Vahetame spinnakeri ära," möödus hommik närviliselt. Ka meeskonnaliikmeid oli pardal vajalikust vähem. Tõsi, kuna tegu on vastselt tehasest välja tulnud laevaga, lähebki pool jõudu sellega harjumiseks.

„Õpin alles, kuidas asju teha, uue laeva tundmaõppimine on päris tõsine töö," ütleb Sepp, kelle tegelik laevameeskond, kellega loodetakse ka Helsingi MM-il suuri tegusid teha, on Muhu väina regati ajal teistel jahtidel laiali. „Siis kui õiged mehed peale tulevad, saame asjad klappima," on ta kindel. Eesti omanikele kuuluva laeva tulevikku on tal aga usku. „Uue põlvkonna laev, väga kõva ja moodne."

Järgmisel laupäeval, 21. juulil, eksime

õhulossidesse!

VAID 4,99€ FILM!

+1,15 € PÄEVALEHE EEST

NIPERNAADI
Kaljo Kiisk (1983)

„Ma kõnnin hallil lõpmata teel, kesk nurmi, täis valmivat vilja..." Igatseva lauluviisi saatel sõidab rattal kaadrisse kortsunud valges ülikonnas mees ja laulu sõnad iseloomustavad tema sihitut rändamist mööda Eesti looduskauneid kohti. Toomas Nipernaadi (Tõnu Kark) tutvustab end erinevatele inimestele küll mõisniku, küll madrusena. Ta on süüdimatu elukunstnik, kelle kaunites juttudes pole olulist vahet tõel ja valel. Nipernaadi loob enda ümber uusi fantastilisi maailmu, aga mõneti jääb lõpuni selgusetuks, kas ta on vaba või üksik. Kas ta otsib armastust ja vaheldust või hoopis põgeneb millegi eest?

Kõikjal suurt segadust külvates võib olla kindel ühes – pärast tema lahkumist ei unustata ta nime niipea ei filmitegelaste ega vaatajate hulgas, nii kinnistub ta Eesti filmiajaloo ühe meeldejäävama karakterina. Film põhineb August Gailiti samanimelisel romaanil.

„Nipernaadi" ennistati 2007. aastal „Eesti Film 100" programmi raames.

Esmakordselt DVD-l!

Filmid on müügil paremini varustatud poodides. Tahad filme otse koju – telli!
Info ja tellimine: **www.epl.ee/eestifilm**

Eesti filmiklassika · Eesti Päevaleht

Imre Tiidemann nõuab sõdursportlaselt korda

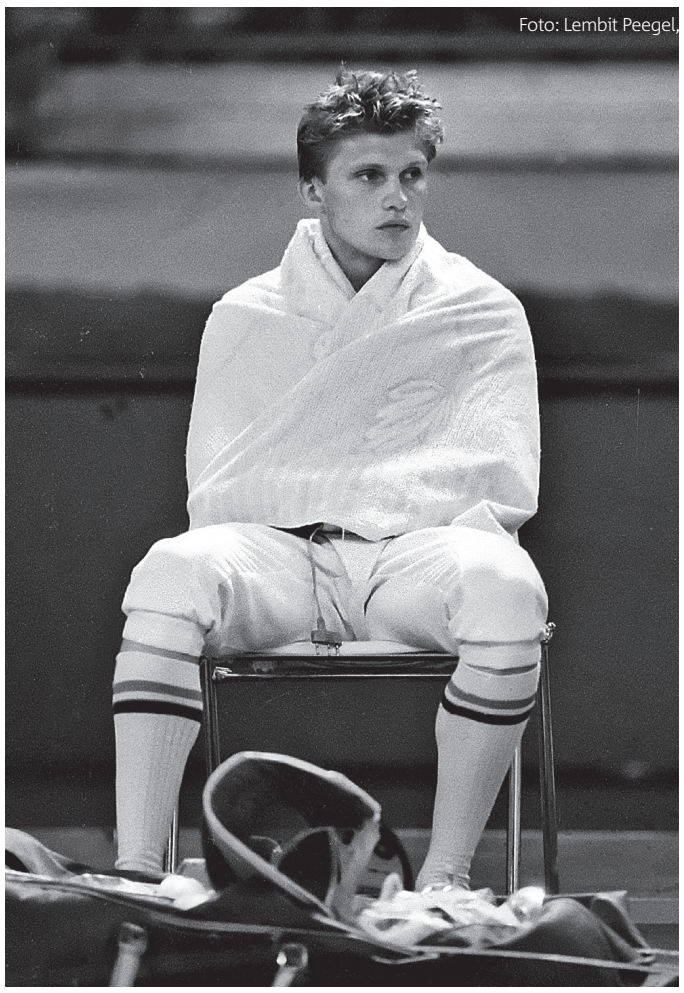
Foto: Lembit Peegel,

Foto: Siim Lõvi

20 aastat tagasi jõudis Imre Tiidemann olümpiale, tänavu loobus ta Londoni mängude delegaadikohast.

Olümplased minevikust

Kaitseväe spordirühma juht Imre Tiidemann viib põhitöö kõrvalt moodsat viievõistlust paremale järjele.

Andrus Nilk
Andrus.nilk@epl.ee

Juulis tuli kaitsejõudude staabi- ja sidepataljoni juures tegutsevasse spordirühma aega teenima 26 sportlast, kes pidid kätekõverdustes, kõhulihaste harjutustes ja kahe miili (3,2 km) jooksus täitma noorsõduri normid. Vastsete ajateenijate jõud ja vastupidavus valmistasid kolmel olümpial osalenud spordirühma ülemale pisut meelehärmi.

„Tavaliselt ei suuda miinimumnorme täita üks-kaks uut spordirühma poissi, aga seekord ei saanud nendega mitu kaitseväelast hakkama," ütles kapten Imre Tiidemann. „Meenub, kuidas ka maletaja Meelis Kanep ei täitnud siia tulles norme, aga ta ajas end kahe nädalaga vormi ja täitis nõuded."

Hoolimata vigastatud puusast täidab Tiidemann kõigil kolmel alal noorsõduri maksimumnormid.

„Vahel olen poiste kallal norinud: „Enne väeosast välja treenima ei saa, kui kogute minust rohkem või sama palju punkte,"" lausus ta.

Kümnenädalast noorsõduriõpet alustasid näiteks korvpallur Kristjan Kitsing ja suusataja Kaarel Tammjärv.

„Tammjärv avaldas soovi oma kohustus riigi ees täita, et seejärel taas pühenduda õppimisele ja spordile," lausus Tiidemann. „Mida varem noorsportlane kaitseväeteenistuse läbib, seda parem."

Kalev/Cramo treeningutele Kitsing õppeperioodil ei saa, kehalist vormi saab ta hoida joostes ja jõusaalis rassides. Kahjuks ei tule ka hommikuvõimlemine.

„Väljaõpe on intensiivne ja õpetab distsipliini järgima, kell kuus on äratus ja enne kella viit õhtul nad istuda ei saa," lausus Tiidemann, kelle üks ülesandeid on spordialaliitude ja pataljoni ülemaga ajateenijate treeningugraafiku koostamine.

Kaitseväelased olümpial

Spordirühma kuulub ka 17 tippsportlast. „Spordirühma liikmed saavad kaitseväest toetust ja sotsiaalsed garantiid ning pataljonis olles kolm korda päevas süüa," lausus Tiidemann. „Nende kohustus on osaleda kaitseväe võistlustel ja maineüritustel ning tutvustada vabatahtlikku teenistust. Väga aktiivne on Taimsoo, kes osaleb ka kaitseliidus."

Üldjuhul saavad spordirühma kaitseväe vajadustele vastavate alade esindajad, näiteks laskurid, orienteerujad, laskesuusatajad, triatleedid ja kahevõitluse aladega tegelejad.

„Kui nad sportlasetee lõpetavad, võiksid tulla meile tööle," lausus Tiidemann, kes aitab ette valmistada ka Eesti kaitseväe meeskonda sõjalises viievõistluses, kuhu kuuluvad 500 m takistusribajooks, 50 m takistusribaujumine, granaadi kaugus- ja täpsusvise, laskmine ja 8 km krossijooks.

Moodne viievõistlus ei ela Eesti paremaid aegu. Lemmikalale uut hingamist sisse puhuv Tiidemann juhendab Audentese spordiklubis lasterühma. Väiksemad poisid ja tüdrukud jooksevad ja ujuvad ning teevad mängulisi kehalisi harjutusi, suuremad lapsed õpivad ka laskmist ja vehklemist. Ratsutamine tuleb kavva 16–17-aastastel.

„Tähtis, et lapsed harjutaksid sihipäraselt," lausus juhendaja. „Järk-järgult tugevneb nende tahtmine, suuri nõudeid ei saa 10–12-aastastele veel esitada. Kui tekib konkurents, tahavad lapsed ise rohkem pingutada ja paremaks saada."

Mida varem noorsportlane kaitseväeteenistuse läbib, seda parem.

ISIKLIKKU

Imre Tiidemann
Sündinud 24. septembril 1970

- Staabi- ja sidepataljoni juures tegutseva kaitseväe spordirühma juht.
- Osales moodsa viievõistlejana kolmel olümpial: 1992. a Barcelonas 37., 1996. a Atlantas 7. ja 2000. a Sydneys 14. koht.
- Teisi saavutusi: 2000. a EM-i kuld ja maailma parim viievõistleja, 1999., 2000. ja 2002. a MM-i 4. koht.
- Haridus: sisekaitseakadeemia, haldusõigus ja - juhtimine.
- Pere: abikaasa Oksana, tütred Liisa (21) ja Kristi (11).

Säravaim medal jäi puudu

Tippsportlasena piirivalvevägedesse kuulunud Imre Tiidemanni üle tosina aasta kestnud moodsa viievõistleja karjäär tipnes 2000. aasta Euroopa meistri tiitliga. MM-il lõpetas ta kolm korda neljandana, olümpial jäi Imre laeks seitsmes koht 1996. aastal Atlantas. Enne ratsutamist oli ta kolmandal kohal, kuid tõrkuv hobune ajas maha neli takistust. „John [treener Johannes Peets] viidi infarktiga haiglasse, jäin üksi," meenutas Tiidemann.

Rahvusvahelise moodsa viievõistluse liidu tehnilise delegaadina võinuks Tiidemann kandideerida Londoni olümpiale ametnikuks, kuid ta loobus sellest võimalusest. „Samal ajal on mul laste treeningulaagrid ja pidin valima," lausus Tiidemann.

2 KÜSIMUST

Jaanus Kriisk
raamatu autor

Kümnevõistlus
- Toimetaja Ele Ainsoo
- Kujundaja Ege Taškin

Äsja trükist tulnud teos „Kümnevõistlus", mis on mõeldud Fred Kudu „Mitmevõistluse" järjeks, käsitleb mitut teemat. Peatüki on kirjutanud füsioterapeut Lauri Rannama ja toitumisspetsialist Mihkel Zilmer, meistrite ettevalmistusest räägib kuulus tšehhi treener Zdeněk Váňa ja oma treeningumõtetest Kristjan Rahnu. Kuid kellele sinu koostatud raamat eelkõige mõeldud on?

Esiteks, kui sportlane on terve ja enesekindel, on raamatut niisama tore lugeda, kuid vaja läheb seda vigastuse ajal, kui tuleb analüüsida, kuidas edasi minna. Teiseks, äkki mõni poiss loeb seda, nii nagu mina Kudu raamatut „Mitmevõistlus" 1978. aastal, ning armub kümnevõistlusesse. Kui kas või kaks-kolm poissi leiavad motivatsiooni alaga tegelema hakata, on kirjutamine end ära tasunud.

Kas Eesti kümnevõistlus on katastroofilises seisus?

Kujundlikult öeldes: niikaua kui leidub põllumehi, kes seemne mulda panevad ja aastaid põldu harivad, tuleb ka saak. Teisisõnu, niikaua kui Eesti staadionitel liiguvad ringi sellised mehed kui Tõnu Kaukis, Huko Linnas, Holger Peel, Andres Laide, Jaak Vettik, Valeri Holodnjakov, Jaan Tiitsaar ja noore treenerina Mikk Joorits, kes aitavad ette valmistada 7000 punkti mehi, niikaua kui meil toimub TV 10 Olümpiastardi süsteem ning aktivistid nagu näiteks Ulvi Jukk ja K-klubi korraldavad iga taseme võistlusi, on meil kümnevõistlus olemas täna, homme ja ülehomme. Ning küll leidub põllumehe toodangule Selveri ja Prisma näol ka ostjaid.

Toimetaja: Mare Uueda, tel 6804503, e-post: mare.uueda@lehed.ee

Saal 1 3D	eesti keeles!	12:45	15:20	18:10
Saal 2 3D	vene keeles!	11:20	13:50	16:25
Saal 5 3D	vene keeles!			18:20
Saal 5 3D	inglise keeles! ilma tõlketa!			20:50
Saal 7 3D	eesti keeles!		11:40	16:45
Saal 7 3D	vene keeles!			14:15
A.Le Coq Sviit 3D	eesti keeles!			13:30(L-P)

Saal 1 3D			20:45
Saal 2 3D		19:00	22:15
Saal 5 3D		11:55	15:10
A.Le Coq Sviit 3D	15:50(L-P)	18:45	21:40

*A.Le Coq Sviidi seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Saal 6 3D	eesti k.!	13:55	16:30
Saal 6 3D	vene k.!	11:30	18:55

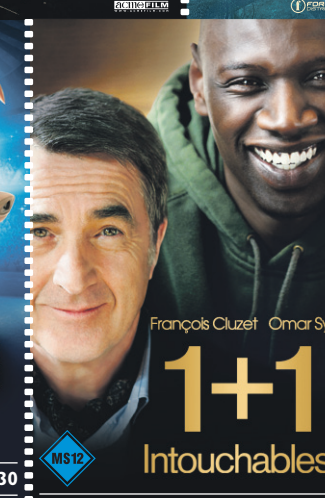

Saal 3	12:00	19:30	21:55

PROMETHEUS	**K12**
Saal 3 3D	16:50
Saal 6 3D	21:20
Saal 7 3D	19:15 (v.a. K)
SUPER-MIKE	**K14**
Saal 3	14:25
Saal 7	22:00 (v.a. K)
MIDA OODATA LAST OODATES	**MS12**
Saal 4	14:45 17:25
PÕRGULIKUD PULMAD	**K14**
Saal 4	12:35 19:55 22:05
MET SUVEHOOAEG 2012: HOFFMANNI LOOD	**L**
Saal 7	20:00(ainult K)

Coca-Cola PLAZA
www.forumcinemas.ee
wap.forumcinemas.ee
INFO TELEFONILT 1182

LUMIVALGEKE JA KÜTT	**MS12**
Saal 8	11:50 14:50 17:45 20:30 (E-N)
ROKIAJASTU	**MS12**
Saal 8	20:30 (R-P)
Saal 10	11:35 16:20 19:05 (v.a. R-P) 21:45 (v.a. R-P)
TASUJAD	**MS12**
Saal 9 2D	12:40 18:15
ÖÖ VARJUD	**MS12**
Saal 9	15:45 21:20
DIKTAATOR	**K14**
Saal 10	14:20
EELLINASTUSED!	**K14**
TED	19:00 (R-P)
Saal 10	21:30 (R-P)

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,00€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 4,50€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 4,50€/lastepilet 2,70€, 3D-pilet 6,50€/lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikel pühadel tavapilet 5,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 7,00€/lastepilet 3,90€. A.Le Coq Sviit E-N pilet 17€. R-P pilet 21€

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

TÄNA JA HOMME KINOS ARTIS:

ARTIS KUNST ON KINOS
EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

14.07		15.07	
Multikasuvi: Suvi ja sõbrad	11:00	Multikasuvi: Suvi ja sõbrad	11:00
Üks kass Pariisis - eesti keeles	11:30	Üks kass Pariisis - eesti keeles	11:30
Multikasuvi: Suvi maal ja linnas	12:00	Multikasuvi: Suvi maal ja linnas	12:00
Onupojad	13:00 | 15:00 | 21:00	Onupojad	13:00 | 15:00 | 21:00
Väike Nicolas- eesti keeles	13:20	Väike Nicolas- eesti keeles	13:20
Teiste elu	15:10	Teiste elu	15:10
Naised	17:00 | 19:00	Naised	17:00 | 19:00
2 päeva New Yorgis	17:40 | 21:30	2 päeva New Yorgis	17:40 | 21:30
Suvine veinikino: Minu nädal Maryliniga	19:30	Suvine veinikino: Minu nädal Maryliniga	19:30

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA JA HOMME KINOS SÕPRUS:

14.07		13.07	
Naised	16:30 | 18:30		16:30 | 18:30
Hoorade hiilgus	20:30		20:30

Vaata kino Sõprus nädalakava **www.kinosoprus.ee**

Katusekino suurim sõber Carlsberg | Katusekino sõber elisa | PÕFF

KATUSE KINO **VIRU KESKUSE KATUSETERRASSIL**

TÄNA FILMIPÄRL
Baraka
Ron Fricke
1996/92min

HOMME KINOKLASSIKA
Breakfast At Tiffany's
Blake Edwards 1961/115min

PILETID EELMÜÜGIST: Piletilevist või katusekino.ee
Osta pilet eelmüügist vihmakindlatele soojendusega terrassidele.
KOHAPEAL: pool saalist tuleb müüki alati enne seanssi Katusekinos.

Seansside algus orienteeruvalt kell 23.30.

KATUSEKINO.EE

Avatud E-R 12-02, L-P 17-02

Meediapartnerid: Eesti Ekspress, Eesti Päevaleht, UUS KINO
Partner: viru keskus, www.poff.ee

ooper raekojas
Kontserdid Tallinna raekojas

MTÜ Musicante ja Rahvusooper Estonia koostööprojekt

17. juuli kell 20
Kadri Kipper (koloratuursopran, RO Estonia)
Rauno Elp (bariton, RO Estonia)
Tarmo Eespere (klaver, RO Estonia)
Donizetti, Rossini, Offenbach, Delibes, Verdi

20. juuli kell 20
Galakontsert
Monika-Evelin Liiv (metsosopran, Eesti/Soome)
Heli Veskus (sopran, RO Estonia)
Priit Volmer (bass, RO Estonia)
Mart Madiste (tenor, RO Estonia)
Tarmo Eespere (klaver, RO Estonia)
Mozart, Gounod, Bizet, Puccini

Piletid müügil Piletimaailmas, Piletilevis, Tallinna Turismiinfo Keskuses ja 1 tund enne kontserdi algust kohapeal.

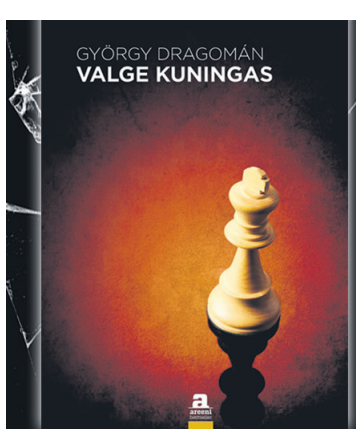

Sarja **„Areeni bestseller"** 3. raamat

EESTI EKSPRESS RAAMAT

GYÖRGY DRAGOMÁN **VALGE KUNINGAS**

„Valge kuningas" koosneb novellidest, mis illustreerivad tõetruult suureks kasvamise rõõme ja alandusi, moodustades tervikuna paljutahulise ja unustamatu portree elust ängistavas riigis, mis tegelikult võiks olla mis tahes endise Nõukogude Liidu maa.

Saadaval raamatupoodides. Tellimiseks helista telefonil 680 4444 või klienditugi@lehed.ee

areeni bestseller

ERIK RAND
Õnne sünnipäevaks!
Eesti Päevaleht

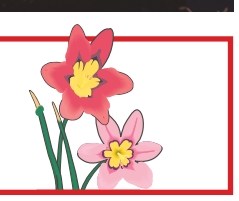

BIGBANK KIREM TEE RAHANI 20 AASTAT esitleb

SUVEGURMEE
1. – 4. AUGUST 2012 KADRIORU LILLEAED

KOLMAPÄEV 1. AUGUST
Tõnis Mägi & Chalice
Margus Vaher

NELJAPÄEV 2. AUGUST
Siiri Sisask
Vaiko Eplik & Kristjan Randalu

REEDE 3. AUGUST
Maarja & bänd
Rein Rannap & Mihkel Mattisen

LAUPÄEV 4. AUGUST
Koit Toome
unplugged kontsert bändiga
Hanna-Liina Võsa & Oliver Kuusik (RO)

SELLE SUVE MUUSIKA- JA MAITSEELAMUS
Piletid saadaval Piletimüügi müügikohtades üle Eesti. Istekohad on nummerdatud ja piletite arv piiratud. Lisainfo: www.star.ee/suvegurmee

ALTIA EESTI · Elmar · event CATERING · star

MAALEHE viinamarjaraamat

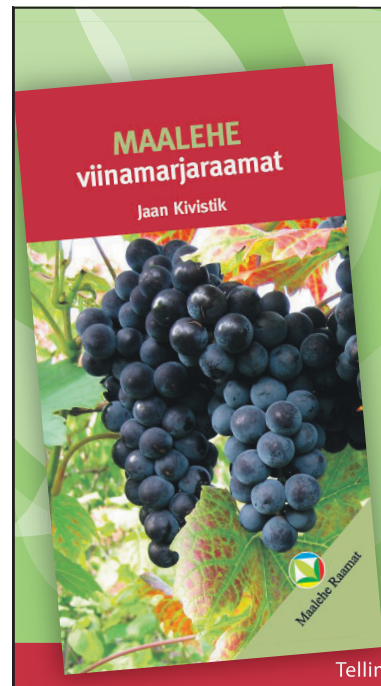

Jaan Kivistik
128 lk, pehmed kaaned

Viinamarju on Eestis kasvatatud sajandeid. Nimelt on Eesti üks maailma põhjapoolsemaid riike, kus soodsa mikrokliimaga kasvupaiku valides saab väljaspool kasvuhoonet viinamarju kasvatadakogu territooriumil. Raamatust leiab Eestis kasvatamiseks sobivate viinamarjasortide ja -liikide kirjeldusi ning detailseid juhiseid kasvatamiseks, mis on selged ja kasulikud nii algajale kui juba kogenumale viinamarjakasvatajale.

Tellimiseks helista telefonil 680 4444
või saada e-kiri klienditugi@lehed.ee
Maalehe Raamat
www.mlraamat.ee

Eesti Kontsert

L 14. juuli kell 20 Kuressaare Arensburgi päikeseterrass
L 21. juuli kell 18 Viitina järvesaar
L 28. juuli kell 19 Alatskivi loss
Suur valss
Kadri Kipper (sopran, RO Estonia)
Rauno Elp (bariton, RO Estonia)
Tarmo Eespere (klaver)

P 15. juuli kell 18 Jõhvi Mihkli kirik
7 linna muusika
Öö valge on õnn.
Lenna Kuurmaa ja Märt Avandi
Puhkpillikvintett Reval Wind:

P 15. juuli kell 21 Kohtla-Järve kesklinn ja kultuurikeskus
Vokaalansambel „Kiivad Armastajad"

Info tel Tallinnas 614 7760, Tartus 737 7537, Pärnus 445 5800, Jõhvis 33 42 000, www.concert.ee

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust. Pakkuda võib lageraidest harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepiku eest head hinda.

Lõhutud küttepuude müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsasõbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

KÕIKIDELE ANGRY BIRDSI FÄNNIDELE!

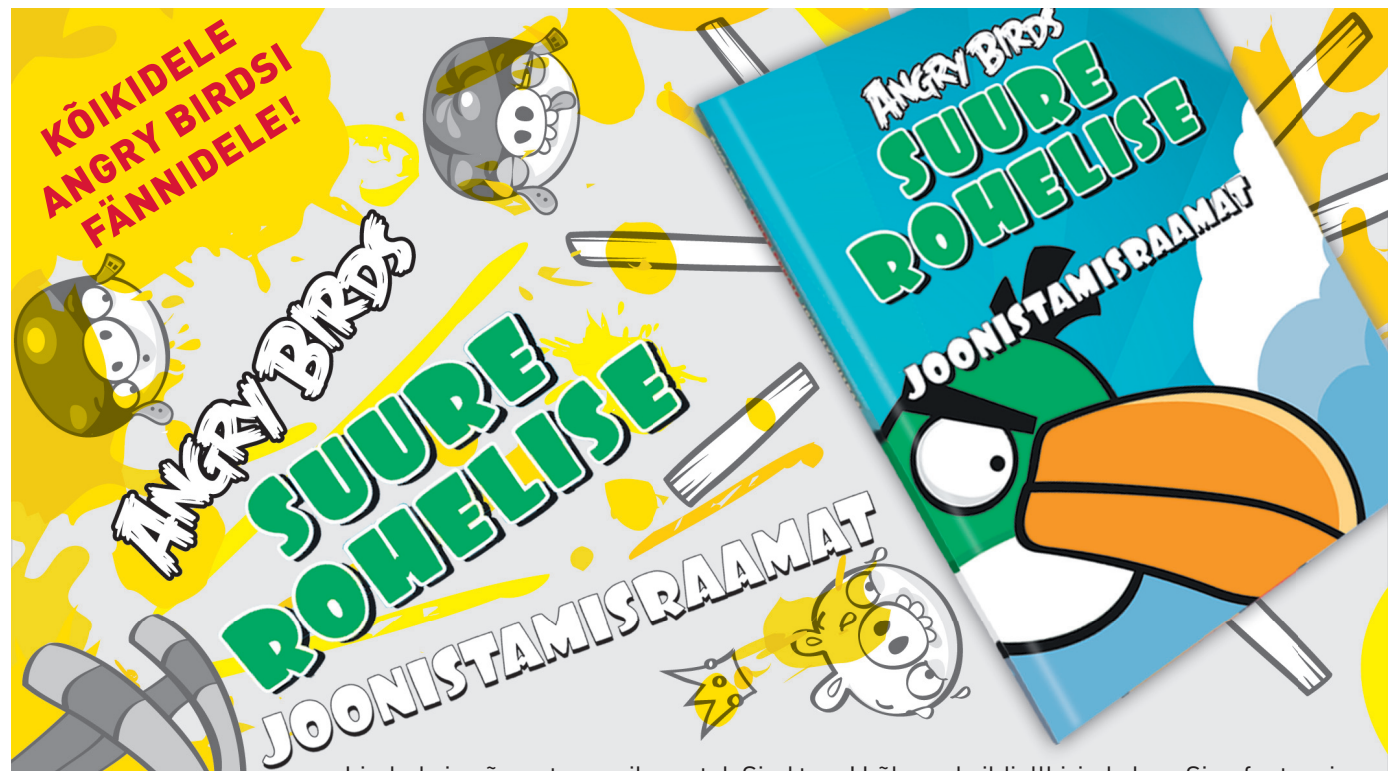

Lindude ja põrsaste maailm ootab Sind taas! Lõbusad pildiallkirjad pluss Sinu fantaasia ning võimalusi joonistamiseks jagub lõputult. 100 fantaasiarikast lõpetamata pilti pakuvad tundide kaupa rõõmu kõikidele Angry Birdsi fännidele vanuses 3 kuni 103!

Saadaval raamatupoodides. Tellimiseks helista telefonil 680 4444 või klienditugi@lehed.ee

Eesti Päevaleht

TALLINNA LINNATEATER

Tõde ja õigus. Teine osa
10., 11., 13., 14., 24., 25. augustil 18.00

Homme näeme
22., 23. augustil 19.00

Keti lõpp
4., 5. septembril 19.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

EMM EESTI METSAMAAKLER
ostame
METSAKINNISTUID JA RAIEÕIGUST
www.metsamaakler.ee
andres@metsamaakler.ee
7446655, 5285038

126
Oleme Teiega iga päev
17.00 – 03.00
Usaldustelefon 126
(kõnele ei lisandu eritariifi)

Renlog
Raieõiguste ja metsakinnistute ost.
Tel 517 4303,
argo@renlog.ee
www.renlog.ee

Ost

- **Ostan sõiduauto, pakkuda võib kõike, ka romusid ja vene autosid või kaubikut.** Tel 5629 8239.
- **Kunstisalong Allee, Pikk 34.** Vanema kunsti ost ja müük, oksjonid, näitused. Avatud E-R 10-18, L 11-15. Tel 646 4500 512 7677 info@allee.ee www.allee.ee
- **Ostan sõitvaid, remonti vajavaid või avariilisi autosid.** Järeletulek üle Eesti. Sobivusel raha koheselt kätte. Tel 5616 2340

Töö

- **Nordcom OÜ pakub tööd väga head soome keelt valdavale klienditeenindajale Tartus,** tel 5802 1692, 5558 2791.

Müük

- **Küttepuud, brikett, kõdusõnnik,** tel 654 1100.
- **Otsime uusi kliente ja võibolla vahetame välja mõned vanad.** Müüme kasutatud kodumasinaid, pakettaknaid, profi-, mööblit jne. Tähetorni 21-i Tall. E-R 10-17 APUNEKS OÜ
- **Saetud, lõhutud küttepuud: lepp, kask, sanglepp, saar, kuusk ja segapuud koos transpordiga.** Tel 672 5338, mob 525 9433 Võtikmetsa OÜ

Kinnisvara

- **Müüa kauni aiaga maja Võrumaa väike linnas Antslas.** Kogupind 120m², krunt 959m². Lisainfo: 5163662, www.kv.ee
- **Ostan korteri Tallinnas, tel 58200800.**

Teated

- **KP Finants OÜ raamatupidamisteenused, finants- ja makusalased konsultatsioonid, ettevõtete asutamine.** Telefon +372 5695 4275, e-mail kp.finants@gmail.com

Teenused

- **KAARDID ENNUSTAVAD Tel 900 1727** 24 h, h 1,09 €/min **www.ennustus.ee**
- **NÕUANDELIIN tel 900 5020.** Kui elumure vaevab ja vajad hingeabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, töö ja tervise küsimustele. Kõne hind 0,97€/min.

Laen

- **Laen kinnisvara tagatisel. AS A&O LaenuGrupp.** Tartu mnt 29 Tln. 648 6083 www.aolaenud.ee Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.
- **Trimo Investments-laenud tagatisega ja ilma.** Tegemist on finantsteenuse reklaamiga. Tutvu tingimustega, konsulteeri, tasuta tel 800 2424. Krediidikulukuse määra näide: 5000€/60 kuud-47%.
- **Pank ei anna laenu? Lahendus Olemas!** Laen kinnisvara tagatisel (korter, maja, metsamaa, põllumaa-Tallinn, Harjumaa). Laen aastaks, alates 18% aastas. Tel 5607 2166, e-mail: laenuksraha@gmail.com

TIPOLIIN KINNISVARABÜROO
VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME TEIE KINNISVARA
- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- Konsultatsioon tasuta!

VEO- ja KOLIMISTEENUS

TALLINNA KREMATOORIUM

Lahkunu transport krematooriumisse ööpäevaringselt kogu Eesti piires.
Tuhastamismatus soodsaima hinnaga.
Kõik matuseteenused.
KAKS KABELIT ja PEIERUUMI
Suurim urnivalik Eestis.
Tel 623 8808 24h www.krematoorium.ee

Avaldame sügavat kaastunnet Taavi Poolakule kalli

ISA

kaotuse puhul

Töökaaslased Roadservice OÜst

Südamlik kaastunne Ellen Kinkile kalli

ISA

kaotuse puhul.

Hiteh Autoteenindus OÜ kollektiiv

Lahkunud on kauaaegne TTÜ Raamatukogu töötaja

ELVI VALL
05.11.1928 – 11.07.2012

Avaldame kaastunnet omastele

Kolleegid

EEVI TEPPO

08.08.1934 – 12.07.2012

Südamlik kaastunne Liljanale ja Aadule kalli ema ja õe kaotuse puhul

Ants ja Sirkka perega

Ärasaatmine 14. juulil kl 14 Pärnamäe Krematooriumis

Südamlik kaastunne kalli vanavana

HILDA BERGSTRÖMI

lahkumise puhul

Maren perega

Tallinna Autobussikoondise AS mälestab kauaaegset töökaaslast

AKIF MUSTAFAJEVIT

surma puhul ning avaldab kaastunnet lahkunu omastele

Kallist sõbrannat ja kooliõde

LAINE AVASTET

mälestab Leida

Avaldan kaastunnet lastele ja lapselastele

TELEVIISORIS LAUPÄEVAL

ETV

07.30 Looduselust: Otto, Eik ja metskits (Eesti 2011)
07.55 Baleriin Angelina*
08.10 Aisopose teater
08.20 Nuki ja sõbrad*
08.25 Kuulsad muinaslood*
08.30 Tegus Timmu
08.40 Muumioru lood*
09.00 Vanad ja kobedad: Jõulud
09.30 Õnne 13 (Eesti 2011)
10.00 Niimuudu om, 7/10: Käsitöö ilu
10.20 Lauluga maale: Puupäev Metsanurme külas, Saku*
11.10 Oru valitseja (Inglise 2001)*
12.00 Kirbuturu lood, 4/6*
12.50 Malev (Eesti 2005)*
14.40 Teeliste kirikud: Haapsalu (Eesti 2010)
15.15 ENSV: „Nikifori noorus" (Eesti 2012)*
15.40 Minu pere (Inglise 2010)*
16.10 Kiirabihaigla (ER, USA 2006)
16.55 Kennedyd, 3/8 (Kanada 2011)*
17.40 Hercule Poirot: Kuningliku rubiini vargus (Inglise 1991)*
18.30 Aktuaalne kaamera
18.45 Parim päev maitseelamusteks, 5/11 (Norra 2009)
19.10 Oru valitseja (Inglise 2001)
20.00 Ilus maa: Uustalu piimalambad
20.10 Lauluga maale: Holstre-Polli, Paistu vald
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.20 Sport. Sport
21.35 Midsomeri mõrvad: Kõnelus surnutega (Inglise 2008)
23.10 Tähelaev: Helen Lokuta (ETV 2012)
00.25 Kiirabihaigla (USA 2006)*
01.05 Luuletus: Jan Rahman. Ilma lämmämbasminek üle ilma
01.13 ERR-i uudised

KANAL 2

06.20 Pulmakorraldajad
07.10 Suvereporter*
08.05 Ookeanitüdruku seiklused: Pime mutt ei näe
09.00 Vaprad kutsikad
09.25 Politseiakadeemia
11.15 Kolumbus
12.10 Galileo*
16.10 Kõmutüdruk: Topeltidentiteet
17.05 Ameerika tippmodell 13
18.05 Inga Lindström – Minu isa süda (Inga Lindström: Das Herz meines Vaters, Saksamaa 2009)
20.00 Kelgukoerad
21.00 Suvereporter+
21.35 Kamenskaja: Kaasautorid
23.35 Lõpp-punkt (Final Destination, USA/Kanada 2000). R: James Wong. O: Ali Larter, Kerr Smith, Devon Sawa. Õuduspõnevik läbi juhuse lennukatastroofist pääsenud noortest, kes ükshaaval surema hakkavad, sest Surmal oli plaan see lennukitäis inimesi tappa... Keskkooliõpilased on teel klassiekskursioonile Pariisi. Vahetult enne lennuki õhkutõusmist näeb üks õpilastest nägemust, et lennuk kukub alla ning kõik pardal olijad hukkuvad. Poiss hakkab hirmust märatsema ning tema ja veel kuus pardal viibijat tõstetakse lennukilt maha. Lennuk stardib ja vaid hetk pärast õhkutõusu toimub pardal tugev plahvatus – kõik lennukis viibijad hukkuvad.
01.25 Paljastus (Disclosure, USA 1994)
03.30 Suvereporter+*
04.00 Kelgukoerad*
04.40 Kalevipojad*: Hiirtepidu
05.25 Saladused*

TV3

05.40 Kirgede torm, 904
06.30 Kirgede torm, 905
07.20 Teismelised ninjakilpkonnad
07.45 Huntik
08.10 Rähn Woody
08.35 Teismelised ninjakilpkonnad*
09.00 Glee 1, 13: Vahevõistlus
10.00 Head isu
10.30 Tätte ja Matvere imeline ilmareis
11.00 See pole lastesaade 1, 3
11.30 Mina elan siin*
12.00 Tippkokk 1, 8: Pulmakellad
13.00 Kõik minu peikad 1, 7: Maailmaparandaja
13.55 Suvekool (Summer School, USA 1987). Komöödia
15.55 Väljamõeldisestki veidram (Stranger Than Fiction, USA 2006). Komöödia
18.05 Monk 8, 13: Hr Monk on isamees
19.00 Seitsmesed suvesadamas. Nädalalõpp
19.30 Mina elan siin
20.00 KINO3: Mr Deeds (Mr Deeds, USA 2002). Romantiline komöödia. R: Steven Brill. O: Adam Sandler, Winona Ryder, John Turturro, Steve Buscemi, John McEnroe
21.55 Kälimehed 3, 6: Riina hakkab kosjamooriks
23.00 KINO3: Tõeline blondiin (Totally Blonde, USA 2001). Komöödia
01.03 TV3play.ee uudised
01.05 Mägedel on silmad 2 (The Hills Have Eyes 2, USA 2007). Õudus
02.35 Neli pulma ja matus (Four Weddings And A Funeral) *
04.25 Kälimehed 3, 6: Riina hakkab kosjamooriks*
05.15 Seitsmesed suvesadamas. Nädalalõpp

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

09.00 Lumejänesed (ETV 2006) **09.20** LE. Reis ümber maailma **09.30** Laulukarussell (ETV 2006) **10.30** Looduselust: Otto, Eik ja metskits (Eesti 2011)* **11.00** Georg (Eesti 2007)* **12.45** Mitut värvi haldjad (Eesti 1981)* **13.05** Tähelaev: Peeter Simm (ETV 2005)* **14.20** Tätoveering (Eesti 1977)* **14.55** Üks tegu: Marjakorjamine (ETV 2007) **15.05** George Gently: Gently süütute seas (Inglise 2009)* **16.35** Sonbol – ralli läbi islamiriigi (Königin in der Strasse, Saksa 2007)* **17.30** Rapuntsel (Saksa 2009) **18.30** Koolitants 2012: Lastetants (ETV 2012) **18.55** Lastetuba (ETV 2011) **19.05** Tegus Timmu: Postiljon Timmu (Inglise 2009)* **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vene keeles) **19.45** Aastaring (Eesti Telefilm 1974) **20.45** Üks ohjeldamatu muusikasaade (ETV 1985) **21.05** Vello Viisimaa (ETV 1987) **21.45** Telelavastus. Naine, kes saabus kell kuus (ETV 1992) **22.15** Tantsivad kõik (Eesti Telefilm 1987) **22.50** Käbi Laretei. Seitse nooti elust (Eesti Telefilm 1997) **23.40** Imelugu (Eesti Telefilm 1977) **00.20** Väike luulesaade: Andres Noormets (ETV 1994) **00.39** ERR-i uudised

Kanal 11

06.20 Unelmatelaev – Argentina (Das Traumschiff – Argentinien, Saksamaa 1998) **07.55** Trinny ja Susannah Austraalias **08.50** Top Shop **09.05** Kilodele tuld!* **10.00** Minu Kreeka köök **10.30** 10 päevaga 10 aastat nooremaks* **11.30** Madin elutoas* **12.00** Miljardäri võsuke* **12.30** Mängufilm Noor Victoria* (The Young Victoria, UK/ USA 2009) **14.30** Oprah* **15.25** Oprah* **16.20** Oprah* **17.15** Oprah* **18.10** Oprah* **19.05** Miljonäri salamissioon: Uus hooaeg! **20.00** Aiadetektiivid: Nähtamatu ussike **21.00** Rosamunde Pilcher – Suvi mere ääres (Rosamunde Pilcher – Sommer am Meer, Saksamaa 1995) **22.45** Esimene armastus, teine võimalus **23.30** Linnalegendid* **00.00** Suvereporter+ **00.25** Seksi õppetunnid* **01.15** L-sõna* **02.00** Linnaelu*, **23/26 02.45** Silm* (The Eye, USA/ Kanada 2008) **04.20** Aiadetektiivid*: Nähtamatu ussike **05.10** Minu Kreeka köök* **05.35** Suvereporter+*

TV6

06.00 SMS-mäng **06.50** Totaalne muutumine: kodu-eri 7, 27 **07.45** Ameerika otsib superstaari 10, 27 **08.35** Kameeleon 4, 71 **09.30** Kalamehejutud 3, 17* **10.05** Heroes 4, 7* **11.00** Ajudoonorid (Brain Donors, USA 1992) **12.35** Kõige naljakamad koduvideod **13.05** Kalamehejutud 3, 17* **13.35** Põrguliivad (Sand Serpents, USA, Kanada 2009) **15.25** Kõige naljakamad koduvideod **15.55** Kondid 4, 72 **16.55** Eesti jalgpalli meistriliiga . Kohtuvad: Kuressaare – Tallinna Kalev **19.00** Futurama 3, 11 **19.30** Anarhia pojad 3, 10 **20.30** Simpsonid 16, 14 **21.00** Eesti Rammumees 1, 3 **22.00** KINOÕHTU: Julm maa (Open Range, USA 2003) **00.40** Paljalt naljakas **01.10** Kadunud hõim (The Lost Tribe aka Primal, USA 2010) **02.40** Eesti Rammumees 1, 3* **03.30** Hommikuraadio **05.20** Seitsmesed suvesadamas. Nädalalõpp **05.45** Ida-Virumaa uudised **05.50** Uudistemagasin

Kanal 12

06.30 Postimees.ee **08.30** Suvereporter **09.20** Foobia* **10.10** Jalgpall päästis minu elu **11.00** Terasmunad*, 17 **11.40** Pöörased spordiklipid* **12.05** Kreisid reisid*: New Orleans, USA **12.35** Klikitähed* **13.00** Kõik mängu!* **13.25** Kokk tuleb! **13.50** Ekstreemkalapüük Robson Greeniga*: Brasiilia **14.35** Wrestling: SmackDown*, 1 **15.25** Vormel Renault 3.5 otseülekanne: 5. etapp, 1. võistluspäev – Moskva ringrada **16.35** MacGyver* **17.30** MacGyver* **18.20** MacGyver* **19.10** Merepatrull **20.00** Klikitähed* **20.30** Wrestling: RAW, 2 **21.25** Hulljulged **22.15** Ilmasõjad (Weather Wars, USA 2011) **23.45** Lõbu nõudmisel (Lust on Demand, USA 2002) **01.10** Merepatrull* **01.55** Night Chat **05.00** Lõbu nõudmisel* (Lust on Demand,

TELEVIISORIS PÜHAPÄEVAL

ETV

07.30 Looduselust
08.00 Garth ja Bev*
08.10 Kuulsad muinaslood
08.15 Aisopose teater
08.25 Tegus Timmu
08.35 Bullerby laste lõbusad lood: Tädi Jenny pidu (Rootsi 1961)
09.00 Vanad ja kobedad
09.20 Naljatera (ETV 2011)
09.30 Õnne 13 (Eesti 2011)
10.00 Tähelaev: Jaan Kirsipuu (ETV 2011)
11.15 Oru valitseja (Inglise 2001)*
12.05 Loodusdokk. Viimane võimalus näha, 6/7 (Inglise 2009)
13.05 Loomasuu ei valeta
13.15 Lahutatud, 6/6 (Rootsi 2008)
13.45 Ajurünnak, 3/8: Mis tunne on olla ekstaasis? (Rootsi 2008)
14.15 Püramiidi tipus: Urbanist Andres Sevtšuk (Eesti 2012)
14.40 Asja mõte, 5/9 (ETV 2009)
15.10 Ajalik ja ajatu
15.40 Lähme lendame!, 3 (Inglise 2010)*
16.10 Kiirabihaigla (ER, USA 2006)
16.55 Midsomeri mõrvad: Kõnelus surnutega (Inglise 2008)*
18.30 Aktuaalne kaamera
18.40 Mount Everest, 2/6 (Eesti 2003)
19.10 Oru valitseja (Inglise 2001)
20.00 Ohtlik lend: Kasiino (Eesti 2006)
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.20 Sport. Sport
21.35 Hercule Poirot: Kellad (Inglise 2009)
23.05 Wallander (Inglise 2008)
00.35 Kiirabihaigla (USA 2006)*
01.15 Raua needmine. Tormis, RAM ja Metsatöll (ETV 2006)
02.15 Luuletus: Meelis Oidsalu. Issand helesinistes dressipükstes

KANAL 2

06.05 Inga Lindström – Minu isa süda* (Inga Lindström: Das Herz meines Vaters, Saksamaa 2009)
07.45 Hirvepoiss
08.10 Addamsite perekond
08.35 Täitsa tavaline Andy: Mööduv vemp. Andy peab eksamil hea hinde saama, kui ei taha suvetööle jääda.
09.00 Spot jookseb (See Spot Run, USA 2001)
10.50 Eesti nokitseb*
11.20 Eesti kõige-kõige
11.50 Kodutunne
12.45 Peremees otsib perenaist
13.45 Avameelselt...
14.15 Kamenskaja*: Kaasautorid
16.10 Unelmatelaev – Mehhiko (Das Traumschiff – Mexiko, Saksamaa 2001)
18.05 Suvi Kaplinnas (Ein Sommer in Kapstadt, Saksamaa 2010)
20.00 Kelgukoerad
21.00 Suvereporter+
21.35 Sõrmuste isand: Kaks kantsi (The Lord of the Rings: The Two Towers, USA/ Uus-Meremaa/ Saksamaa 2002)
00.50 Julm kokkumäng (Cold Play, USA 2008)
02.20 Universaalne sõdur 2: Relvavennad (Universal Soldier II: Brothers in Arms, Kanada 1998)
03.50 Suvereporter+*
04.20 Kelgukoerad*
05.05 Peremees otsib perenaist*

TV3

05.40 Kirgede torm, 906
06.30 Kirgede torm, 907
07.20 Teismelised ninjakilpkonnad
07.45 Huntik
08.10 Rähn Woody
08.35 Teismelised ninjakilpkonnad*
09.00 Glee 1, 14: Põrgulik värk
09.55 Eesti otsib superstaari: Lava taga
10.50 Eesti otsib superstaari (Eesti 2011)
12.25 Rajalt maha
13.20 Kaitseinglid 3, 9: Surm sobib talle
14.10 Maakad New Yorgis (The Out-of-towners, USA 1999). Komöödia
16.00 Võitmatu süda (A Mighty Heart, USA/Suurbritannia 2007). Põnevusdraama
18.05 Monk: Hr Monk ja ametimärk
19.00 Seitsmesed suvesadamas. Nädalalõpp
19.30 Kättemaksukontor : 6, 10: Aardekütid – 3
20.30 KINO3: Saage tuttavaks – Joe Black (Meet Joe Black, USA 1998). Fantaasiafilm. R: Martin Brest. O: Brad Pitt, Anthony Hopkins, Claire Forlani, Marcia Gay Harden.
00.05 Kaitsjad 1, 12: Nevada vs. Wayne. Nicki tuttavat noormeest süüdistatakse vägistamises ja Nick asub teda kaitsma. Pete on rabatud, kui peab vandemeheks hakkama.
01.03 TV3play.ee uudised
01.05 Neli venda (Four Brothers, USA 2005)
02.55 Heroes 4, 5: Hüsteeriline pimedus
03.40 Eesti otsib superstaari*
05.00 Seitsmesed suvesadamas. Nädalalõpp
05.25 Kirgede torm, 908

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

09.00 LE. Rapuntsel (Saksa 2009)* **10.00** Nuki ja sõbrad **10.05** Looduselust: Otto, Eik ja hunt (Eesti 2011)* **10.30** Reporterhiir Marvi Hämmer **10.55** Nuki ja sõbrad* **11.00** Telelavastus. Sa oled koor minu kohvis (ETV 1998)* **12.20** Nota bene! Teatriluulud, 5/12 (ETV 2000)* **13.00** Aastaring (Eesti Telefilm 1974)* **13.55** Vello Viisimaa (ETV 1987)* **14.35** Telelavastus. Naine, kes saabus kell kuus (ETV 1992)* **15.05** Tantsivad kõik (Eesti Telefilm 1987)* **15.40** Minuscule **15.45** Spioonid* **16.40** Käbi Laretei. Seitse nooti elust (Eesti Telefilm 1997)* **17.30** Härra Lapsti lasteteater: Imeflöödt, 3 (ETV 1993) **18.15** Lastetuba (ETV 2011) **18.30** Bullerby laste lõbusad lood* **18.55** Aisopose teater **19.05** Tegus Timmu* **19.20** AK (viipekeeles) **19.30** AK (vn) **19.45** Libahundi needus (ETV 2005) **21.10** Üks tegu: Ehitamine (ETV 2009) **21.20** Jalgpalli U19 EM-i finaalturniir: finaal **23.45** ETV *live*: Tanel Padar & The Sun (ETV 2006) **00.48** ERR-i uudised

Kanal 11

06.00 Rosamunde Pilcher – Suvi mere ääres* (Rosamunde Pilcher – Sommer am Meer, Saksamaa 1995) **07.35** Trinny ja Susannah Austraalias **08.30** Top Shop **08.45** Täiuslik koduperenaine 3 **09.50** Minu Kreeka köök **10.20** Tantsud tähtedega **12.40** Mängufilm Raskestikasvatavad plikad* (Charm School/ Ninas Mal, Mehhiko 2007) **14.30** Doktor Oz* **15.25** Doktor Oz* **16.20** Doktor Oz* **17.15** Doktor Oz* **18.10** Doktor Oz* **19.05** Miljonäri salamissioon **20.00** Aiadetektiivid: Kiibitsejad **21.00** Kahekordne hullus (The Shrink Is In, USA 2001) **22.45** Kasvatamatud tüdrukud **23.35** Seksikad reklaamid **00.00** Suvereporter+ **00.25** Piinlikud kehad* **01.15** Saatuslik veetlus*: Kadedusest haaratud **02.05** Tantsud tähtedega* **04.15** Kahekordne hullus* (The Shrink Is In, USA 2001) **05.45** Suvereporter+*

TV6

06.00 SMS-mäng **06.45** Kolmeraudne **07.35** Ameerika otsib superstaari 10, 28 **08.50** Kameeleon 4, 72 **09.45** Stiilipäevik: Appi tõttab Ženja Fokin **10.15** Glee 2, 19 **11.10** Kinominutid **11.40** Tippkokk 2, 1 **12.40** Kontor 7, 14 **13.10** Eesti Rammumees 1, 3* **14.10** Võitmatu (Invincible, Suurbritannia, Saksamaa 2001) **16.00** Eesti rallikross 1, 4. Misso rallikross. **16.30** Kondid 4, 73 **17.30** Rajalt maha 4, 22 **18.30** Simpsonid 16, 14* **19.00** Kalamehejutud 3, 18 **19.30** Totaalne muutumine: kodu-eri 7, 27* **20.30** Simpsonid 16, 15 **21.00** KINOÕHTU: Vihmamees (Rain Man, USA 1988) **23.00** Kuritöö 1, 12. Beau Soleil **00.00** KINOÕHTU: Laenatud kingadega (In Her Shoes, USA 2005) **02.25** Kolmeraudne **03.15** Kalamehejutud 3, 18* **03.40** Hommikuraadio **05.20** Seitsmesed suvesadamas. Nädalalõpp **05.45** Ida-Virumaa uudised **05.50** Uudistemagasin

Kanal 12

06.20 Postimees.ee **08.45** Suvereporter+ **09.15** Hulljulged* **10.05** Jalgpalli superstaar: Uus! **11.00** Ilmasõjad* (Weather Wars, USA 2011) **12.30** Pöörased spordiklipid* **12.55** Walker – Texase korravalvur* **13.45** Walker – Texase korravalvur* **14.35** Wrestling: RAW*, 2 **15.25** Vormel Renault 3.5 otseülekanne: 5. etapp, 2. võistluspäev – Moskva ringrada **16.35** Walker – Texase korravalvur* **17.25** Walker – Texase korravalvur* **18.15** Walker – Texase korravalvur* **19.00** Näljased meremehed, 1 **20.00** Kuidas miljardit tuulde visata, 19 **20.30** Wrestling: SmackDown, 2 **21.25** Rännak maakera südamesse (Journey to the Center of the Earth, USA/ Kanada 2008) **23.00** USA jalgpalli kõrgliiga otseülekanne: OTSE! **00.55** Näljased meremehed*, 1 **01.50** Night Chat **05.00** USA jalgpalli kõrgliiga otseülekanne*: OTSE!

Nemi
LISE MYHRE

Dilbert
SCOTT ADAMS

PILTMÕISTATUS

Õigesti vastanute vahel loosime välja raamatu.
●● Vastus saada aadressil moistatus@epl.ee

Eelmise mängu võitis
Aino Noop Viljandimaalt
Auhinna saab kätte
Narva mnt 11e, E–R 9.00–17.30

Vastus: Gerd Kanter

ILM

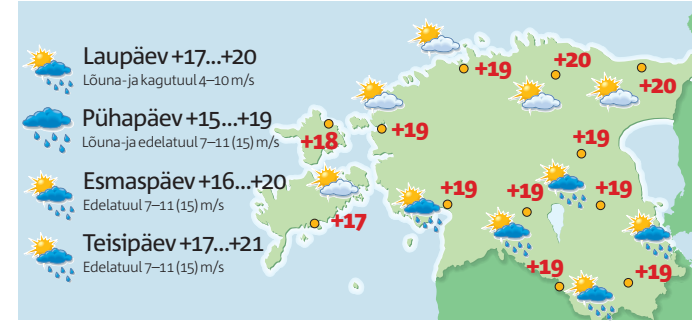

Toimetaja: Mari Peegel, tel 680 4400, e-post: kultuur@epl.ee

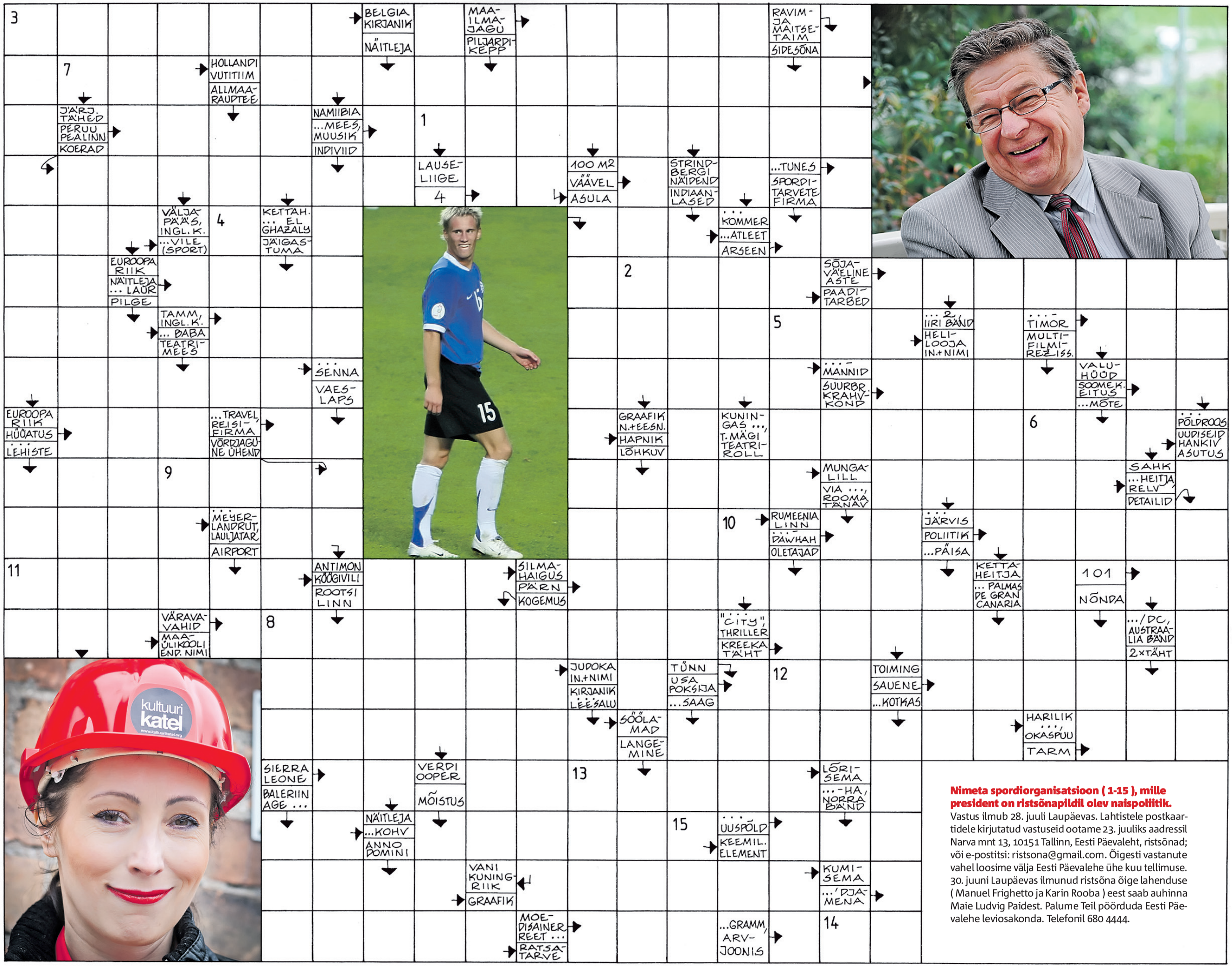

Nimeta spordiorganisatsioon (1-15), mille president on ristsõnapildil olev naispoliitik.

Vastus ilmub 28. juuli Laupäevas. Lahtistele postkaartidele kirjutatud vastuseid ootame 23. juuliks aadressil Narva mnt 13, 10151 Tallinn, Eesti Päevaleht, ristsõnad; või e-postitsi: ristsona@gmail.com. Õigesti vastanute vahel loosime välja Eesti Päevalehe ühe kuu tellimuse. 30. juuni Laupäevas ilmunud ristsõna õige lahenduse (Manuel Frighetto ja Karin Rooba) eest saab auhinna Maie Ludvig Paidest. Palume Teil pöörduda Eesti Päevalehe leviosakonda. Telefonil 680 4444.

RÄVALA PST 4

Rävala pst 4 puhul saab rääkida „uuelaadsest linnaruumist", milles äri-, büroo- ja vaba aja veetmise pinnad moodustavad unikaalse sünergia. Lisaks Euroopa Liidu esindusele on siin restoran Number 9 katuseterrassi ja brasserie'ga, elitaarne terviseklubi CitySpa, advokaadibürood ja Nordea panga kontor.

2013. aasta kevad-suvel valmib hoone kõrgematele korrustele suurepärase panoraamvaatega juurdeehitus, mille maht 1000 m² jaguneb kahele korrusele. Selles juurdeehituses pakumegi võimalust üürida ruume suurusega 500 või 1000 m².

NARVA MNT 9A

Meil on hea meel teatada, et Narva mnt 9a büroohoone läbib põhjaliku renoveerimiskuuri ning kõigil huvilistel on suurepärane võimalus omada äripinda Tallinna kesklinna südames, prestiižses A+ klassi büroomajas.

Hoonele on planeeritud kaks kaasaegse arhitektuuriga lisakorrust. Tänava tasandile on planeeritud esinduskauplused ja restoranid ning (klien-di)teeninduspinnad. Bürood saavad enda kasutusse ülemised korrused, kust avanevad vaated merele ja vanalinnale. Kõrgemate korruste privileegiks on vapustavad katuseterrassid, mis loovad lisaväärtust niigi meeldivale ja vaheldusrikkale töökeskkonnale.

Maja üüritakse välja kas tervikuna või korruste kaupa.

TÄPSEM INFO HOONETE JA ÜÜRITINGIMUSTE KOHTA

RAIDO TALVISTE
ÄRIPINDADE MAAKLER
5680 1023

UUSMAA KINNISVARABÜROO

Meid kliendid soovitavad

LEHT + DVD

ISSN 1406-0779

Eesti Päevaleht

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma AS-i Eesti Ajalehed kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee, või tel 646 3363

Peatoimetaja: Urmo Soonvald, 680 4400
Toimetus: Narva mnt 13, 10151 Tallinn, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.ee **Eesti uudised** 680 4400, **kohalikud uudised** 322 3487, **välisuudised** 680 4455, **Ärileht** 680 4400, **arvamus** 680 4450, **kultuur** 680 4470, **sport** 680 4490. **Tellimine** 680 4444, **tellimine välismaale** KE Ajakirjanduse OÜ 641 1753, **reklaam** 680 4500.
EPL Online www.epl.ee Väljaandja: AS Eesti Ajalehed, rg-kood 10004521

LEHT

ISSN 1406-8869